

Załącznik
do Uchwały LIII/886/2006
Nr Sejmiku Województwa Łódzkiego
z dnia 28 marca 2006 roku

**PROGRAM WOJEWÓDZKI –
STRATEGIA POLITYKI ZDROWOTNEJ
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
NA LATA 2006-2013**

CZEŚĆ II

**DIAGNOZA
DO PROGRAMU WOJEWÓDZKIEGO -
STRATEGII POLITYKI ZDROWOTNEJ
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
NA LATA 2006-2013**

ZAŁĄCZNIK I

**DIAGNOZA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**

Marzec 2006

ZAŁĄCZNIK I
DIAGNOZA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

1.	CHARAKTERYSTYKA POPULACJI.....	1
2.	PROGNOZA DEMOGRAFICZNA NA LATA 2005-2020.....	1
3.	RUCH NATURALNY LUDNOŚCI.....	2
3.1.	Współczynnik urodzeń żywych.....	2
3.2.	Współczynnik noworodków z niską masą urodzeniową.....	2
3.3.	Współczynnik płodności kobiet.....	3
3.4.	Współczynnik zgonów.....	3
3.5.	Przyrost naturalny.....	3
3.6.	Współczynnik umieralności niemowląt.....	4
3.7.	Zgony dzieci i młodzieży.....	5
3.8.	Przeciętne dalsze trwanie życia.....	5
3.9.	Średnia wieku osób zmarłych.....	5
4.	STRUKTURA ZGONÓW WEDŁUG ICD-10.....	17
4.1.	Choroby układu krążenia.....	17
4.2.	Nowotwory złośliwe.....	17
4.3.	Zewnętrzne przyczyny zgonów.....	18
4.4.	Choroby układu oddechowego.....	19
4.4.	Choroby układu trawiennego.....	19
5.	STACJONARNA OPIEKA MEDYCZNA.....	27
3.1.	Liczba leczonych chorych w latach 1999-2004.....	27
3.2.	Struktura hospitalizacji według ICD-10 w 2003 roku.....	33
6.	SPECJALISTYCZNA OPIEKA AMBULATORYJNA.....	37
7.	PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA.....	41
8.	SYSTEM RATOWNICTWA MEDYCZNEGO ORAZ POMOC DORAŻNA	46
9.	MEDYCYNĄ SZKOLNA.....	54
9.1.	Realizacja zadań z zakresu medycyny szkolnej.....	54
9.2.	Identyfikacja problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.....	56
9.3.	Identyfikacja problemów społecznych i szkolnych wśród dzieci i młodzieży Szkolnej.....	57
10.	EPIDEMIOLOGIA CHORÓB ZAKAŻNYCH I ZATRUĆ.....	60
10.1	Zatrucia pokarmowe.....	60
10.2	Choroby wieku dziecięcego.....	60
10.3	Wirusowe zapalenie wątroby.....	61

10.4	Zakażenia wirusem HIV i zachorowania na AIDS.....	61
10.5	Inne choroby zakaźne.....	62
10.6	Choroby weneryczne.....	63
10.7	Zatrucia chemiczne.....	63
11.	STRUKTURA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	66
12.	ZAPOBIEGANIE CHOROBYM.....	71
12.1.	Szczepienia ochronne.....	72
12.2.	Działania profilaktyczne w latach 2003-2004.....	72
12.3.	Wojewódzki Program Profilaktyki Gruźlicy i Nowotworów Układu Oddechowego – podsumowanie realizacji w 2004 roku.....	73
13.	RYZYKOWNE ZACHOWANIA ZDROWOTNE.....	76
13.1.	Palenie papierosów.....	76
12.2.	Używanie substancji psychoaktywnych.....	77
12.3.	Konsumpcja alkoholu.....	78
14.	ŚRODOWISKOWE UWARUNKOWANIA ZDROWIA.....	80
14.1.	Środowisko społeczno-ekonomiczne.....	80
14.1.1	Struktura populacji według poziomu wykształcenia.....	80
14.1.2	Rynek pracy i dochody ludności.....	82
14.2.	Środowisko fizyczne.....	84
14.2.1	Ocena stanu sanitarnego infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej.....	85
14.2.2	Ocena stanu sanitarnego wody pitnej.....	86
14.2.3	Ocena jakości powietrza.....	88
15.	PODSUMOWANIE.....	90

1. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI

Pod względem wielkości powierzchni województwo łódzkie znajduje się na 9 miejscu w kraju. Składa się z 21 powiatów, 3 miast na prawach powiatu oraz 177 gmin (18 miejskich, 135 wiejskich i 24 miejsko-wiejskich).

W dniu 31 grudnia 2004 roku liczba ludności wynosiła 2.587.702 (6 miejsce w kraju). Największa liczba mieszkańców (z wyłączeniem powiatu miasto Łódź – 774.004 osób) była w powiatach: zgierskim (160.352), sieradzkim (121.676), tomaszowskim (121.447) radomszczańskim (119.598) i pabianickim (119.473). Najmniej ludności mieszkało w powiatach: brzezińskim (30.682), skierniewickim (37.994), wieruszowskim (42.481), poddębickim (42.595) i rawskim (49.677).

Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 142 osoby/1 km² (Polska 122 osoby/km²) i była zdecydowanie wyższa na terenach miejskich (1.493/km²) niż na wsi (53/km²). Gęstość zaludnienia powiatów wahała się od 48 osób/km² w powiecie poddębickim do 243 osób/km² w powiecie pabianickim.

Większość mieszkańców województwa łódzkiego - 64,7% ogółu (1.674.882) mieszkała w miastach, zaś tereny wiejskie zamieszkiwało 35,3% mieszkańców (912.820). Do powiatów, w których liczba ludności mieszkającej w miastach przekraczała 50% należały powiaty: pabianicki (74,4%), zgierski (73,7%), zduńskowolski (68,8%), bełchatowski (62,9%), kutnowski (58,6%) i tomaszowski (55,3%). Najniższą liczbę mieszkańców miast zanotowano w powiatach: piotrkowskim (7,1%), wieruszowskim (20,8%), pajęczańskim (24,3%) i poddębickim (25,5%).

Kobiety stanowiły 52,3% ogółu mieszkańców województwa (1.353.956), mężczyźni 47,7% (1.233.746).

Na 100 mężczyzn przypadało 110 kobiet, przy czym współczynnik feminizacji był wyższy w mieście (115 kobiet na 100 mężczyzn), niż na wsi (101 kobiet na 100 mężczyzn).

W powiecie pabianickim i miastach: Łodzi oraz Piotrkowie Trybunalskim współczynnik feminizacji był wyższy od średniego dla województwa i wynosił odpowiednio: 113, 119 i 112. Najniższy współczynnik feminizacji (101) był w powiecie opoczyńskim i pajęczańskim. Współczynnik feminizacji w Polsce wyniósł w 2003 roku 106,6.

Więcej danych dotyczących charakterystyki populacji województwa łódzkiego znajduje się w Tabelach Nr 2 i 3

2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA NA LATA 2005-2020

Prognozy demograficzne dotyczące województwa i poszczególnych powiatów, opracowane w 2003 roku przez GUS na lata 2005, 2010, 2015 i 2020, wskazują, iż liczba ludności będzie systematycznie się zmniejszać. Do 2020 roku liczba mieszkańców województwa łódzkiego zmaleje o 177.273 osoby, w tym o 79.498 mężczyzn i 92.775 kobiet. Prognozuje się, iż tylko w dwóch powiatach na terenie województwa (bełchatowskim i łódzkim wschodnim) nastąpi wzrost liczby ludności w porównaniu z rokiem 2003.

Prognozy demograficzne uwzględniające podział całej populacji na ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wskazują na znaczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (o około 150 tys.) i produkcyjnym (o około 189 tys.) oraz na wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (o około 167 tys.).

Starzenie się populacji jest charakterystycznym zjawiskiem demograficznym regionu łódzkiego. W ciągu ostatnich kilku lat stale zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i zwiększa liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

W 2007 roku odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym wynosił 19,3 % ludności (w Polsce 21,2%), w wieku produkcyjnym 63,5% (w Polsce 63,5%) i 17,2% ludności w wieku poprodukcyjnym (w Polsce 15,3%). W wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym dominują mężczyźni, podczas gdy w wieku poprodukcyjnym przeważają kobiety.

Obserwowane w województwie zjawisko starzenia się społeczeństwa ma istotny wpływ na kształtowanie się zachorowalności i chorobowości, zwłaszcza na choroby przewlekłe, choroby układu krążenia, nowotwory, schorzenia układu oddechowego, pokarmowego i schorzenia narządu ruchu. Ponadto, z uwagi na fakt, że ludność w wieku poprodukcyjnym w największym stopniu korzysta z różnego rodzaju świadczeń medycznych ma bezpośredni wpływ na ilość świadczeń zdrowotnych udzielanych zarówno w ramach lecznictwa otwartego, jak i zamkniętego.

Szczegółowe informacje zawarto w Tabelach Nr 4 i 5.

3. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

W 2004 roku w województwie łódzkim odnotowano 22.473 żywe urodzenia (o 697 więcej niż w 2003 roku) i 30.463 zgonów (o 404 mniej niż w 2003 roku). Najwięcej dzieci urodziło się w Łodzi i powiecie zgierskim, ale w tych też powiatach liczba zgonów mieszkańców była najwyższa.

3.1. Współczynnik urodzeń żywych

W 2004 roku współczynnik urodzeń żywych na 1.000 ludności ogółem w województwie wyniósł 8,65 i był wyższy od współczynnika odnotowanego w roku poprzednim. Warto ponadto zaznaczyć, iż w latach 2001-2003 utrzymywała się w tym zakresie wyraźna tendencja zniżkowa (2001- 8,54; 2002 - 8,46; 2003 - 8,36). W 2004 roku na wsi współczynnik ten osiągnął wartość 9,5 zaś w mieście poziom 8,19. Pod względem wielkości współczynnika urodzeń żywych województwo łódzkie uplasowało się na 13 miejscu w kraju (współczynnik dla Polski wyniósł 9,3).

W 2004 roku najwyższe współczynniki odnotowano w powiecie tomaszowskim (10,22) i sieradzkim (10,14), zaś najniższe w Łodzi (7,51) i powiecie pabianickim (7,6).

3.2. Współczynnik noworodków z niską masą urodzeniową

Na podstawie analizy struktury urodzeń żywych według masy urodzeniowej w Polsce w 2004 roku należy zauważyć, iż w województwie łódzkim odnotowano najwyższy w kraju odsetek noworodków z niską masą urodzeniową: 7,22% (w 2003 roku 6,95%), przy średniej dla Polski kształtującej się na poziomie 6,11% (w 2003 roku 5,93 %).

3.3. Współczynnik płodności kobiet

W 2004 roku współczynnik płodności kobiet, czyli liczba żywych urodzeń na 1.000 kobiet w grupie wiekowej 15-49 lat i wyniósł 34,2 i był wyższy niż w 2003 roku.

Porównując województwo łódzkie z ogólną sytuacją w Polsce w 2004 roku można zauważyć, iż w prawie wszystkich grupach wiekowych współczynniki dla województwa były niższe niż dla Polski. Wyjątek stanowiła grupa kobiet w wieku 25-29, dla której współczynnik wyniósł 91,0 i był nieznacznie wyższy niż w kraju, gdzie ukształtował się na poziomie 89,1.

3.4. Współczynnik zgonów

Po zarejestrowanym w latach 2000-2002 spadku liczby zgonów, w roku 2003 nastąpił wzrost i na terenie województwa łódzkiego zanotowano 30.867 zgonów czyli o 280 więcej niż w 2002 roku (o 620 mniej niż w 2001 roku; o 1.094 mniej niż 2000 roku). W 2004 roku zmarło 30.463 mieszkańców województwa, w tym 16.099 mężczyzn i 14.364 kobiet.

W 2004 roku współczynnik zgonów na 1.000 ludności w województwie łódzkim był najwyższy w kraju (Polska - około 9,5/1.000 ludności) i wyniósł 11,7. W latach 2001-2003 kształtował się na poziomie 11,9 w 2001, 11,7 w 2002 i 11,8 w 2003 roku.

W 2004 roku najwyższy współczynnik odnotowano w Łodzi (13,3), powiecie łęczyckim (12,9) i powiecie skierniewickim (12,9). Najniższy współczynnik był w powiecie bełchatowskim (8,2) oraz w Skierniewicach (8,4).

Współczynnik zgonów na 1.000 ludności był zdecydowanie wyższy na obszarach wiejskich niż w miastach (odpowiednio 12,4 i 11,4).

W województwie silnie zaznacza się zjawisko tzw. nadumieralności mężczyzn, czyli znacznie wyższego natężenia zgonów wśród mężczyzn niż kobiet. Mężczyźni umierają częściej niż kobiety w niemal wszystkich grupach wiekowych i są nawet kilkuset procentowe różnice.

3.5. Przyrost naturalny

W 2004 roku przyrost naturalny w województwie wyniósł w liczbach bezwzględnych (-7.990) czyli (-3,08)/1.000 ludności i był najniższy w kraju (Polska (-0,2/1.000 ludności)).

Na wsiach województwa łódzkiego ukształtował się na poziomie (-2.655) czyli (-2,98)/1.000 ludności, w miastach wyniósł (-5.335) czyli (-3,18)/1.000.

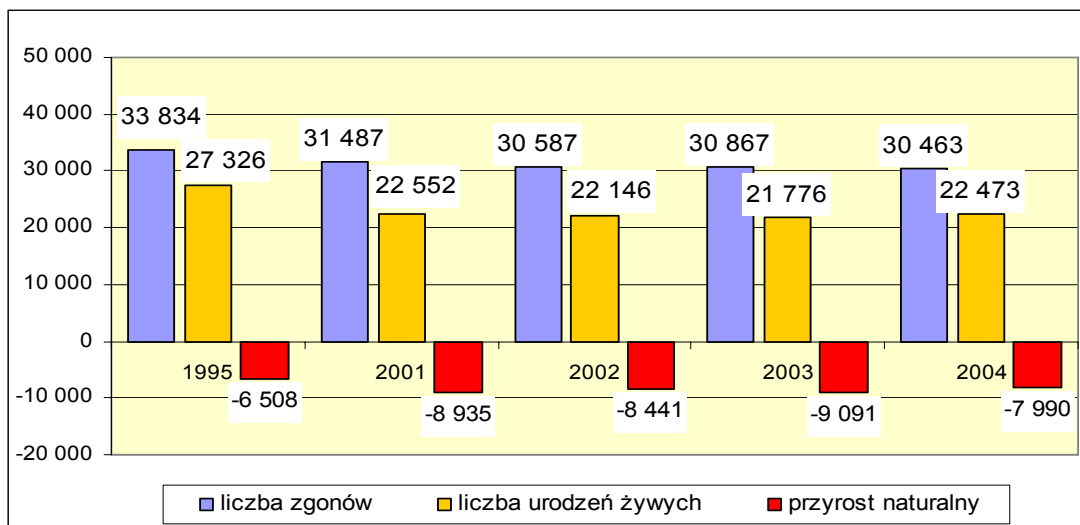
Najniższy przyrost naturalny w 2004 roku odnotowano w Łodzi (-5,84) oraz powiecie łęczyckim (-4,28).

Więcej żywych urodzeń niż zgonów miało miejsce tylko w powiecie bełchatowskim (liczba bezwzględna 77 czyli 0,68/1.000) i Skierniewicach (liczba bezwzględna 23 czyli 0,47/1.000).

W 2004 roku, w stosunku do roku 2003, różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów uległa wyraźnemu zmniejszeniu. W 2003 roku przyrost naturalny wyniósł w liczbach bezwzględnych (-9,091) czyli (-3,5)/1.000 ludności.

Wykres Nr 1

Ruch naturalny ludności województwa łódzkiego w roku 1995 oraz w latach 2001-2004 (dane według WUS)

3.6. Współczynnik umieralności niemowląt

W 2004 roku w województwie łódzkim odnotowano 124 zgony niemowląt (o 29 zgonów mniej niż w 2003 roku).

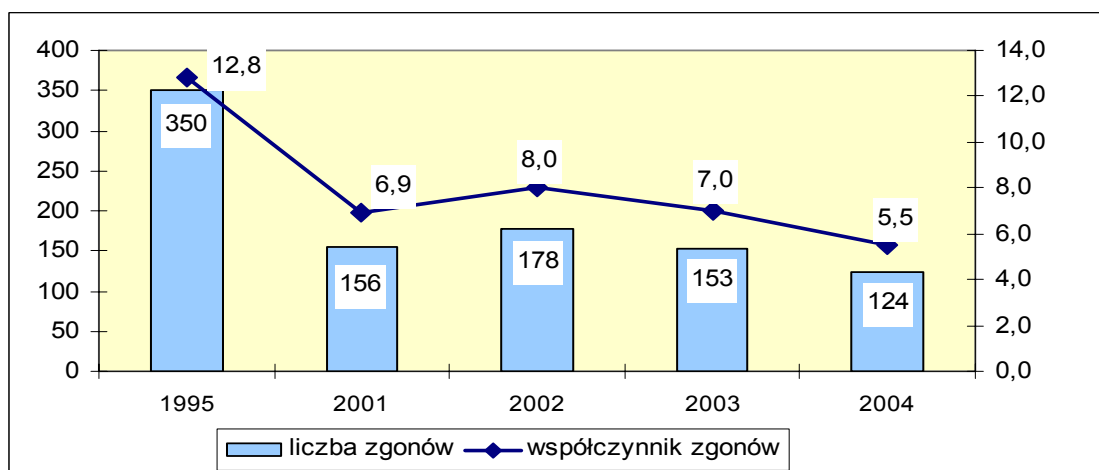
Współczynnik umieralności niemowląt na 1.000 urodzeń żywych obniżył się z 7,03 w 2003 roku do poziomu 5,52, przy czym na wsiach wyniósł (5,6) i był wyższy niż w miastach (5,5). Współczynnik dla Polski wynosił w 2003 roku 6,8.

Najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie tomaszowskim (7,99/1.000 urodzeń żywych) i Piotrkowie trybunalskim (7,7). Niskie współczynniki wystąpiły w powiecie łowickim (1,35) i pączęzańskim (2,01). Zgony niemowląt nie miały miejsca w powiatach rawskim i łaskim.

Główną przyczyną zgonów niemowląt były stany chorobowe powstające w okresie okołoporodowym (ponad 53% zgonów niemowląt) oraz wady wrodzone (30,9%).

Wykres Nr 2

Umieralność niemowląt w województwie łódzkim w roku 1995 oraz w latach 2001-2004; liczby bezwzględne i współczynnik na 1.000 urodzeń żywych (dane według WUS)

3.7. Zgony dzieci i młodzieży

Bezwzględna liczba zgonów dzieci i młodzieży do 18 roku życia w latach 2001-2004 zmalała z 382 w 2001 roku do poziomu 217 zgonów w roku 2004.

W 2004 roku wśród głównych przyczyn umieralności dzieci i młodzieży należy wymienić: stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (30,41% zgonów), zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonów (21,66% zgonów), wady rozwojowe (19,82% ogółu zgonów) oraz nowotwory złośliwe (6,91% ogółu zgonów).

Tabela Nr 1

Zgony dzieci i młodzieży do lat 18 według przyczyn w województwie łódzkim w latach 2001-2004 (dane według WCZP w Łodzi)

Grupa przyczyn zgonów	2001		2002		2003		2004	
	liczba	liczba	liczba	liczba	liczba	%	liczba	%
Stany w okresie okołoporodowym	82	115	79	79	115	37,5	66	30,41
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonów	78	81	58	58	81	26,4	47	21,66
Wady rozwojowe wrodzone	46	38	53	53	38	12,4	43	19,82
Nowotwory złośliwe	28	24	23	23	24	7,8	15	6,91
Choroby układu nerwowego	12	9	15	15	9	2,9	1	0,46
Choroby układu krążenia	6	10	12	12	10	3,3	9	4,15
Choroby zakaźne i pasożytnicze	8	5	9	9	5	1,6	12	5,53
Choroby układu oddechowego	6	8	8	8	8	2,6	2	0,92
Objawy i choroby niesklasyfikowane	11	13	7	7	13	4,2	8	3,69
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego	1	2	3	3	2	0,7	8	3,69
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	1	1	1	1	1	0,3	5	2,30
Choroby układu trawiennego	2	1	1	1	1	0,3	1	0,46
Choroby układu moczowo-płciowego	1	-	1	1	-	-	0	0,00
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego	-	-	-	-	-	-	0	0,00
Razem	282	307	270	270	307	100	217	100,0

3.8. Przeciętne dalsze trwanie życia

W 2004 roku przeciętne dalsze trwanie życia w województwie łódzkim wynosiło: dla noworodka płci męskiej – 69,10 lat, dla noworodka płci żeńskiej – 78,48 lat. Obie wymienione wartości były niższe niż średnia dla Polski (mężczyźni – 70,7 lat, kobiety – 79,2) i najniższe w kraju.

Dla porównania w roku 2003 przeciętne dalsze trwanie życia w chwili narodzin wynosiło w województwie łódzkim 68,96 lat dla mężczyzn i 78,06 lat dla kobiet.

3.9. Średnia wieku osób zmarłych

Średnia wieku osób zmarłych w 2004 roku ogółem w województwie wyniosła 68,86 lat, dla mężczyzn 65,49 lat, zaś dla kobiet 72,63 lat. Należy również zauważyć, iż mieszkańcy miast (średnia wieku zmarłych 68,23 lat) umierali wcześniej niż mieszkańcy wsi (średnia wieku zmarłych 69,91 lat).

W ostatnich kilku latach średnia wieku osób zmarłych systematycznie rosła. W 2001 roku średnia wieku osób zmarłych wynosiła 68,14 lat (mężczyźni – 64,73 lat, kobiety – 71,96 lat, mieszkańcy miast – 67,27 lat, wsi – 69,63 lat). Rok 2004 zaburzył tę tendencję, ale należy mieć nadzieję iż było to zjawisko incydentalne i nie wpłynie na trend w następnych latach.

Bardziej szczegółowe dane opisujące ruch naturalny ludności w województwie łódzkim przedstawiono w Tabelach Nr 6 – 13.

Tabela Nr 2

Ludność w województwie łódzkim i w powiatach, z uwzględnieniem podziału na płeć i miejsce zamieszkania w 2004 roku (dane według WUS).
Liczby bezwzględne.

Powiaty	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasto			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
WOJEWÓDZTWO	2 587 702	1 233 746	1 353 956	1 674 882	780 627	894 255	912 820	453 119	459 701
bełchatowski	112 279	55 237	57 042	70 573	34 599	35 974	41 706	20 638	21 068
brzeziński	30 682	14 940	15 742	12 417	5 913	6 504	18 265	9 027	9 238
kutnowski	105 584	50 851	54 733	61 915	29 175	32 740	43 669	21 676	21 993
łaski	51 090	24 926	26 164	18 948	8 957	9 991	32 142	15 969	16 173
łęczycki	54 018	26 417	27 601	15 593	7 385	8 208	38 425	19 032	19 393
łowicki	82 767	40 088	42 679	30 383	14 315	16 068	52 384	25 773	26 611
łódzki wschodni	63 859	30 772	33 087	20 532	9 719	10 813	43 327	21 053	22 274
opoczyński	79 067	39 273	39 794	26 635	13 029	13 606	52 432	26 244	26 188
pabianicki	119 473	56 115	63 358	88 882	41 138	47 744	30 591	14 977	15 614
pajęczański	53 752	26 691	27 061	13 088	6 472	6 616	40 664	20 219	20 445
piotrkowski	90 106	44 254	45 852	6 375	3 153	3 222	83 731	41 101	42 630
poddębicki	42 595	21 030	21 565	10 858	5 145	5 713	31 737	15 885	15 852
radomszczański	119 598	58 705	60 893	56 154	26 885	29 269	63 444	31 820	31 624
rawski	49 677	24 570	25 107	20 998	10 114	10 884	28 679	14 456	14 223
sieradzki	121 676	59 490	62 186	53 395	25 424	27 971	68 281	34 066	34 215
skierniewicki	37 994	18 826	19 168	0	0	0	37 994	18 826	19 168
tomaszowski	121 447	58 536	62 911	67 159	31 573	35 586	54 288	26 963	27 325
wieluński	78 454	38 294	40 160	24 453	11 517	12 936	54 001	26 777	27 224
wieruszowski	42 481	20 986	21 495	8 849	4 229	4 620	33 632	16 757	16 875
zduńskowolski	67 929	32 909	35 020	46 721	22 128	24 593	21 208	10 781	10 427
zgierski	160 352	76 610	83 742	118 132	55 531	62 601	42 220	21 079	21 141
m. Łódź	774 004	353 045	420 959	774 004	353 045	420 959	0	0	0
m. Piotrków Trybunalski	80 085	37 711	42 374	80 085	37 711	42 374	0	0	0
m. Skierniewice	48 733	23 470	25 263	48 733	23 470	25 263	0	0	0

Tabela Nr 3

Ludność w województwie łódzkim i w powiatach, w grupach wiekowych w 2004 roku. (dane według WUS w Łodzi). Liczby bezwzględne.

Powiat	Ogółem	w grupach wiekowych									
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 lat i więcej
WOJEWÓDZTWO	2 587 702	110 665	126 593	158 195	183 126	412 249	330 695	386 396	387 372	219 825	272 586
bełchatowski	112 279	5 049	6 082	8 080	10 402	20 144	13 547	19 662	14 796	6 685	7 832
brzeziński	30 682	1 413	1 582	2 032	2 216	4 882	4 116	4 525	4 354	2 612	2 950
kutnowski	105 584	4 216	5 199	6 864	8 084	15 513	13 345	16 735	15 917	9 209	10 502
łaski	51 090	2 252	2 747	3 551	4 002	7 915	6 602	7 568	7 078	4 264	5 111
łęczycki	54 018	2 401	2 958	3 674	4 018	7 982	6 595	8 067	7 217	4 990	6 116
łowicki	82 767	3 834	4 601	5 602	6 453	12 621	10 372	12 104	11 231	7 124	8 825
łódzki wschodni	63 859	2 818	3 351	4 226	4 648	9 938	8 726	9 812	9 175	5 174	5 991
opoczyński	79 067	4 144	4 857	6 089	6 703	12 315	9 772	11 335	9 737	6 358	7 757
pabianicki	119 473	4 615	5 492	6 877	8 063	18 958	15 590	18 025	18 434	10 970	12 449
pajęczański	53 752	2 547	3 290	3 933	3 977	8 243	6 973	7 624	6 803	4 502	5 860
piotrkowski	90 106	4 651	5 515	6 664	6 932	14 155	11 544	12 264	11 370	7 418	9 593
poddębicki	42 595	1 912	2 339	2 942	3 015	6 265	5 548	6 139	5 758	3 858	4 819
radomszczański	119 598	5 712	6 599	8 503	8 796	17 817	15 810	16 977	16 609	10 430	12 345
rawski	49 677	2 401	2 808	3 663	4 195	7 448	6 142	7 602	6 681	3 904	4 833
sieradzki	121 676	5 935	7 272	9 114	9 689	18 327	16 118	17 769	15 884	9 768	11 800
skierniewicki	37 994	1 864	2 179	2 847	2 922	5 515	4 711	5 238	4 606	3 262	4 850
tomaszowski	121 447	5 777	6 422	7 953	8 730	18 929	15 527	17 927	17 881	9 938	12 363
wieluński	78 454	3 827	4 506	5 503	6 283	11 864	10 077	11 484	10 381	6 232	8 297
wieruszowski	42 481	2 272	2 556	3 135	3 320	6 724	5 601	6 051	5 573	3 179	4 070
zduńskowolski	67 929	3 258	3 709	4 612	5 420	10 897	8 925	10 072	9 516	5 319	6 201
zgierski	160 352	6 833	8 002	9 633	11 003	24 872	21 613	24 137	24 791	13 673	15 795
m. Łódź	774 004	27 099	28 252	35 028	44 952	129 014	96 233	115 619	133 326	70 607	93 874
m. Piotrków Trybunalski	80 085	3 652	3 884	4 595	5 533	13 886	10 687	11 690	12 704	6 655	6 799
m. Skierniewice	48 733	2 183	2 391	3 075	3 770	8 025	6 521	7 970	7 550	3 694	3 554

Tabela Nr 4

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w województwie łódzkim w 2003 roku (dane według WUS w Łodzi).

wiek		2003	%	prognozy (w tysiącach)			
				2005	2010	2015	2015
przedprodukcyjny - osoby poniżej 17 roku życia	ogółem	516 227	19,9	484,6	419,6	383,1	366,5
	mężczyźni	264 443	21,3	248,4	215,4	196,9	188,4
	kobiety	251 784	18,5	236,2	204,2	186,2	178,1
	miasto	304 513	18,1	284,5	244,8	223,7	210,8
	mężczyźni	155 977	19,9	145,7	125,2	114,4	107,8
	kobiety	148 536	16,5	138,9	119,7	109,3	103,0
	wieś	211 714	23,2	200,1	174,7	159,5	155,7
	mężczyźni	108 466	23,9	102,7	90,2	82,5	80,6
kobiety	103 248	22,4	97,3	84,6	76,9	75,1	
produkcyjny - kobiety 18-59 lat, - mężczyźni 18-64 lata	ogółem	1 636 266	63,0	1 648,4	1 629,8	1 549,0	1 447,1
	mężczyźni	835 168	67,4	840,5	850,7	818,8	770,1
	kobiety	801 098	59,0	807,9	779,1	730,2	677,0
	miasto	1 100 520	65,4	1 104,9	1 068,7	988,1	900,7
	mężczyźni	546 254	69,6	548,4	545,9	513,5	475,7
	kobiety	554 266	61,7	556,5	522,8	474,6	428,1
	wieś	535 746	58,6	543,5	561,1	561,0	546,4
	mężczyźni	288 914	63,7	292,2	304,8	305,3	297,4
kobiety	246 832	53,6	251,4	256,3	255,6	249,0	
poprodukcyjny kobiety powyżej 60 roku życia mężczyźni powyżej 65 roku życia	ogółem	444 601	17,1	444,7	478,4	546,3	611,2
	mężczyźni	139 116	11,2	139,1	137,8	166,2	200,7
	kobiety	305 485	22,5	305,6	340,6	380,2	410,5
	miasto	277 740	16,5	280,4	313,9	370,3	418,5
	mężczyźni	82 634	10,5	83,4	85,5	107,8	131,6
	kobiety	195 106	21,7	197,0	228,3	262,6	286,8
	wieś	166 861	18,2	164,3	164,6	176,0	192,8
	mężczyźni	56 482	12,4	55,7	52,3	58,4	69,1
kobiety	110 379	24,0	108,6	112,3	117,6	123,7	

Tabela Nr 5

Prognoza demograficzna ludności dla województwa łódzkiego na lata 2005-2020 (dane według GUS).

Powiat	2005			2010			2015			2020			2005-2020
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	
WOJEWÓDZTWO	2 577 633	1 228 004	1 349 629	2 527 781	1 203 888	1 323 893	2 478 486	1 181 919	1 296 567	2 424 821	1 159 229	1 265 592	-152 812
bełchatowski	112 666	55 377	57 289	113 553	55 680	57 873	114 642	56 053	58 589	115 340	56 264	59 076	2 674
brzeziński	30 499	14 877	15 622	29 995	14 614	15 381	29 605	14 447	15 158	29 241	14 351	14 890	-1 258
kutnowski	105 176	50 573	54 603	102 491	49 266	53 225	100 092	48 115	51 977	97 717	47 141	50 576	-7 459
łaski	50 833	24 788	26 045	50 138	24 441	25 697	49 568	24 237	25 331	48 997	24 026	24 971	-1 836
łęczycki	53 581	26 231	27 350	52 071	25 464	26 607	50 551	24 716	25 835	49 160	24 112	25 048	-4 421
łowicki	82 616	39 944	42 672	80 960	39 071	41 889	79 496	38 389	41 107	77 960	37 634	40 326	-4 656
łódzki wschodni	63 496	30 543	32 953	64 650	31 001	33 649	65 909	31 640	34 269	67 048	32 224	34 824	3 552
opoczyński	79 116	39 279	39 837	78 759	39 172	39 587	78 470	39 123	39 347	78 074	39 060	39 014	-1 042
pabianicki	119 142	55 890	63 252	117 576	55 092	62 484	115 919	54 339	61 580	113 963	53 532	60 431	-5 179
pajęczański	53 753	26 724	27 029	53 005	26 306	26 699	52 389	26 011	26 378	51 721	25 752	25 969	-2 032
piotrkowski	89 704	44 010	45 694	88 924	43 671	45 253	88 285	43 401	44 884	87 695	43 239	44 456	-2 009
poddębicki	42 325	20 883	21 442	41 282	20 455	20 827	40 434	20 056	20 378	39 826	19 880	19 946	-2 499
radomszczański	119 248	58 437	60 811	117 799	57 658	60 141	116 539	57 117	59 422	115 252	56 533	58 719	-3 996
rawski	49 491	24 434	25 057	48 750	24 031	24 719	48 025	23 664	24 361	47 249	23 329	23 920	-2 242
sieradzki	121 736	59 509	62 227	120 708	58 969	61 739	119 685	58 547	61 138	118 686	58 231	60 455	-3 050
skierniewicki	37 787	18 715	19 072	36 927	18 329	18 598	36 138	17 972	18 166	35 617	17 797	17 820	-2 170
tomaszowski	120 899	58 199	62 700	119 041	57 254	61 787	117 036	56 330	60 706	114 597	55 226	59 371	-6 302
wieluński	78 399	38 265	40 134	77 536	37 865	39 671	77 052	37 712	39 340	76 367	37 537	38 830	-2 032
wieruszowski	42 454	20 971	21 483	42 360	20 932	21 428	42 445	20 972	21 473	42 557	21 069	21 488	103
zduńskowolski	67 930	32 899	35 031	67 582	32 748	34 834	67 263	32 621	34 642	66 705	32 416	34 289	-1 225
zgierski	159 156	75 870	83 286	158 081	75 265	82 816	156 785	74 646	82 139	155 007	73 956	81 051	-4 149
m.Łódź	768 901	350 435	418 466	738 794	336 460	402 334	707 984	322 923	385 061	675 786	308 869	366 917	-93 115
m.Piotrków Tryb.	79 735	37 571	42 164	77 525	36 519	41 006	74 911	35 300	39 611	71 605	33 789	37 816	-8 130
m.Skierniewice	48 990	23 580	25 410	49 274	23 625	25 649	49 263	23 588	25 675	48 651	23 262	25 389	-339

Tabela Nr 6

Urodzenia żywe w powiatach województwa łódzkiego w 2004 roku.

Liczby bezwzględne i współczynnik na 1000 ludności (dane według WUS).

Powiat	Urodzenia żywe					
	liczba			współczynnik		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
WOJEWÓDZTWO	22 473	13 739	8 734	8,65	8,19	9,5
bełchatowski	1 004	601	403	8,91	8,46	9,67
brzeziński	290	113	177	9,43	9,12	9,64
kutnowski	875	492	383	8,19	7,87	8,64
łaski	435	155	280	8,47	8,1	8,69
łęczycki	472	144	328	8,6	9,08	8,41
łowicki	741	281	460	8,88	9,19	8,7
łódzki wschodni	576	209	367	9,11	10,14	8,61
opoczyński	790	234	556	9,81	8,62	10,41
pabianicki	918	678	240	7,69	7,6	7,98
pajęczański	497	144	353	9,1	10,78	8,55
piotrkowski	893	58	835	9,86	9,15	9,92
poddębicki	394	103	291	9,12	9,41	9,01
radomszczański	1 051	465	586	8,7	8,22	9,12
rawski	500	195	305	10,01	9,27	10,55
sieradzki	1 248	529	719	10,14	9,79	10,41
skierniewicki	357	0	357	9,29	0	9,29
tomaszowski	1 252	668	584	10,22	9,87	10,65
wieluński	754	218	536	9,52	8,82	9,83
wieruszowski	431	97	334	10,06	10,82	9,86
zduńskowolski	638	409	229	9,34	8,69	10,78
zgierski	1 356	945	411	8,48	7,99	9,84
m. Łódź	5 970	5 790	0	7,51	7,51	0
m. Piotrków Tryb.	779	779	0	9,71	9,71	0
m. Skierniewice	432	432	0	8,84	8,84	0

Tabela Nr 7

Zgony w województwie łódzkim i w powiatach, z uwzględnieniem podziału na płeć i miejsce zamieszkania w 2004 roku.
Współczynnik na 1.000 mieszkańców (dane według WCZP w Łodzi).

Powiat	ogółem		miasto		wieś	
	liczba	współczynnik	liczba	współczynnik	liczba	współczynnik
WOJEWÓDZTWO	30463	11,7	19,074	11,4	11389	12,4
bełchatowski	927	8,2	394	5,6	533	12,8
brzeziński	357	11,3	137	11,1	220	12,0
kutnowski	1264	11,8	667	10,7	597	13,5
łaski	550	10,7	145	7,6	405	12,6
łęczycki	707	12,9	180	11,4	527	13,5
łowicki	982	11,8	279	9,13	703	13,3
łódzki wschodni	576	11,0	221	10,7	473	11,1
opoczyński	870	10,8	217	8,0	653	12,2
pabianicki	1365	11,4	1031	11,6	334	11,1
pajęczański	597	10,9	88	6,1	515	12,5
piotrkowski	1133	12,5	57	9,0	1076	12,8
poddębicki	519	12,0	97	8,9	422	13,1
radomszczański	1373	11,4	599	10,6	774	12,0
rawski	517	10,3	164	7,8	353	12,2
sieradzki	1303	10,6	446	8,3	857	12,4
skierniewicki	495	12,9			495	12,9
tomaszowski	1414	11,5	759	11,2	655	11,9
wieluński	889	11,2	216	8,74	673	12,3
wieruszowski	493	11,5	493	11,5	420	12,4
zduńskowolski	731	10,7	496	10,5	235	11,1
zgierski	1768	11,1	1299	11,0	469	11,2
m.Łódź	10290	13,3	11515	12,8	-	-
m.Piotrków Tryb.	816	10,2	816	10,2	-	-
m.Skierniewice	409	8,4	409	8,4	-	-

Tabela Nr 8

Współczynnik umieralności niemowląt na 1.000 urodzeń żywych, ogółem w województwie i w poszczególnych powiatach, z uwzględnieniem podziału miasto-wieś w 2004 roku (dane według WCZP w Łodzi).

Powiat	ogółem	miasto	wieś
WOJEWÓDZTWO	5,52	5,46	5,61
bełchatowski	4,98	4,99	4,96
brzeziński	6,90	8,85	5,64
kutnowski	6,86	6,10	7,83
łaski	-	-	-
łęczycki	4,24	-	6,10
łowicki	1,35	-	2,17
łódzki wschodni	17,36	28,70	10,90
opoczyński	6,33	-	8,99
pabianicki	3,27	1,47	8,33
pajęczański	2,01	-	2,83
piotrkowski	4,48	-	4,79
poddębicki	5,08	9,71	3,44
radomszczański	4,76	4,30	5,12
rawski	-	-	-
sieradzki	5,61	3,78	6,95
skierniewicki	2,80	-	2,80
tomaszowski	7,99	4,49	11,99
wieluński	3,98	-	5,60
wieruszowski	2,32	10,31	10,31
zduńskowolski	6,27	7,33	4,37
zgierski	7,37	7,41	7,30
m.Łódź	5,70	5,70	-
m.Piotrków Tryb.	7,70	7,70	-
m.Skierniewice	6,94	6,94	-

Tabela Nr 9

Struktura urodzeń żywych według masy urodzeniowej w poszczególnych województwach w 2004 roku (dane według GUS).

województwo	Urodzenia żywe ogółem	niska masa urodzeniowa			odsetek noworodków z niską masą urodzeniową	masa urodzeniowa > 2500 g	brak inf.
		<1000 g	1000-1499 g	1500-2499g			
POLSKA	356 131	1 338	2 016	18 423	334 347	334 347	7
dolnośląskie	24 915	100	141	1 376	23 298	23 298	0
kujawsko-pomorskie	20 068	72	104	1 014	18 878	18 878	0
lubelskie	20 794	77	131	1 020	19 566	19 566	0
lubuskie	9 857	44	52	559	9 202	9 202	0
ŁÓDZKIE	22 473	85	155	1 383	20 849	20 849	1
małopolskie	31 978	95	162	1 590	30 131	30 131	0
mazowieckie	48 366	166	269	2 308	45 623	45 623	0
opolskie	8 204	24	62	416	7 702	7 702	0
podkarpackie	20 533	83	123	970	19 357	19 357	0
podlaskie	10 692	38	56	483	10 115	10 115	0
pomorskie	22 829	109	126	1 117	21 477	21 477	0
śląskie	40 134	164	254	2 356	37 355	37 355	5
świętokrzyskie	11 274	24	69	585	10 595	10 595	1
warmińsko - mazurskie	14 513	45	74	748	13 646	13 646	0
wielkopolskie	33 575	132	156	1 543	31 744	31 744	0
zachodnio-pomorskie	15 926	80	82	955	14 809	14 809	0

Tabela Nr 10

Współczynnik zgonów na 10 tys. osób, ogółem w województwie i w poszczególnych powiatach, z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe i płeć; 2004 rok (dane według WCZP w Łodzi).

Powiat	ogółem*	z tego w grupach wiekowych																
		Poniżej roku */	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
WOJEWÓDZTWO	115,02	5,38	12,45	1,47	1,37	3,94	5,95	7,78	11,70	21,63	34,72	62,85	87,24	125,02	174,93	233,93	353,73	888,08
bełchatowski	81,27	4,98	11,77	6,44	1,20	3,72	5,27	8,96	7,30	19,47	23,61	33,82	71,38	129,92	126,32	239,95	374,58	940,88
brzeziński	115,46	6,90	14,16	0,00	0,00	26,57	7,96	4,13	28,63	10,05	9,68	87,20	84,32	129,66	142,43	306,75	315,16	991,93
kutnowski	114,48	5,71	14,00	0,00	1,44	3,61	5,88	9,12	20,73	19,42	41,95	51,46	81,89	138,57	171,05	246,99	427,66	889,75
łaski	105,36	0,00	0,00	0,00	0,00	4,91	2,33	7,86	8,72	15,83	25,95	67,31	69,00	100,65	173,79	239,30	358,22	889,83
łęczycki	127,79	4,24	8,09	3,26	0,00	2,34	4,42	5,29	17,97	21,01	41,75	81,49	97,55	118,97	150,19	298,73	355,99	965,69
łowicki	113,64	1,35	2,57	0,00	0,00	3,04	7,34	16,41	9,44	7,89	33,50	66,85	76,57	120,53	164,12	239,72	349,71	910,79
łódzki wschodni	108,66	17,36	42,25	0,00	0,00	6,34	3,93	4,23	2,29	33,78	45,87	61,28	81,09	136,13	186,36	255,27	290,97	917,02
opoczyński	102,96	6,33	13,96	0,00	3,20	2,82	2,81	8,49	17,84	14,57	31,43	64,67	91,08	107,29	148,60	178,62	348,10	938,93
pabianicki	113,39	3,27	6,52	0,00	1,43	1,21	6,30	6,44	19,62	12,48	37,86	51,59	92,31	122,54	150,17	255,58	328,88	889,32
pajęczański	107,65	2,01	7,62	0,00	2,52	6,94	6,62	7,34	13,50	38,51	28,18	58,79	73,89	156,67	119,49	206,58	301,72	871,43
piotrkowski	123,58	4,48	12,59	1,79	1,49	5,74	7,90	7,20	11,54	23,95	38,68	73,32	81,12	127,05	221,23	218,72	401,51	987,55
poddębicki	117,99	5,08	10,34	4,16	3,31	0,00	17,58	12,81	13,92	36,74	34,03	67,44	97,64	105,98	125,20	177,66	385,24	897,30
radomszczański	111,21	4,76	10,35	0,00	0,00	3,30	4,17	6,66	15,69	22,63	31,30	61,16	80,08	141,76	182,67	272,13	336,92	858,53
rawski	97,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,43	10,93	12,90	22,90	19,51	73,62	81,48	81,07	176,00	246,67	282,63	844,18
sieradzki	103,34	5,61	13,33	0,00	1,08	1,97	4,96	4,45	7,27	16,38	38,47	56,00	100,18	95,72	159,17	224,53	326,67	916,41
skierniewicki	121,81	2,80	5,28	8,93	0,00	3,26	10,01	22,17	8,38	8,58	27,28	58,48	99,32	128,07	183,42	174,20	366,61	827,90
tomaszowski	112,82	7,19	15,51	1,52	3,74	3,31	4,94	8,44	14,40	27,98	33,35	91,97	84,12	117,88	186,59	218,48	334,58	914,17
wieluński	110,93	3,98	10,23	6,59	5,32	6,30	4,66	1,68	3,82	14,33	32,88	55,30	90,33	118,08	198,34	218,22	337,25	908,55
wieruszowski	107,41	0,00	4,37	0,00	0,00	2,93	8,23	9,11	6,77	30,22	7,13	39,61	110,07	107,48	167,18	249,36	373,53	954,79
zduńskowolski	105,58	6,27	15,34	0,00	0,00	5,43	8,53	7,60	17,24	4,68	35,84	57,29	92,45	120,40	144,98	223,71	370,52	977,81
zgierski	109,27	7,37	14,72	1,23	1,03	2,68	8,03	10,48	7,08	22,01	36,18	58,65	91,12	116,79	168,40	251,26	349,77	863,91
m.Łódź	131,71	5,70	14,04	1,37	1,39	3,29	5,83	6,92	11,38	26,70	39,68	68,56	91,16	134,38	190,94	231,52	362,61	853,69
m.Piotrków Tryb.	100,22	7,70	16,30	0,00	2,13	10,72	2,91	7,35	10,50	20,37	25,20	56,70	80,54	121,44	177,57	237,59	343,48	916,09
m.Skierniewice	76,72	6,94	13,62	4,14	0,00	5,22	2,35	7,54	0,00	9,73	36,02	35,41	58,82	91,32	180,28	171,37	334,70	823,82

*bez zgonów zarejestrowanych poza woj. łódzkim

Tabela Nr 11

Współczynnik zgonów na 10.000. osób, ogółem w województwie i w poszczególnych powiatach,
z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe i płeć – mężczyźni; 2004 rok (dane według WCZP w Łodzi).

	Ogółem*	z tego w grupach wiekowych																
		Poniżej roku /	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
WOJEWÓDZTWO	127,44	6,48	15,12	1,81	1,82	5,31	8,90	12,25	17,02	34,26	51,67	94,79	129,79	192,00	267,88	356,17	518,81	1 091,63
bełchatowski	89,63	3,88	11,51	6,31	0,00	3,64	8,61	15,40	8,71	34,71	35,19	47,94	100,29	185,86	197,63	367,60	521,01	1 178,41
brzeziński	133,57	12,20	27,55	0,00	0,00	25,58	7,94	8,07	57,31	9,69	18,78	110,58	135,25	208,82	221,47	497,34	462,56	1 260,65
kutnowski	133,41	10,48	26,97	0,00	2,78	7,06	11,36	15,12	32,35	36,31	57,80	75,68	124,69	216,99	255,08	415,64	618,25	1 176,47
łaski	118,65	0,00	0,00	0,00	0,00	4,78	4,46	15,17	16,65	25,58	33,82	94,88	100,80	174,58	268,32	351,81	582,40	1 080,28
łęczycki	140,37	0,00	0,00	6,22	0,00	4,60	8,65	9,96	29,57	29,90	66,39	120,32	143,54	186,14	208,53	452,53	527,80	1 095,78
łowicki	132,57	2,79	5,06	0,00	0,00	5,96	14,21	25,73	7,43	15,77	47,65	107,05	120,52	214,38	236,61	338,46	528,63	1 205,63
łódzki wschodni	127,31	20,48	55,25	0,00	0,00	8,23	7,68	8,39	0,00	57,94	89,45	103,65	132,11	210,53	278,46	407,97	435,73	1 086,40
opoczyński	113,48	12,99	22,87	0,00	3,16	2,72	5,37	16,01	30,05	24,06	52,16	93,34	126,45	179,12	239,34	303,67	485,04	1 172,92
pabianicki	122,61	2,02	4,22	0,00	2,75	0,00	10,23	8,60	17,41	22,82	53,20	79,63	142,51	174,88	254,24	363,48	439,85	1 065,04
pajęczański	123,83	3,85	7,52	0,00	4,93	13,54	8,49	13,99	26,26	71,19	40,67	89,54	98,60	251,53	194,27	274,88	507,94	1 093,22
piotrkowski	131,16	4,25	12,15	0,00	0,00	8,32	13,20	5,52	19,47	37,79	56,35	108,57	128,89	180,10	376,04	298,86	534,98	1 174,65
podębicki	128,46	5,49	9,86	8,25	6,64	0,00	33,94	23,63	26,97	62,41	57,18	98,10	145,79	173,99	234,19	235,29	544,99	944,88
radomszczański	122,93	8,85	19,77	0,00	0,00	4,33	8,18	10,76	30,25	25,96	40,78	89,81	126,10	227,80	275,66	458,02	473,96	946,06
rawski	108,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,77	20,41	25,11	37,85	26,85	109,84	133,40	101,67	245,04	393,97	441,36	946,22
sieradzki	115,54	6,36	16,14	0,00	0,00	1,95	7,67	4,31	11,94	29,56	57,20	80,42	154,39	145,92	241,23	347,78	476,45	1 109,76
skierniewicki	139,50	0,00	0,00	8,71	0,00	6,45	6,21	35,14	15,96	16,33	36,00	81,30	150,72	180,08	300,30	285,01	612,81	1 055,61
tomaszowski	131,80	10,59	23,32	2,96	4,81	4,37	7,80	12,34	18,55	35,71	57,59	147,87	139,48	195,37	288,32	333,03	507,95	1 133,59
wieluński	122,42	5,25	9,90	12,78	10,45	9,17	6,05	3,27	3,72	19,88	39,40	81,81	133,00	184,25	330,81	397,30	477,31	1 120,96
wierszowski	122,36	0,00	0,00	0,00	0,00	5,62	15,89	17,45	13,19	42,49	14,04	69,36	158,94	165,22	280,00	437,41	602,61	1 175,09
zduńskowolski	111,71	8,93	23,38	0,00	0,00	7,02	9,89	11,26	30,06	9,47	59,83	78,27	127,68	164,78	177,42	285,20	517,93	1 166,94
zgierski	123,79	5,73	11,45	2,39	1,99	3,53	14,09	14,39	10,48	33,84	58,53	73,24	118,95	192,42	230,07	357,39	580,49	1 100,30
m.Łódź	143,07	6,41	16,47	1,33	2,19	5,16	6,99	10,71	14,54	41,71	56,95	105,83	135,60	202,93	293,01	342,17	522,42	1 059,08
m.Piotrków Tryb.	117,25	5,03	10,61	0,00	0,00	10,62	5,78	11,27	13,46	32,72	36,23	101,17	104,29	195,36	275,35	405,21	489,13	1 217,53
m.Skierniewice	87,44	13,22	25,80	0,00	0,00	5,05	4,62	15,17	0,00	13,36	64,14	65,91	96,25	109,66	266,02	277,41	576,92	920,25

*/ bez zgonów zarejestrowanych poza woj. łódzkim

Tabela Nr 12

Współczynnik zgonów na 10.000. osób, ogółem w województwie i w poszczególnych powiatach,
z uwzględnieniem podziału na grupy wiekowe i płeć – kobiety; 2004 rok (dane według WCZP w Łodzi).

Powiat	ogółem*	z tego w grupach wiekowych																
		Poniżej roku */	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
WOJEWÓDZTWO	103,68	4,22	9,61	1,11	0,89	2,50	2,89	3,15	6,21	8,89	18,02	32,11	48,36	67,36	101,61	147,44	251,79	794,13
bełchatowski	73,22	6,13	12,04	6,59	2,44	3,80	1,79	2,28	5,87	5,70	12,57	19,15	40,49	73,50	66,41	139,41	277,78	828,13
brzeziński	98,26	0,00	0,00	0,00	0,00	27,65	7,99	0,00	0,00	10,44	0,00	63,64	33,64	60,67	80,32	161,94	222,22	854,40
kutnowski	96,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,70	8,94	2,95	26,16	27,65	42,62	69,74	101,56	117,65	302,79	764,42
łaski	92,71	0,00	0,00	0,00	0,00	5,05	0,00	0,00	0,00	6,27	17,71	38,99	37,17	36,41	94,83	153,85	204,26	796,50
łęczycki	115,78	8,23	16,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,07	12,06	16,01	39,01	52,30	58,14	104,32	186,98	226,79	898,40
łowicki	95,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,70	11,53	0,00	18,29	24,85	34,39	36,14	103,73	161,29	233,56	763,83
łódzki wschodni	91,30	14,13	28,74	0,00	0,00	4,35	0,00	0,00	4,48	9,64	4,27	19,11	31,27	69,48	109,44	141,44	197,32	834,03
opoczyński	92,62	0,00	4,73	0,00	3,24	2,93	0,00	0,00	4,20	4,33	7,90	31,95	53,60	41,92	73,89	90,05	260,01	826,63
pabianicki	105,24	4,74	8,95	0,00	0,00	2,52	2,16	4,28	21,77	2,70	23,57	26,38	48,18	79,12	72,62	178,74	261,98	808,37
pajęczański	91,69	0,00	7,73	0,00	0,00	0,00	4,60	0,00	0,00	0,00	12,64	25,51	46,32	65,40	58,43	151,86	160,00	758,62
piotrkowski	116,27	4,74	13,08	3,68	3,06	2,97	2,62	9,03	3,35	7,95	18,72	34,56	30,17	78,49	99,90	159,36	315,14	894,95
poddębicki	107,79	4,72	10,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,81	7,33	32,70	47,91	48,78	37,63	133,93	265,65	872,06
radomszczański	99,98	0,00	0,00	0,00	0,00	2,24	0,00	2,29	0,00	19,12	20,95	29,76	35,16	63,19	104,02	126,37	246,74	816,33
rawski	87,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,61	0,00	0,00	6,79	11,59	35,34	27,65	61,64	117,88	137,46	173,46	788,47
sieradzki	91,68	4,85	10,33	0,00	2,22	1,99	2,06	4,60	2,46	2,58	19,02	30,70	46,78	50,72	91,04	129,10	224,38	815,55
skierniewicki	104,51	5,35	10,60	9,17	0,00	0,00	14,43	7,79	0,00	0,00	16,99	31,75	42,02	79,37	86,85	87,38	199,05	707,52
tomaszowski	95,17	3,38	7,14	0,00	2,60	2,22	2,00	4,33	9,94	19,95	9,75	35,71	33,11	49,36	102,85	140,23	226,69	805,27
wieluński	100,00	2,68	10,59	0,00	0,00	3,25	3,19	0,00	3,93	8,44	26,10	26,94	47,22	58,28	83,58	87,53	245,65	811,05
wieruszowski	92,80	0,00	8,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16,19	0,00	6,44	60,48	55,16	69,36	110,99	219,30	845,48
zduńskowolski	99,83	3,31	6,46	0,00	0,00	3,74	7,08	3,85	4,33	0,00	12,48	36,66	60,24	82,82	117,24	179,49	270,45	881,26
zgierski	95,99	9,12	18,19	0,00	0,00	1,81	1,65	6,51	3,59	10,05	14,59	45,15	66,21	52,08	117,37	170,34	206,74	752,30
m.Łódź	122,15	4,96	11,45	1,42	0,57	1,35	4,67	3,19	8,16	12,21	24,19	36,44	54,62	78,83	116,39	161,87	274,79	768,64
m.Piotrków Tryb.	84,80	10,50	22,26	0,00	4,29	10,82	0,00	3,07	7,29	8,12	14,96	18,84	60,26	60,44	100,53	118,37	250,00	776,74
m.Skierniewice	66,75	0,00	0,00	9,08	0,00	5,40	0,00	0,00	0,00	6,31	10,56	8,35	26,36	74,67	113,31	95,06	179,37	777,70

* bez osób zmarłych poza województwem łódzkim

Tabela Nr 13

Przyrost naturalny w powiatach województwa łódzkiego z uwzględnieniem miejsca zamieszkania w 2004 roku
Liczby bezwzględne i współczynnik na 1000 ludności (dane według WUS).

Powiat	Przyrost naturalny					
	liczba			współczynnik		
	ogółem	miasto	wieś	ogółem	miasto	wieś
WOJEWÓDZTWO	-7 990	-5 335	-2 655	-3,08	-3,18	-2,89
bełchatowski	77	207	-130	0,68	2,91	-3,12
brzeziński	-67	-24	-43	-2,18	-1,94	-2,34
kutnowski	-389	-175	-214	-3,64	-2,8	-4,82
łaski	-115	10	-125	-2,24	0,52	-3,88
łęczycki	-235	-36	-199	-4,28	-2,27	-5,1
łowicki	-241	2	-243	-2,89	0,07	-4,59
łódzki wschodni	-118	-12	-106	-1,87	-0,58	-2,49
opoczyński	-80	17	-97	-0,99	0,63	-1,82
pabianicki	-447	-353	-94	-3,75	-3,96	-3,12
pajęczański	-100	62	-162	-1,83	4,64	-3,93
piotrkowski	-240	1	-241	-2,65	0,16	-2,86
poddębicki	-125	6	-131	-2,89	0,55	-4,06
radomszczański	-322	-134	-188	-2,66	-2,37	-2,93
rawski	-17	31	-48	-0,34	1,47	-1,66
sieradzki	-55	83	-138	-0,45	1,54	-2
skierniewicki	-138	0	-138	-3,59	0	-3,59
tomaszowski	-162	-91	-71	-1,32	-1,35	-1,29
wieluński	-135	2	-137	-1,7	0,08	-2,51
wieruszowski	-62	24	-86	-1,45	2,68	-2,54
zduńskowolski	-93	-87	-6	-1,36	-1,85	-0,28
zgierski	-412	-354	-58	-2,58	-2,99	-1,39
m. Łódź	-4 500	-4 500	0	-5,84	-5,84	0
m. Piotrków Tryb.	-37	-37	0	-0,46	-0,46	0
m. Skierniewice	23	23	0	0,47	0,47	0

4. STRUKTURA ZGONÓW WEDŁUG ICD-10

Dane dotyczące struktury zgonów mieszkańców województwa łódzkiego pochodzą z Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi.

W 2004 roku odnotowano 30.463 zgony mieszkańców województwa, z których 598 miało miejsce poza terenem województwa. Poniższa analiza nie obejmuje zgonów mających miejsce poza województwem.

W Tabeli Nr 15 wyszczególniono 30 najczęstszych przyczyn zgonów mieszkańców województwa łódzkiego według klasyfikacji ICD-10.

4.1. Choroby układu krążenia

Choroby układu krążenia stanowiły w 2004 roku najczęstszą przyczynę zgonów mieszkańców województwa łódzkiego.

Z tej przyczyny zmarło **13.970 osób**, co stanowiło około **46,8%** ogólnej liczby zgonów.

W stosunku do roku 2003 (14.161 zgonów) liczba zgonów zmalała o 191, natomiast w porównaniu z rokiem 2001 (14.977 zgonów) zmalała aż o 986. W latach 2001-2004 największy spadek liczby zgonów odnotowano w przypadku ostrych zawałów serca (402 zgony mniej) i chorób naczyń mózgowych (400 zgonów mniej), podczas gdy wzrosła liczba zgonów z powodu przewlekłej choroby niedokrwiennej serca (o 118 zgonów więcej).

Współczynnik zgonów z powodu chorób układu krążenia wyniósł w 2004 roku 53,8 na 10.000 mieszkańców i był wyższy u kobiet (55,54) niż mężczyzn (51,9).

W grupie chorób układu krążenia dominowały:

- choroby naczyń mózgowych (26,94%), w tym udar mózgu (15,58%),
- inne choroby serca (25,47%), w tym niewydolność serca (11,60%),
- choroby tętnic, tętniczek i naczyń włosowatych (22,95%), w tym miażdżycy (21,93%),
- choroba niedokrwiennej serca (20,42%).

Mężczyźni umierali najczęściej z powodu choroby niedokrwiennej serca, w tym ostrego zawału serca, natomiast wśród kobiet dominowały zgony z powodu choroby tętnic, tętniczek i naczyń włosowatych, w tym miażdżycy. Między 35 a 54 rokiem życia współczynnik zgonów u mężczyzn był 3 razy wyższy niż w analogicznej grupie kobiet.

Najwięcej zgonów z powodu chorób układu krążenia (wyłączając miasto Łódź – 4.107 zgonów) miało miejsce wśród mieszkańców powiatów: zgierskiego (805 zgonów), radomszczańskiego (730 zgonów) oraz tomaszowskiego (686 zgonów), zaś najmniej w powiecie brzezińskim (199 zgonów) i rawskim (246 zgonów).

4.2. Nowotwory złośliwe

Nowotwory złośliwe stanowiły w 2004 roku drugą pod względem częstości występowania przyczynę zgonów w województwie.

Z powodu nowotworów złośliwych zmarło **7.006 osób**, co stanowiło blisko **22,3%** ogólnej liczby zgonów. W latach 2001-2004 liczba zgonów z tej przyczyny systematycznie rosła. W stosunku do roku 2003 zanotowano o 169 zgonów więcej, zaś w porównaniu z rokiem 2001 aż o 362 więcej.

Współczynnik zgonów z powodu nowotworów złośliwych wyniósł 25,61/10.000 mieszkańców i był wyższy w grupie mężczyzn (30,16) niż kobiet (21,47).

Wśród nowotworów najczęściej występowały:

- nowotwory złośliwe narządów trawiennych (27,25%),
- nowotwory złośliwe narządów oddechowych i klatki piersiowej.

Wysoki wskaźnik zgonów z powodu nowotworów przewodu pokarmowego jest wynikiem ich późnego wykrywania, kiedy wdrożenie leczenia nie przynosi pożądanych efektów. Odsetek wyleczeń z powodu nowotworów układu trawienia w Polsce wynosi 30% (w krajach rozwiniętych przekracza 50%). Stale wzrasta zapadalność na raka jelita grubego, wskaźnik 5-letnich przeżyć z tego powodu wynosi 25% i jest jednym z najgorszych w Europie.

Wśród zgonów mężczyzn w 2004 roku dominował nowotwór złośliwy oskrzela i płuca (9,67) zaś wśród kobiet rak sutka (2,58). Ponad 83% wszystkich zgonów z powodu nowotworów złośliwych wystąpiło w wieku powyżej 55 roku życia, przy czym najwyższy odsetek ma miejsce w grupie powyżej 70 roku życia.

Na wysokim poziomie utrzymują się również zgony z powodu nowotworów złośliwych: męskich narządów płciowych i układu moczowego (670 zgonów), żeńskich narządów płciowych (807 zgonów), tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych (390 zgonów) oraz z powodu nowotworu złośliwego sutka (355 zgonów).

Najwięcej zgonów z powodu nowotworów ogółem (wyluczając miasto Łódź – 2.422 zgony) miało miejsce wśród mieszkańców powiatów: zgierskiego (435 zgonów), pabianickiego (322 zgony) i sieradzkiego (316 zgonów).

4.3. Zewnętrzne przyczyny zgonów

Zewnętrzne przyczyny zgonów to w 2004 roku trzecia z kolei przyczyna zgonów.

Zmarło **1.919** mieszkańców, co stanowiło **6,43%** ogólnej liczby zgonów.

W 2003 roku zmarło 1.853 osób, zaś w 2002 liczba zmarłych nieznacznie zmalała do poziomu 1.927.

W tej grupie zgonów dominowały:

- wypadki komunikacyjne - 24,91%,
- zamierzone samouszkodzenia – 21,94%,
- zdarzenia o nieokreślonym zamiarze - 15% oraz upadki – 13,13%.

Z powodu przyczyn zewnętrznych umiera 3-krotnie więcej mężczyzn niż kobiet. Mężczyźni częściej niż kobiety ulegają wypadkom komunikacyjnym, popełniają samobójstwa i ulegają zatruciom, szczególnie alkoholem. Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni umierają z powodu różnego rodzaju upadków, zwłaszcza po ukończeniu 75 roku życia.

Wypadki komunikacyjne są najczęstszą przyczyną zgonów osób w wieku do 45 lat oraz najczęstszą przyczyną zgonów spowodowaną urazami wielonarządowymi.

Stały wzrost liczby pojazdów, nasilony ruch tranzytowy, duża prędkość, utrzymująca się liczba kierujących po spożyciu alkoholu (a obecnie również środków odurzających) oraz stale postępująca degradacja infrastruktury drogowej bezpośrednio wpływa na stan wypadkowości. Według danych Komendy Głównej Policji, w ostatnich latach ginęło na drogach od 5 do 7 tysięcy osób rocznie, a liczba rannych wahała się w granicach 60 – 70 tysięcy.

Pomimo, iż w porównaniu do roku 1994 liczba wypadków nie wzrosła (a nawet nieznacznie zmalała – w 1994 odnotowano – 53.647 wypadki, w 2004 – 51.069), to zmienił się znacznie ich charakter. Są to często zdarzenia określane jako katastrofy drogowe. Znaczna prędkość jazdy, wielu uczestników zdarzeń (karambole) powoduje, iż skutki wypadków są o wiele bardziej poważne niż przed laty, czego dowodem jest bardzo wysoki odsetek zgonów około wypadkowych (niemal trzykrotnie wyższy niż w Europie).

Tabela Nr 14

Liczba wypadków komunikacyjnych oraz zabitych i rannych w wyniku wypadków w Polsce w 2003 roku (według Komendy Głównej Policji).

województwa	Wypadki		Zabici		Ranni	
	Ogółem	2003=100%	Ogółem	2003=100%	Ogółem	2003=100%
POLSKA	51 069	99,9	5 712	101,3	64 661	101,2
Dolnośląskie	2 987	100,9	371	100,8	3 686	104,0
Kujawsko – pomorskie	2 396	96,0	299	103,1	3 016	96,6
Lubelskie	2 586	97,8	358	106,5	3 287	97,5
Lubuskie	847	107,5	168	93,3	1 209	114,6
Łódzkie	4 826	104,3	440	89,2	5 844	105,1
Małopolskie	4 882	98,2	335	91,8	6 355	99,7
Mazowieckie	3 188	95,3	569	100,7	3 982	94,8
Opolskie	1 191	88,3	150	92,0	1 536	89,0
Podkarpackie	2 380	106,8	295	118,0	3 000	110,0
Podlaskie	1 226	90,1	200	93,0	1 572	90,2
Pomorskie	3 214	98,5	307	111,2	4 272	97,9
Śląskie	7 046	110,5	511	99,6	8 703	111,4
Świętokrzyskie	2 172	100,0	221	91,3	2 813	103,5
Warmińsko-mazurskie	1 997	104,7	315	116,7	2 498	100,2
Wielkopolskie	4 910	96,8	540	102,8	6 435	99,1
Zachodniopomorskie	2 034	98,9	235	96,7	2.683	105,2
Komenda Stołeczna Policji	3 187	92,1	398	116,2	3 770	93,2

Według Komendy Wojewódzkiej Policji w 2004 roku w regionie łódzkim dokonano 338 samobójstw, tj. o 12,7% więcej niż w roku 2003, chociaż w latach 1999-2003 panowała tendencja spadkowa w liczbie zgonów z tego powodu. Z danych szacunkowych wynika, iż około 10 razy więcej mieszkańców próbowało dokonać samobójstwa.

W Klinice Zatruc Ostrych Instytutu Medycyny Pracy w roku 2004 hospitalizowano 772 osoby po samobójczych zatruciach różnymi substancjami (najczęściej lekami), stanowili oni 30% wszystkich pacjentów.

4.4. Choroby układu oddechowego

Znaczącą pozycję wśród wszystkich zgonów w województwie zajmują również zgony z powodu chorób układu oddechowego. W 2004 roku z tej przyczyny zmarło 1.631 osób (5,5% wszystkich zgonów) czyli o 49 więcej niż w 2003 roku (1.582 osoby)

Najwięcej osób zmarło z przyczyn zdiagnozowanych jako: zapalenie płuc (J12-J18) – 918 zgonów, inna przewlekła zaporowa choroba płuc (J44) – 448 zgonów oraz inne ostre zakażenie dolnych dróg oddechowych, inne choroby górnych dróg oddechowych, przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych (J20-J42) – 128 zgonów.

Najczęściej zgony z powodu chorób układu oddechowego (wyłączając miasto Łódź – 633 zgony) miały miejsce wśród mieszkańców powiatów: zgierskiego (108 zgony), sieradzkiego (71 zgonów) i pabianickiego (63 zgonów).

4.5. Choroby układu trawiennego

Istotnym problemem w 2004 roku były również choroby układu trawiennego. Z ich powodu zmarło w 2004 roku 1.326 osób (4,4% ogółu zgonów w województwie). W porównaniu do roku 2003 (1.264 zgony) liczba zgonów z tej przyczyny wzrosła o 42.

Analiza przyczyn zgonów według ICD-10 wskazuje na zdecydowanie największą liczbę zgonów z powodu chorób wątroby (K70-K77) - 516 zgonów. Na wysokim poziomie utrzymują się również zgony z powodu innych chorób jelit i choroby otrzewnej (K55-K67) – 278 zgonów oraz schorzeń pęcherzyka żółciowego, przewodu żółciowego i trzustki (K80-K87) – 202 zgony.

Wykres Nr 3

Struktura zgonów mieszkańców województwa łódzkiego według przyczyn w 2004 roku - bez zgonów mieszkańców mających miejsce poza obszarem województwa (dane według WCZP w Łodzi).

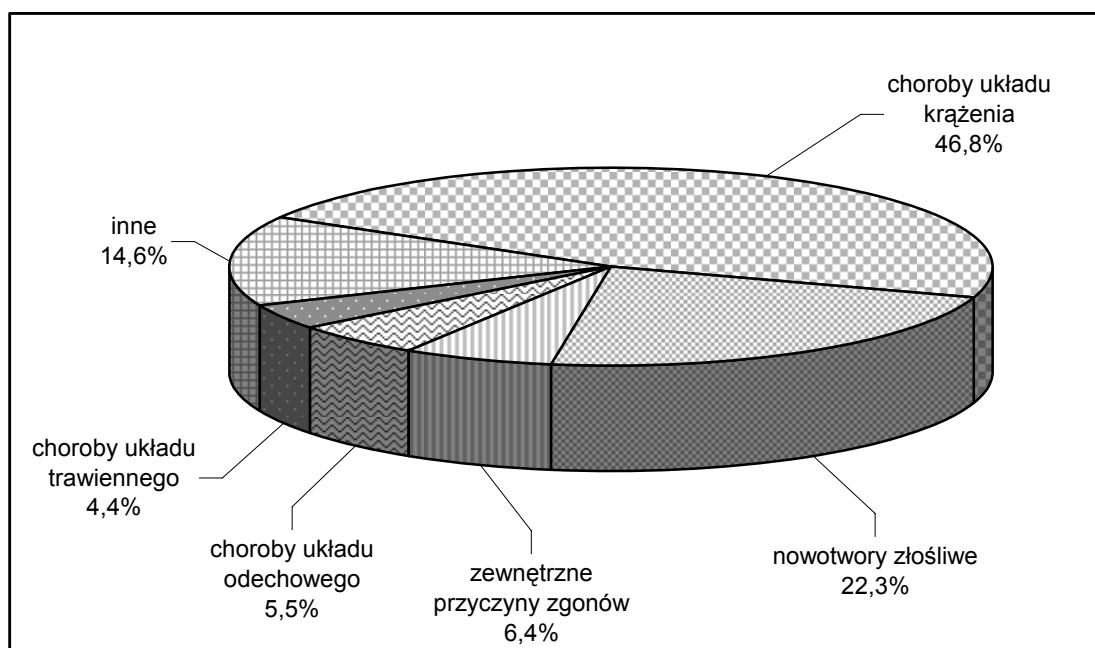

Tabela Nr 15

Liczba zgonów mieszkańców województwa łódzkiego według częstości występowania w 2004 roku - bez zgonów mieszkańców mających miejsce poza obszarem województwa (dane według WCZP w Łodzi).

L.p.	Przyczyna zgonu według ICD-10	liczba zgonów
1.	I70 miażdżycy	3 063
2.	I64 udar, nie określony jako krwotoczny lub zawałowy	2 176
3.	I50 niewydolność serca	1 621
4.	I21 ostry zawał serca	1 570
5.	C34 nowotwór złośliwy oskrzela i płuca	1 532
6.	R99 inne, niedokładnie określone i nie znane przyczyny umieralności	1 258
7.	I25 przewlekła choroba niedokrwienna serca	1 163
8.	I51 choroby serca niedokładnie określone i powikłanie chorób serca	869
9.	J18 zapalenie płuc wywołane nieokreślonym drobnoustrojem	844
10.	R96 nagła śmierć, przyczyna nieznana	683
11.	I42 kardiomiopatie	630
12.	C80 nowotwór złośliwy bez określenia jego umiejscowienia	612
13.	I63 zawał mózgu	473
14.	C18 nowotwór złośliwy jelita grubego	450
15.	J44 Inna przewlekła zaporowa choroba płuc	448
16.	C16 nowotwór złośliwy żołądka	404
17.	I61 krwotok mózgowy	396
18.	X70 zamierzone samouszkodzenie przez powieszenie, zadziergnięcie i zadławienie	380
19.	K74 zwłóknienie i marskość wątroby	369
20.	C50 nowotwór złośliwy sutka	355
21.	I67 inne choroby naczyń mózgowych	345
22.	I46 zatrzymanie krążenia	307
23.	C61 nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	306
24.	C25 nowotwór złośliwy trzustki	296
25.	R54 starość	227
26.	N18 przewlekła niewydolność nerek	223
27.	Y34 niekorzystny skutek leczenia - środki działające pierwotnie ogólnie	204
28.	C67 nowotwór złośliwy pęcherza moczowego	199
29.	I69 następstwa chorób naczyń mózgowych	192
30.	X45 przypadkowe zatrucie przez narażenie na alkohol	191

Tabela Nr 16

Zgony według wybranych przyczyn zgodnie z ICD-10, w województwie łódzkim w latach 2001-2004 - bez zgonów mieszkańców mających miejsce poza obszarem województwa (dane według WCZP w Łodzi).

Przyczyna zgonu według ICD-10		2001	2002	2003	2004	zmiana 2001/2004
Choroby układu krążenia						
I00 - I02	Ostra choroba reumatyczna	0	0	0	2	2
I05 - I09	Przewlekła choroba reumatyczna serca	137	125	116	131	-6
I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	133	109	95	126	-7
I11 - I15	Choroba nadciśnieniowa	92	66	73	76	-16
I20	Dusznicza bolesna	42	44	61	59	17
I21 - I23	Ostry zawał serca, ponowny zawał serca, niektóre powikłania występujące w czasie ostrego zawału serca	1 976	1 670	1 644	1 574	-402
I24	Inne ostre postacie choroby niedokrwiennej serca	150	48	46	57	-93
I25	Przewlekła choroba niedokrwiennej serca	1 045	1 177	1 164	1 163	118
I26 - I28	Zespół sercowo-płucny i choroby krążenia płucnego	375	283	271	208	-167
I30 - I52	Inne choroby serca	3 548	3 176	3 417	3 558	10
I60 - I69	Choroby naczyń mózgowych	3 814	3 697	3 643	3 763	-51
I70 - I79	Choroby tętnic, tętniczek i naczyń włosowatych	3 606	3 501	3 604	3 206	-400
I80 - I89	Choroby żył, naczyń limfat. i węzłów chłonnych, niesklasyfikowane gdzie indziej	37	31	25	43	6
I95 - I99	Inne i nieokreślone zaburzenia układu krążenia	1	2	2	4	3
Nowotwory złośliwe						
C00 - C14	wargi, jamy ustnej i gardła	121	131	156	132	11
C15 - C26	narządów trawiennych	1 963	2 032	2 031	1 875	-88
C30 - C39	narządów oddechowych i klatki piersiowej	1 744	1 739	1 744	1 722	-22
C40 - C41	kości i chrząstki stawowej	40	30	48	27	-13
C43 - C44	czerniak i inne nowotwory złośliwe skóry	110	116	103	100	-10
C45 - C49	międybłonka i tkanek miękkich	36	34	36	25	-11
C50	sutka	363	324	388	355	-8
C51 - C58	żeńskich narządów płciowych	418	434	446	807	389
C60 - C68	męskich narządów płciowych i układu moczowego	610	643	650	670	60
C69 - C72	oka, mózgu i innych części centralnego systemu nerwowego	199	187	190	202	3
C73 - C75	tarczycy i innych gruczołów wydzielania wewnętrznego	28	34	21	28	0
C76 - C80	niedokładnie określone, wtórne i o nieokreślonym umiejscowieniu	612	559	609	671	59
C81 - C96	tkanki limfatycznej, krwiotwórczej i tkanek pokrewnych	398	401	413	390	-8
C97	niezależnych (pierwotnych) mnogich umiejscowień	2	2	2	2	0

Przyczyna zgonu według ICD-10		2001	2002	2003	2004	zmiana 2001/2004
Choroby układu oddechowego						
J00 - J06	Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych	3	2	2	0	-3
J10 - J11	Grypa wywołana zidentyfikowanym wirusem, niezidentyfikowanym wirusem	0	0	10	1	1
J12 - J18	Zapalenie płuc	870	707	842	918	48
J20 - J42	Inne ostre zakażenie dolnych dróg oddechowych, inne choroby górnych dróg oddechowych, przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych	189	154	147	128	-61
J43	Rozedma płuc	24	28	20	10	-14
J44	Inna przewlekła zaporowa choroba płuc	302	335	436	448	146
J45	Dychawica oskrzelowa	68	57	40	36	-32
J46 - J47	Stany astmatyczne, rozstrzenie oskrzeli	4	9	4	3	-1
J60 - J99	Choroby płuc wywołane czynnikami zewn., inne choroby układu oddech.	118	82	81	87	-31
Choroby układu trawiennego						
K00 - K14	Choroba jamy ustnej, gruczołów ślinowych, żuchwy i szczęk	0	0	0	0	0
K20 - K31	Choroby przełyku, żołądka i dwunastnicy	152	161	133	141	-11
K35 - K 52	Choroby wyrostka robaczkowego, przepukliny, niezakaźne zapalenia jelit	47	61	57	53	6
K55 - K67	Inne choroby jelit i choroby otrzewnej	247	285	271	278	31
K70 - K77	Choroby wątroby	555	475	466	516	-39
K80 - K87	Schorzenia pęcherzyka żółciowego, przewodu żółciowego i trzustki	205	199	215	202	-3
K90 - K93	Inne choroby układu pokarmowego	167	101	142	136	-31

Tabela Nr 17

Główne przyczyny zgonów zgodnie z ICD-10, według grup wiekowych, w województwie łódzkim w 2004 roku (dane według WCZP w Łodzi)

Przyczyna zgonu według ICD-10	ogółem	z tego w grupach wiekowych																
		Poniżej roku	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75+
OGÓLEM*	29 865	121	18	19	22	74	126	156	203	337	608	1 371	1 836	2 107	1 925	2 617	3 795	14 530
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	130	1	1	0	0	0	0	3	2	6	8	11	12	17	7	12	6	44
Nowotwory (C00-D48)	6 880	1	2	2	3	12	12	13	15	39	141	339	550	719	676	938	1 163	2 255
sutka (C 50)	355	0	0	0	0	0	0	0	0	8	12	26	56	43	42	38	38	92
szyjki macicy (C53)	138	0	0	0	0	0	0	0	0	2	10	17	18	17	14	17	13	30
gruczołu krokowego (C61)	306	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	10	13	39	53	186
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych (D50-D89)	64	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	4	4	5	1	7	11	28
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej (E00-E90)	483	4	0	0	1	0	1	3	4	6	10	18	36	26	33	48	72	221
cukrzyca (E10-E14)	407	0	0	0	0	0	1	3	2	3	8	15	28	22	28	44	66	187
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99)	175	0	0	0	0	0	0	2	3	10	17	32	33	36	13	10	7	12
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	351	1	2	1	4	3	5	4	5	6	17	27	25	15	21	22	62	131
Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60-H95)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Choroby układu krążenia (I00-I99)	13 970	2	1	1	1	8	4	6	37	38	90	319	492	641	654	1 031	1 701	8 944
choroba niedokrwienna serca (I20-I25)	2 853	0	0	0	0	0	0	0	6	8	27	105	158	206	236	308	410	1 389
choroby naczyń mózgowych (I60-I69)	3 763	0	0	1	0	3	2	1	12	11	30	88	119	191	183	307	522	2 293
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	1 631	4	2	1	0	1	1	2	1	7	13	39	51	62	94	117	249	987
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	1 326	0	0	0	0	0	7	8	17	43	62	107	120	134	104	108	172	444
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	58	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	2	1	5	14	10	21
Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	364	0	0	0	0	0	0	0	1	0	4	9	18	21	26	37	62	186
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00-P96)	66	66	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (Q00-Q99)	53	35	2	2	3	1	2	2	0	0	3	0	0	0	1	0	0	2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych gdzie indziej nie sklasyfikowane (R00-R99)	2 389	3	2	0	0	4	6	19	26	55	83	205	247	252	186	180	181	940
Zewnętrzne przyczyny, zachorowania i zgonu (V01-Y98)	1 919	4	6	12	9	45	88	93	91	126	157	257	246	178	104	91	99	313

* bez osób zmarłych poza województwem łódzkim

Tabela Nr 18

Główne przyczyny zgonów zgodnie z ICD-10, według grup wiekowych, w województwie łódzkim i w powiatach w 2004 roku
(dane według WCZP w Łodzi)

Przyczyna zgonu według ICD-10	POWIAT																							
	bełchatowski	brzeziński	kutnowski	łaski	łęczycki	łowicki	łódzki wschodni	opoczyński	pabianicki	pajęczański	piotrkowski	poddębicki	radomszczański	rawski	sieradzki	skiermiewicki	tomaszowski	wieluński	wieruszowski	zduńskowolski	zgierski	m.Łódź	m.Piotrków Tryb.	m.Skierniewice
OGÓLEM*	916	355	1 223	541	701	948	687	829	1 353	588	1 119	510	1 344	487	1 272	468	1 382	879	460	721	1 748	10 155	804	375
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	3	3	6	2	6	4	1	1	4	4	5	1	14	3	4	1	4	3	2	3	8	42	3	3
Nowotwory (C00-D48)	214	59	294	134	167	240	147	168	322	130	215	85	280	106	316	114	298	191	88	173	435	2 422	170	112
sutka (C 50)	7	5	17	4	7	12	11	5	19	2	12	3	15	8	16	6	11	10	6	3	21	134	14	7
szyjki macicy (C53)	2	1	2	0	6	2	3	4	6	1	3	1	9	4	6	0	8	3	1	6	7	57	5	1
gruczołu krokowego (C61)	12	0	12	5	7	12	7	9	8	11	16	2	19	5	17	6	11	12	4	10	26	84	5	6
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych (D50-D89)	1	0	4	1	2	1	1	1	5	3	1	2	1	3	1	2	4	2	0	2	3	24	0	0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej (E00-E90)	18	5	22	9	8	17	13	12	32	8	14	10	19	3	19	6	31	8	4	9	32	164	14	6
cukrzyca (E10-E14)	16	5	21	8	7	15	9	12	26	8	14	9	19	2	12	4	27	7	4	9	24	131	12	6
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99)	7	1	8	7	3	0	6	5	7	14	12	2	4	0	9	0	13	5	4	7	14	39	8	0
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	12	1	15	5	9	8	7	14	15	6	24	5	7	6	9	4	22	7	1	11	20	127	12	4
Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60-H95)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Przyczyna zgonu według ICD-10	POWIAT																							
	belchatowski	brzeziński	kutnowski	łaski	łęczycki	łowicki	łódzki wschodni	opoczyński	pabianicki	pajęczański	piotrkowski	poddębicki	radomszczański	rawski	sieradzki	skierniewicki	tomaszowski	wieluński	wieruszowski	zdunskowolski	zgierski	m.Łódź	m.Piotrków Tryb.	m.Skierniewice
Choroby układu krążenia (I00-I99)	450	199	576	258	358	480	332	464	644	289	559	259	730	246	618	265	686	464	263	339	805	4 107	414	165
choroba niedokrwienna serca (I20-I25)	74	31	90	47	73	100	66	62	147	37	70	59	172	30	131	48	125	74	49	51	170	1 038	83	26
choroby naczyń mózgowych (I60-I69)	79	21	165	64	128	71	74	112	149	52	162	74	164	48	215	32	154	134	89	98	267	1 265	118	28
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	34	16	47	27	37	52	37	44	63	19	48	30	57	19	75	14	59	44	16	45	108	692	30	18
Choroby układu trawiennego (K00-K93)	34	14	47	33	30	26	41	35	69	21	45	16	36	17	48	12	55	36	14	34	71	545	29	18
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	1	1	4	1	1	2	1	1	3	0	6	2	1	1	4	0	2	2	1	4	6	12	1	1
Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	6	4	10	12	8	6	7	5	14	5	18	5	8	6	9	7	12	10	7	3	31	152	11	8
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00-P96)	2	1	3	0	1	1	4	3	3	1	3	1	0	0	5	0	7	0	0	2	6	19	1	3
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (Q00-Q99)	6	0	1	0	0	0	7	3	0	1	0	1	3	0	2	1	1	4	0	1	3	15	4	0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych gdzie indziej nie sklasyfikowane (R00-R99)	65	20	104	25	18	26	24	24	91	46	96	37	112	21	73	6	83	42	32	39	74	1 272	46	13
Zewnętrzne przyczyny, zachorowania i zgonu (V01-Y98)	62	31	82	27	53	85	59	48	81	41	72	54	72	56	80	36	104	61	28	49	131	522	61	24

* bez osób zmarłych poza województwem łódzkim

5. STACJONARNA OPIEKA MEDYCZNA

5.1. Liczba leczonych chorych w latach 1999-2004

Zawarte poniżej dane stanowią opracowanie własne Departamentu Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Materiałem źródłowym są informacje uzyskane z jednostek lecznictwa zamkniętego, zarówno publicznych jak i niepublicznych.

Z analizy zgromadzonych danych wynika, iż w roku 2004 na wszystkich oddziałach leczono (z uwzględnieniem ruchu między oddziałowego) 582.426 osób czyli o 17,16 % więcej niż w 1999 roku. Największy wzrost liczby leczonych chorych na przestrzeni 6 lat zanotowano w placówkach niepublicznych (o 158,25%) i w placówkach podległych Ministerstwu Zdrowia (o 60,92%).

Dane dotyczące liczby chorych leczonych w placówkach podległych różnym organom założycielskim zamieszczono w Tabeli Nr 19, zaś dane na temat liczby leczonych chorych ogółem w latach 1999-2004 na Wykresie Nr 4.

W latach 1999-2004 największy procentowy wzrost liczby osób hospitalizowanych zaobserwowano w oddziałach:

- psychogeriatrycznych zamkniętych (o 436,62 %),
- oparzeń (o 385,71 %),
- kardiochirurgicznych dla dzieci (o 347,70 %),
- chirurgii naczyniowej (o 315,64 %),
- onkologii ginekologicznej (o 305,55%),
- intensywnej terapii dla dzieci (o 217,02 %),
- gastroenterologicznych (215,70%),
- terapii uzależnień od alkoholu (o 187,87 %),
- medycyny paliatywnej (o 184,94 %),
- nefrologicznych (o 160,99%),
- rehabilitacji dla dzieci (o 154,49 %).

Procentowy spadek liczby leczonych chorych zanotowano na oddziałach:

- gruźlicy (o 70,28 %),
- obserwacyjno – zakaźnych (o 67,45%),
- obserwacyjno – zakaźnych dla dzieci (o 61,84%),
- pulmonologicznych (o 55,33 %),
- ginekologicznych (o 52,94 %),
- radioterapii (o 51,10 %),
- patologii noworodka (o 50,29 %),
- patologii ciąży (o 41,98 %),
- dermatologicznych dla dzieci (o 39,24 %).

Informacje o liczbie leczonych chorych na poszczególnych oddziałach w Tabeli Nr 20.

W niektórych przypadkach zmianie uległy kody resortowe oddziałów np. oddział onkologii dla dzieci z kodem 4246 został zmieniony na oddział hematologii dla dzieci z kodem 4071 nie zmieniając jednocześnie profilu udzielanych świadczeń.

Podobna sytuacja miała miejsce z Hostelem dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi (kod 2721), który został zmieniony na Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi (nie tylko dla dzieci) z kodem 2720.

W Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym Nr 1 im. N. Barlickiego w Łodzi został utworzony nowy oddział transplantologii z 23 łózkami.

Tabela Nr 19

Liczba leczonych chorych w latach 1999 – 2004 według organów założycielskich

Organ założycielski	Liczba leczonych chorych w roku:						Wzrost liczby leczonych chorych	% wzrost liczby leczonych
	1999	200	2001	2002	2003	2004		
Zarząd Województwa Łódzkiego	222 694	216 255	227 643	241 266	232 887	250 813	28 119	12,63%
Starostwa powiatowe, placówki gminne, Burmistrz miasta Główna	159 844	157 293	163 668	170 340	165 798	167 823	7 939	4,99%
Miasto Łódź	30 888	34 128	35 440	38 194	36 980	31 481	593	1,92%
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	8 921	8 969	9 991	10 895	13 298	12 074	3 153	35,34%
Ministerstwo Zdrowia	28 075	42 904	49 516	46 188	43 188	45 178	17 103	60,92%
Uniwersytet Medyczny	41 187	44 337	47 131	52 939	56 807	60 879	19 692	47,81%
Placówki niepubliczne	5 490	7 478	9 970	13 290	12 924	14 178	8 688	158,25%
Suma	497 099	511 364	543 359	573 112	561 882	582 426	85 327	17,16%

Wykres Nr 4

Liczba leczonych chorych w latach 1999 – 2004.

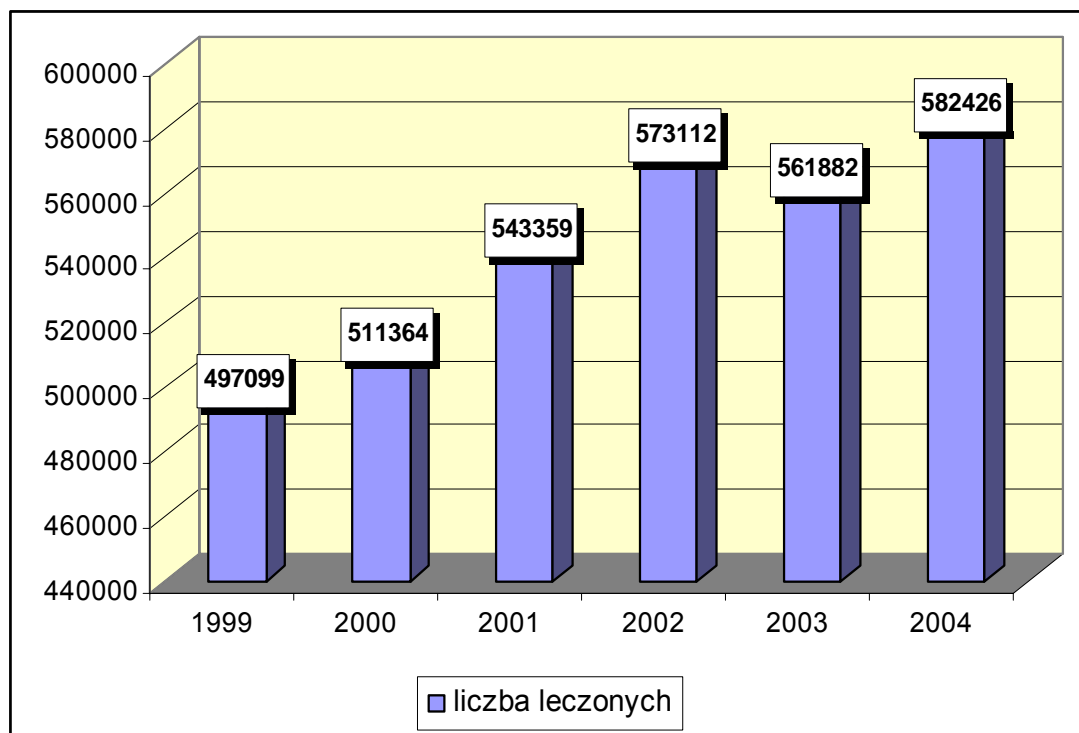

Tabela Nr 20

Liczba leczonych chorych w latach 1999 – 2004 według kodów resortowych oddziałów.

Lp.	Oddział szpitalny		Ogólna liczba leczonych chorych						% spadek/wzrost liczby leczonych chorych (1999-2004)	
	nazwa	kod resortowy	1999	2000	2001	2002	2003	2004		
1.	Chorób wewnętrznych									
	z tego:	Oddział chorób wewnętrznych	4000	87100	86036	89965	93821	90754	83177	-4,50%
2.	Kardiologiczny									
	z tego:	Oddział kardiologiczny	4100	17950	22263	22162	23890	26690	33100	84,40%
		Oddział kardiologiczny dla dzieci	4101	2305	2517	2591	2494	2447	2606	13,06%
		Oddział intensywnego nadzoru kardiologicznego	4106	939	0	339	511	0	0	-100,00%
3.	Reumatologiczny									
	z tego:	Oddział reumatologiczny	4280	2244	2206	2383	3146	3307	2973	32,49%
4.	Gastrologiczny									
	z tego:	Oddział gastroenterologiczny	4050	2095	1553	2151	3740	3360	6614	215,70%
		Oddział gastroenterologiczny dla dzieci	4051	1234	1307	1434	1393	1660	1735	40,60%
		Oddział gastrologiczny	4052	1165	0	0	0	0	0	-100,00%
		Oddział Hepatologiczny	4056	0	0	0	0	481	0	
5.	Onkologiczny									
	z tego:	Oddział onkologiczny dla dzieci	4241	0	0	2456	2394	0	0	
		Oddział chemioterapii	4242	6685	6953	8867	11077	12367	13811	106,60%
		Oddział radioterapii	4244	2685	2215	1195	1109	1076	1313	-51,10%
		Oddział onkologii ginekologicznej	4246	1225	1546	1559	1664	1953	4968	305,55%
6.	Nefrologiczny									
	z tego:	Oddział nefrologiczny	4130	1956	2620	2881	3212	3911	5105	160,99%
		Oddział nefrologiczny dla dzieci	4131	1719	857	914	924	1889	2154	25,31%
		Stacja dializ (liczba wykonanych dializ)	4132	53164	59069	64610	57716	81279	93523	75,91%
7.	Hematologiczny									
	z tego:	Oddział hematologiczny	4070	1951	1979	2296	2609	2431	2299	17,84%
8.	z tego:	Oddział hematologiczny dla dzieci	4071	1821	1760	0	0	2628	3138	72,32%
		Chirurgiczny ogólny								
		Oddział chirurgiczny ogólny	4500	59539	57738	60671	63834	57727	60516	1,64%
		Oddział chirurgii endokrynologicznej	4508	2447	2789	3037	3047	3036	2931	19,78%
		Oddział chirurgii klatki piersiowej	4520	1155	1356	1608	1758	1701	2228	92,90%
		Oddział chirurgii naczyniowej	4530	812	746	802	827	3294	3375	315,64%
		Oddział chirurgii onkologicznej	4540	5056	6430	6685	6241	6332	6402	26,62%
		Oddział chirurgii plastycznej	4550	590	767	723	768	783	788	33,56%
Oddział chirurgii ręki	4552	0	518	661	706	657	652			
9.	Chirurgiczny dla dzieci		4501	9505	10474	10575	10616	10101	10037	5,60%

Lp.	Oddział szpitalny		Ogólna liczba leczonych chorych						% spadek/wzrost liczby leczonych chorych (1999-2004)	
	nazwa	kod resortowy	1999	2000	2001	2002	2003	2004		
10.	Chirurgii urazowo - ortopedycznej									
	z tego:	Oddział chirurgii urazowo - ortopedycznej	4580	21482	20816	21557	23526	21558	21556	0,34%
		Oddział chirurgii urazowo - ortopedycznej dla dzieci	4581	1962	1940	1879	1759	1597	1586	-19,16%
11.	Neurochirurgiczny									
	z tego:	Oddział neurochirurgiczny	4570	3948	4346	4663	4991	5747	5266	33,38%
		Oddział neurochirurgiczny dla dzieci	4571	433	786	811	977	988	757	74,83%
12.	Kardiochirurgiczny									
	z tego:	Oddział kardiochirurgiczny	4560	1594	1639	1818	1850	1597	1862	16,81%
		Oddział kardiochirurgiczny dla dzieci	4561	174	670	756	694	725	779	347,70%
13.	Urologiczny									
	z tego:	Oddział urologiczny	4640	13766	14987	16929	17975	19355	18116	31,60%
14.	Transplantologiczny		4650	0	0	0	0	0	615	
15.	Gruźlicy i chorób płuc									
	z tego:	Oddział gruźlicy i chorób płuc	4270	8195	7521	12295	13506	13517	14595	78,10%
		Oddział gruźlicy i chorób płuc dla dzieci	4271	1945	1243	1683	1862	1802	2268	16,61%
		Oddział pulmonologii	4272	3170	3367	1251	1634	1803	1416	-55,33%
		Oddział pulmonologii dla dzieci	4273	818	835	0	0	0	0	-100,00%
		Oddział gruźlicy	4274	471	433	0	0	0	140	-70,28%
16.	Dermatologiczny									
	z tego:	Oddział dermatologiczny	4200	2971	3044	3476	4019	3884	3680	23,86%
		Oddział dermatologiczny dla dzieci	4201	344	311	266	251	251	209	-39,24%
17.	Okulistyczny									
	z tego:	Oddział okulistyczny	4600	12477	13801	13099	16368	13827	13069	4,74%
		Oddział okulistyczny dla dzieci	4601	1814	2220	2656	2607	2416	2188	20,62%
18.	Otolaryngologiczny									
	z tego:	Oddział otolaryngologiczny	4610	11213	11706	12276	12932	12713	13215	17,85%
		Oddział otolaryngologiczny dla dzieci	4611	3109	3694	4005	3501	3026	3566	14,70%
19.	Neurologiczny									
	z tego:	Oddział neurologiczny	4220	14167	14707	16667	18043	18108	17119	20,84%
		Oddział neurologiczny dla dzieci	4221	1420	1431	1542	1794	2062	1871	31,76%
20.	Psychiatryczny									
	z tego:	Oddział psychiatryczny	4700	10804	11490	11110	11897	12519	14433	33,59%
		Oddział psychiatryczny dla dzieci	4701	161	168	166	206	178	230	42,86%
		Oddział psychiatryczny dla młodzieży	4703	189	0	290	266	234	332	75,66%
		Oddział leczenia zaburzeń nerwicowych	4706	491	524	581	526	0	0	-100,00%
		Oddział psychogeriatryczny (zamknięty)	4712	142	0	619	731	700	762	436,62%
		Oddział psychiatryczny dla chorych na gruźlicę	4714	126	116	111	122	130	166	31,75%

Lp.	Oddział szpitalny		Ogólna liczba leczonych chorych						% spadek/wzrost liczby leczonych chorych (1999-2004)	
	nazwa	kod resortowy	1999	2000	2001	2002	2003	2004		
Odwykowy										
21.	z tego:	Oddział leczenia uzależnień	4740	3398	3370	3308	3661	3707	3745	10,21%
		Oddział terapii uzależnienia od alkoholu	4744	371	710	867	916	943	1068	187,87%
		Oddział terapii uzależnienia od narkotyków	4746	121	147	147	147	0	0	-100,00%
		Oddział detoksykacji (narkotyki i inne substancje psychoaktywne)	4748	0	0	0	0	274	667	
Chorób zakaźnych										
22.	z tego:	Oddział chorób zakaźnych	4340	2621	0	0	3140	2370	6605	152,00%
		Oddział chorób zakaźnych dla dzieci	4341	1876	1677	1623	994	862	2995	59,65%
		Oddział WZW	4344	0	681	551	0	0	0	
		Oddział chorób tropikalnych	4346	0	973	853	0	0	0	
Obserwacyjno-zakaźny										
23.	z tego:	Oddział obserwacyjno-zakaźny	4348	8285	8491	6841	6347	5881	2697	-67,45%
		Oddział obserwacyjno-zakaźny dla dzieci	4349	3126	2170	1985	2548	2837	1193	-61,84%
Ginekologiczno-poloźniczy										
24.	z tego:	Oddział ginekologiczno-poloźniczy	4450	54608	63451	61500	64635	59563	64759	18,59%
		Oddział ginekologiczny	4452	8261	7185	9656	9050	12140	3888	-52,94%
		Oddział patologii ciąży	4454	2694	3168	2988	3239	1268	1536	-42,98%
		Oddział poloźniczy	4456	4633	3226	4558	3614	5335	4187	-9,63%
Pediatryczny										
25.	z tego:	Oddział patologii noworodka	4405	1050	1028	560	1330	797	522	-50,29%
		Oddział pediatryczny	4401	18688	20141	20309	21576	18490	18615	-0,39%
		Oddział niemowlęcy	4403	1819	1846	1845	1920	2183	2261	24,30%
Rehabilitacyjny										
26.	z tego:	Oddział rehabilitacyjny	4300	4900	5078	5985	7337	8048	7734	57,84%
		Oddział rehabilitacyjny dla dzieci	4301	501	507	1271	1381	1326	1275	154,49%
		Oddział rehabilitacji narządu ruchu	4302	1308	981	1172	1128	853	1775	35,70%
		Oddział rehabilitacji narządu ruchu dla dzieci	4303	0	244	333	326	311	515	100,00%
		Oddział rehabilitacji neurologicznej	4306	0	162	402	435	474	185	100,00%
		Oddział rehabilitacji kardiologicznej	4308	946	1116	1196	1271	1229	1374	45,24%
Dla przewlekle chorych										
27.	z tego:	Oddział dla przewlekle chorych	4170	1620	1022	2810	3664	3253	3549	119,07%
		Oddział medycyny paliatywnej	4180	445	798	1087	1071	1200	1268	184,94%
Intensywnej terapii										
28.	z tego:	Oddział intensywnej terapii	4260	5890	7174	10181	8057	5846	6510	10,53%
		Oddział intensywnej terapii dla dzieci	4261	799	3660	4409	3629	2367	2533	217,02%
		Dział anestezyjologii i intensywnej terapii dla dzieci	4262	0	0	0	0	0	176	100,00%
		Dział anestezyjologii i intensywnej terapii dla dzieci	4263	253	0	0	0	0	289	14,23%

Lp.	Oddział szpitalny		Ogólna liczba leczonych chorych						% spadek/wzrost liczby leczonych chorych (1999-2004)	
	nazwa	kod resortowy	1999	2000	2001	2002	2003	2004		
29.	Oddział chirurgii szczękowo - twarzowej		4630	2910	2478	3563	4487	4364	4498	54,57%
30.	Endokrynologiczny									
	z tego:	Oddział diabetologiczny	4020	1493	1324	1380	2398	2250	2163	44,88%
		Oddział endokrynologiczny	4030	2059	2273	3000	3630	3916	3523	71,10%
31.	Toksykologiczny									
	z tego:	Oddział toksykologiczny	4150	1972	2463	2661	2574	2599	2753	39,60%
		Oddział toksykologiczny dla dzieci	4151	0	309	395	403	496	522	100,00%
32.	Inny									
		Inna i nieokreślona komórka działalności medycznej	9000	5252	728	2195	1578	285	416	-92,08%
		Zakład opiekuńczo-leczniczy	5170	0	95	874	1361	1451	2347	100,00%
		Zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy	5160	426	573	748	792	1081	497	16,67%
		Dzienny psychiatryczny	2700	553	522	634	779	681	777	40,51%
		Hospicja stacjonarne	5180	0	126	193	179	181	225	100,00%
		Dzienny psychiatryczny dla dzieci	2701	119	97	106	105	132	224	88,24%
		Oddział medycyny nuklearnej	4140	871	1002	1205	1410	1389	1346	54,54%
		Domowa opieka paliatywna	2180	0	0	0	0	118n	126	100,00%
		Oddział neonatologiczny	4421	23269	23746	23215	19873	21756	22403	-3,72%
		Oddział oparzeń	4554	7	43	45	51	45	34	385,71%
	z tego:	Oddział oparzeń dla dzieci	4555	307	0	0	0	0	658	114,33%
		Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu	2712	0	0	0	0	0	84	100,00%
		Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla dzieci	2721	16	0	38	46	74	0	-100,00%
		Hostel dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2720	0	0	0	0	0	44	100,00%
		Ośrodek leczenia uzależnień bliżej niescharakteryzowanych	2740	68	68	80	78	105	559	722,06%
		Szpitalny Oddział Ratunkowy	3300	0	0	0	0	1423	7025	100,00%
	Szpitalny Oddział Ratunkowy ośrodek rehabilitacji dziennej	6600	0	0	0	0	621	0	100,00%	
	Zakład opiekuńczo-leczniczy psychiatryczny	2300	0	0	0	0	0	516	100,00%	
		5172	0	86	129	134	154	47	100,00%	
	SUMA*		497099	511364	543359	573112	561882	582426	17,16%	

* - bez liczby wykonanych dializ

5.2. Struktura hospitalizacji według ICD-10 w 2003 roku

Dane dotyczące struktury hospitalizacji w placówkach z terenu województwa łódzkiego w 2003 roku uzyskane zostały z Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi i pochodzą z kart statystycznych MZ/Szp11.

Z analizy powyższych danych wynika, iż w 2003 roku miało miejsce 495.264 hospitalizacji, z których 475.619 (około 96%) dotyczyło mieszkańców województwa łódzkiego.

Najwięcej, bo aż 87.544 hospitalizacje spowodowane były chorobami układu krążenia (17,7%). W tej grupie przeważały takie przyczyny jak: choroba niedokrwienna – 31.675 (ponad 36% hospitalizacji z powodu chorób układu krążenia) i choroby naczyń mózgowych – 15.396 hospitalizacji.

Drugą pod względem częstości występowania przyczyną hospitalizacji były nowotwory - 11,8% wszystkich hospitalizacji (58.388), w tym nowotwory złośliwe stanowiły 69,7% - 40.682 hospitalizacji zaś nowotwory niezłośliwe 30,3% - 17.682 hospitalizacji.

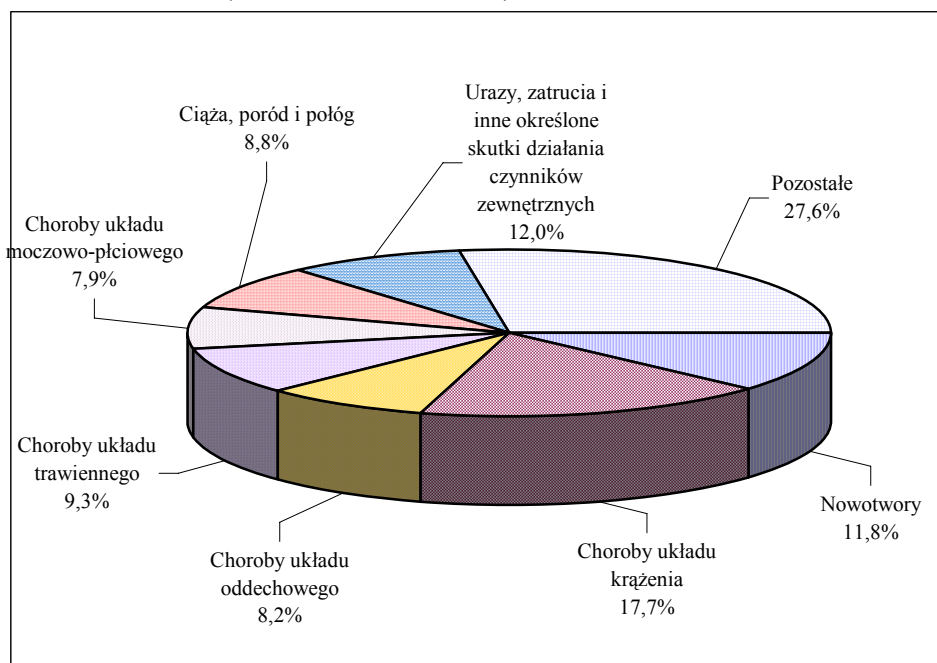
Wśród hospitalizacji z powodu nowotworów złośliwych dominowały: nowotwór oskrzela i płuca (5.961 hospitalizacji), nowotwór sutka (5.180), pęcherza moczowego (3.187) i jajnika (2.484).

Na kolejnych wysokich pozycjach uplasowały się hospitalizacje z powodu:

- chorób układu trawiennego: 46.205 hospitalizacji (9,3% wszystkich hospitalizacji),
- ciąży, porodu i połogu: 43.448 hospitalizacji (8,8%),
- urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych - 42.850 hospitalizacji (8,7%),
- chorób układu oddechowego: 40.703 hospitalizacji (8,2%),
- chorób układu moczowo-płciowego: 39.087 hospitalizacji (7,9%).

Wykres Nr 5

Struktura hospitalizacji w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa; 2003 rok (dane WCZP w Łodzi)

Spośród 19.645 hospitalizacji, które nie dotyczyły mieszkańców województwa łódzkiego, ale odbyły się w zakładach opieki zdrowotnej funkcjonujących na obszarze województwa zwracają uwagę te, których udział w ogólnej liczbie hospitalizacji z danego powodu jest stosunkowo wyraźny (hospitalizacje dotyczące osób spoza województwa łódzkiego stanowią około 4% ogólnej liczby hospitalizacji). Potwierdzają to poniższe dane:

- wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe - 28% hospitalizacji z tej przyczyny, w tym wady wrodzone układu krążenia 46%,
- stwardnienie rozsiane – 12% hospitalizacji z tej przyczyny,
- zaburzenia czynności jajników – 11% hospitalizacji z tej przyczyny,
- choroby tarczycy - 7,6% wszystkich hospitalizacji z tego powodu,
- nowotwór złośliwy mózgu – 14% hospitalizacji z tej przyczyny,
- nowotwór złośliwy pęcherza moczowego – 6,9% hospitalizacji .

Więcej informacji na temat przyczyn hospitalizacji znajduje się w Tabelach Nr 21 i 22.

Tabela Nr 21

Najczęściej występujące przyczyny hospitalizacji ogólnej i psychiatrycznej w placówkach z terenu województwa łódzkiego w 2003 roku (dane według WCZP w Łodzi).

L.p.	Przyczyna hospitalizacji według ICD-10		liczba hospitalizacji
1.	I25	Przewlekła choroba niedokrwienności serca	15 786
2.	Z38	Żywo urodzone niemowlęta według miejsca urodzenia	15 255
3.	J18	Zapalenie płuc wywołane nieokreślonym drobnoustrojem	10 907
4.	I20	Dusznicza bolesna	8 646
5.	O80	Poród samoistny pojedynczy (siłami natury)	8 305
6.	K80	Kamica żółciowa	6 909
7.	I10	Samoistne (pierwotne) nadciśnienie	6 881
8.	K29	Zapalenie żołądka i dwunastnicy	6 466
9.	C34	Nowotwór złośliwy oskrzela i płuca	5 961
10.	N93	Inne nieprawidłowe krwawienia maciczne i pochwowe	5 776
11.	I50	Niewydolność serca	5 616
12.	I21	Ostry zawał serca	5 216
13.	C50	Nowotwór złośliwy sutka	5 180
14.	J44	Inna przewlekła zaporowa choroba płuc	5 116
15.	H25	Zaćma starcza	5 114
16.	S00	Powierzchniowy uraz głowy	4 775
17.	N20	Kamica nerki i moczowodu	4 695
18.	O60	Poród przedwczesny	4 310
19.	K40	Przepuklina pachwinowa	4 300
20.	O26	Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą	4 261
21.	I70	Miażdżyca	4 253
22.	D25	Mięśniak gładkokomórkowy macicy	4 208
23.	I48	Migotanie i trzepotanie przedsionków	4 140
24.	O82	Poród pojedynczy przez cięcie cesarskie	4 034
25.	E11	Cukrzyca insulinozależna	3 842
26.	I64	Udar, nie określony jako krwotoczny lub zawałowy	3 756
27.	Z03	Obserwacja medyczna i ocena przypadków podejrzanych o chorobę lub stany podobne	3 626
28.	I63	Zawał mózgu	3 603
29.	M47	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa	3 593
30.	J35	Przewlekłe choroby migdałków podniebiennych i migdałka gardłowego	3 401

Tabela Nr 22

Struktura hospitalizacji ogólnej i psychiatrycznej w zakładach opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie województwa w 2003 roku (dane według WCZP w Łodzi).

Lp	Struktura hospitalizacji według ICD-10	liczba hospitalizacji ogółem	%	dotyczących mieszkańców województwa	pozostałe
OGÓLEM		495 264		475 619	19 645
1	Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	10 829	2,2	10 465	364
	Gruźlica układu oddechowego (A15-16)	1 174	10,8	1 091	83
	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu (A08-09)	3 147	29,1	3 078	69
	Wirusowe zapalenie (B15-B19)	1 590	14,7	1 557	33
2	Nowotwory (C00-D48)	58 388	11,8	55 998	2 390
	Nowotwory złośliwe (C00-C97)	40 682	69,7	38 962	1 720
	jelita grubego (C18)	1 639	4,0	1 597	42
	odbytnicy (C20)	1 449	3,6	1 411	38
	oskrzela i płuca (C34)	5 961	14,7	5 843	118
	sutka (C50)	5 180	12,7	5 056	124
	szyjki macicy (C53)	1 050	2,6	1 015	35
	jajnika (C57)	2 484	6,1	2 396	88
	gruczołu krokowego (C61)	1 329	3,3	1 273	56
	pęcherza moczowego (C67)	3 187	7,8	2 967	220
	mózgu (C71)	1 483	3,6	1 271	212
	białaczka limfatyczna (C91)	1 296	3,2	1 260	36
	Nowotwory (D00-D48)	17 682	30,3	17 014	668
	mięśniak gładkokomórkowy macicy (D25)	4 193	23,7	4 048	145
3	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych (D50-D89)	3 179	0,6	3 098	81
	Niedokrwistości z niedoboru żelaza (D50)	668	21,0	649	19
	Niedokrwistości z niedoboru witaminy B12 (D51)	298	9,4	293	5
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywienia i przemiany metabolicznej (E00-E90)	14 510	2,9	13 655	855
	choroby tarczycy (E00-E07)	4 471	30,8	4 132	339
	cukrzyca (E10-E14)	6 574	45,3	6 319	255
	zaburzenia czynności jajników (E28)	967	6,7	857	110
5	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00-F99)	2 446	0,5	2 362	84
	Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane użyciem alkoholu (F10)	618	1,1	590	28
6	Choroby układu nerwowego (G00-G99)	13 749	2,8	12 967	782
	padaczka (G40)	3 258	23,7	3 127	131
	stwardnienie rozsiane (G35)	1 206	8,8	1 059	147
7	Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	14 146	2,9	13 297	849
	zaćma starcza (H25)	5 114	36,2	4 941	173
	jaskra (H40)	1 530	10,8	1 459	71
8	Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60-H95)	2 688	0,5	2 574	114
	zapalenie ucha (H65-66)	885	32,9	849	36
	zaburzenia układu przedsionkowego (H81)	623	23,2	611	12

Lp	Struktura hospitalizacji według ICD-10	liczba hospitalizacji ogółem	%	dotyczących mieszkańców województwa	pozostałe
9	Choroby układu krążenia (I00-I99)	87 544	17,7	85 425	2 119
	nadciśnienie tętnicze (I10-I15)	9 458	10,8	9 238	220
	choroba niedokrwienna serca (I20-I25)	31 675	36,2	30 898	777
	niewydolność serca (I50)	5 616	6,4	5 503	113
	choroby naczyń mózgowych (I60-I69)	15 396	17,6	15 060	336
10	Choroby układu oddechowego (J00-J99)	40 703	8,2	39 689	1 014
	zapalenie płuc (J12-J18)	12 158	29,9	11 909	249
	przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych (J40-J47)	11 572	28,4	11 156	416
11	Choroby układu trawiennego (K00-K93)	46 205	9,3	45 178	1 027
	zapalenie żołądka i dwunastnicy (K29)	6 466	14,0	6 329	137
	kamica żółciowa (K80)	6 909	15,0	6 770	139
12	Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	7 170	1,4	6 907	263
	zakażenia skóry i tkanki podskórnej (L00-L08)	1 959	27,3	1 910	49
	łuszczyca (L40)	1 343	18,7	1 294	49
13	Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	19 795	4,0	18 851	944
	choroby zwyrodniałe stawów (M15-M19)	3 595	18,2	3 433	162
	choroby kręgosłupa (M45-M49)	3 884	19,6	3 606	278
14	Choroby układu moczowo-płciowego (N00-N99)	39 087	7,9	37 587	1 500
	kamica moczowa (N20-N23)	5 800	14,8	5 649	151
	choroby gruczołu krokowego (N40-N42)	2 427	6,2	2 340	87
15	Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	43 448	8,8	41 321	2 127
16	Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00-P96)	5 931	1,2	5 616	315
17	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (Q00-Q99)	5 499	1,1	3 957	1 542
	wrodzone wady układu krążenia (Q21-Q28)	2 174	3,7	1 167	1 007
18	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych gdzie indziej nie sklasyfikowane (R00-R99)	14 956	3,0	14 580	376
	zapaść i omdlenie (R55)	3 309	5,7	3 200	109
19	Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	42 850	8,7	40 687	2 163
	powierzchnowy uraz głowy (S00)	4 775	8,2	4 532	243
20	Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00-Z99)	22 141	4,5	21 405	736

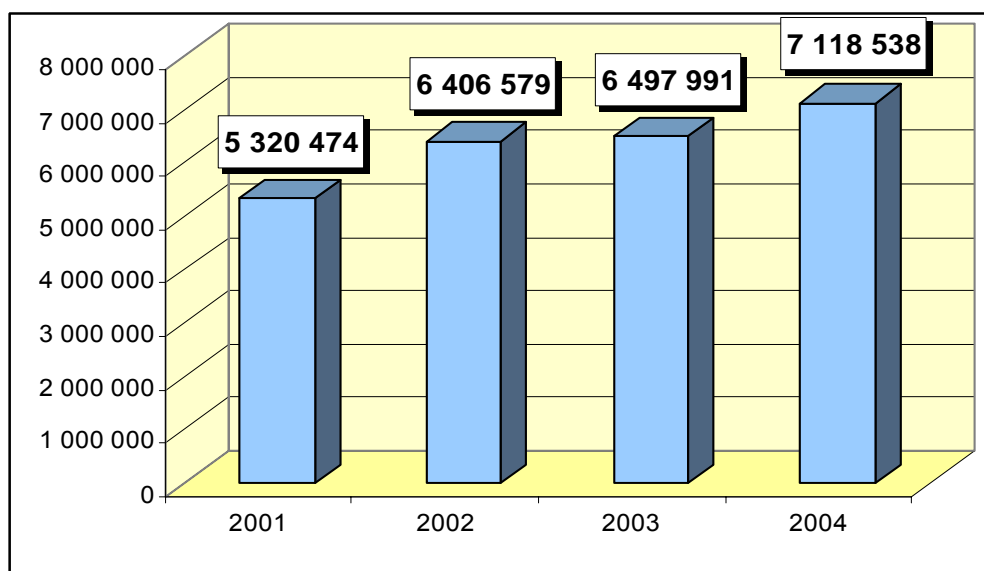
6. SPECJALISTYCZNA OPIEKA AMBULATORYJNA

Z danych przekazanych przez Wojewódzkie Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi w zakresie funkcjonowania w latach 2001-2004 poradni specjalistycznych znajdujących się na terenie województwa łódzkiego wynika, iż w tym okresie czasu ogólna liczba porad z zakresu specjalistycznej opieki ambulatoryjnej systematycznie rosła. Dane pochodzą ze sprawozdań MZ-12.

W 2004 roku udzielono 7.118.538 porad specjalistycznych czyli o 1.798.064 porad (33,8%) więcej niż w 2001 roku, o 711.959 porad (11,1%) więcej niż w 2002 roku i o 620.547 (9,55%) więcej niż w roku 2003.

Wykres Nr 6

Specjalistyczna opieka ambulatoryjna w województwie łódzkim w latach 2001-2004 - liczba porad (dane według WCZP w Łodzi).

Najwięcej porad specjalistycznych w 2004 roku udzielono w poradniach: stomatologicznych (1.410.970), ginekologiczno-położniczych (766.554), okulistycznych (568.649), chirurgii ogólnej (392.504), chirurgii urazowo-ortopedycznej (366.424), otolaryngologicznych (321.990), dermatologicznych (329.585) i zdrowia psychicznego (310.665).

W 2004 roku największy wzrost liczby świadczeń w stosunku do roku 2003 odnotowano w poradniach: geriatrycznej (5.760%), pediatricznej (334,62%), chorób metabolicznych (321,51%), chirurgii onkologicznej (206,31%), medycyny sportowej (174,22%) oraz medycyny nuklearnej (143,42%).

W znaczącym stopniu wzrosła również ilość porad udzielonych w poradniach: chorób zakaźnych (69,9%), leczenia uzależnień (35,6%), endokrynologicznej osteoporozy (58,4%), planowania rodziny i rozrodczości (50,2%), gastroenterologicznych (54,2%) i rehabilitacyjnych (34,6%).

Należy jednak zaznaczyć, że wysoki wzrost liczby świadczeń w 2004 roku może być spowodowany objęciem od tego roku obowiązkiem sprawozdawczym prywatnych praktyk lekarskich.

Spadek liczby udzielonych świadczeń w stosunku do 2003 roku zanotowano w poradniach: onkologicznej (-27,8%), immunologicznej (-26,4%), medycyny paliatywnej (-12,6%), ortodontycznej (-12,5%) oraz otolaryngologicznej (-8,2%) i ginekologiczno-położniczej (-6,2%).

Więcej szczegółowych informacji z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej zamieszczono w Tabelach Nr 23 i 24.

Tabela Nr 23

Liczba porad udzielonych na terenie województwa w latach 2003 - 2004 w poradniach specjalistycznych na podstawie sprawozdań MZ-12 (dane według WCZP w Łodzi).

Kod resortowy	Nazwa poradni		Liczba udzielonych porad		% wzrost liczby porad
			2003	2004	
LICZBA PORAD OGÓLEM			6 497 991	7 118 538	9,55%
1000-1180	Chorób wewnętrznych - razem		650 670	815 682	25,36%
1000-1009		Chorób metabolicznych	27 321	115 161	321,51%
1010-1017		Alergologiczna	128 720	133 667	3,84%
1020-1021		Diabetologiczna	62 119	66 136	6,47%
1030-1039		Endokrynologiczna	85 529	105 919	23,84%
1040		Endokrynologiczna osteoporozy	4 081	6 466	58,44%
1050-1057		Gastroenterologiczna	22 151	34 148	54,16%
1060		Geriatryczna	5	293	5760,00%
1070-1073	w tym	Hematologiczna	24 294	26 058	7,26%
1080-1081		Immunologiczna	3 591	2 644	-26,37%
1100-1105		Kardiologiczna	142 450	157 668	10,68%
1120-1121		Chorób naczyń	11 683	14 241	21,90%
1130-1131		Nefrologiczna	19 315	21 720	12,45%
1140-1141		Medycyny nuklearnej	631	1 536	143,42%
1160		Medycyny pracy	110 033	122 380	11,22%
1180-1181		Medycyny paliatywnej	8 747	7 645	-12,60%
1200-1370	Innych specjalności zachowawczych - razem		1 162 372	1 227 196	5,58%
1200-1203		Dermatologiczna	319 938	329 585	3,02%
1210-1211		Genetyczna	4 642	6 159	32,68%
1220-1233		Neurologiczna	291 900	279 846	-4,13%
1240-1245		Onkologiczna	125 282	90 464	-27,79%
1270-1275	w tym	Gruźlicy i chorób płuc	162 747	176 235	8,29%
1280-1281		Reumatologiczna	59 094	68 733	16,31%
1300-1309		Rehabilitacyjna	178 266	239 883	34,56%
1340-1349		Chorób zakaźnych	19 118	32 493	69,96%
1370		Medycyny sportowej	1 385	3 798	174,22%

Kod resortowy	Nazwa poradni		Liczba udzielonych porad		% wzrost liczby porad
			2003	2004	
1401-1474	Opieka nad matką i dzieckiem - razem		827 517	792 830	-4,19%
1401-1407 1421 1450-1458 1470-1474	w tym	Pediatria Neonatologiczna Ginekologiczno-położnicza Planowania rodziny i rozrodczości	4 506 4 917 816 913 1 181	19 584 4 918 766 554 1 774	334,62% 0,02% -6,16% 50,21%
1500-1658	Zabiegowe - razem		1 746 128	1 877 019	7,50%
1500-1509 1520-1521 1530 1540-1541 1550-1555 1560-1561 1570-1571 1580-1584 1587 1600-1605 1610-1617 1630-1631 1640-1641	w tym	Chirurgii ogólnej Chirurgii klatki piersiowej Chirurgii naczyniowej Chirurgii onkologicznej Chirurgii plastycznej, Chirurgii ręki, Oparzeń Kardiochirurgiczna Neurochirurgiczna Chirurgii urazowo-ortopedycznej Okulistyczna Otolaryngologiczna Chirurgii szczękowo-twarzowej Urologiczna	367 429 3 048 19 737 12 578 2 947 4 455 13 232 305 746 529 376 350 819 9 878 126 883	392 504 3 054 19 870 38 528 3 881 5 709 17 689 366 424 568 649 321 990 9 872 128 849	6,82% 0,20% 0,67% 206,31% 31,69% 28,15% 33,68% 19,85% 7,42% -8,22% -0,06% 1,55%
1700-1707 1780, 1742- 1746	Zdrowia psychicznego i uzależnień - razem		310 611	343 981	10,74%
1700-1707 1780 1740-1747	w tym	Zdrowia psychicznego Leczenia uzależnień	286 033 24 578	310 665 33 316	8,61% 35,55%
1800-1840	Stomatologiczne - razem		1 800 693	2 061 830	14,50%
1800-1801 1810-1811 1820-1821 1830-1831 1840-1841	w tym	Stomatologiczna Chorób błon śluzowych przyzębia Ortodontyczna Protetyki stomatologicznej Chirurgii stomatologicznej	1 410 970 34 626 159 972 121 084 74 041	1 670 088 39 512 139 995 118 008 94 227	18,36% 14,11% -12,49% -2,54% 27,26%

Tabela Nr 24

Liczba porad udzielonych na terenie województwa łódzkiego w latach 2001 - 2004
w poradniach specjalistycznych na podstawie sprawozdań MZ-12 (dane według WCZP
w Łodzi).

Kod resortowy	Nazwa poradni		Liczba udzielonych porad				% wzrost liczby porad 2004/2001
			2001	2002	2003	2004	
LICZBA PORAD OGÓLEM			5 320 474	6 406 579	6 497 991	7 118 538	33,80%
1000-1180	Chorób wewnętrznych - razem		462 795	559 860	650 670	815 682	76,25%
1010-1016	w tym	Alergologiczna	81 017	128 141	128 720	133 667	64,99%
1020		Diabetologiczna	57 817	62 075	62 119	66 136	14,39%
1130		Nefrologiczna	14 914	18 264	19 315	21 720	45,63%
1100-1104		Kardiologiczna	129 063	145 726	142 450	157 668	22,16%
1140		Medycyny nuklearnej	1 651	2 907	631	1 536	-6,97%
1200-1370	Innych specjalności zachowawczych - razem		1 016 514	1 151 063	1 162 372	1 227 196	20,73%
1200-1202	w tym	Dermatologiczna	280 033	335 213	319 938	329 585	17,70%
1220-1232		Neurologiczna	236 870	271 630	291 900	279 846	18,14%
1240-1244		Onkologiczna	45 081	91 432	125 282	90 464	100,67%
1300-1308		Rehabilitacyjna	197 883	172 244	178 266	239 883	21,22%
1340-1348		Chorób zakaźnych	10 630	12 494	19 118	32 493	205,67%
1401-1474	Opieka nad matką i dzieckiem - razem		772 260	828 827	827 517	792 830	2,66%
1401-1407	w tym	Pediatryczna	18 338	9 202	4 506	19 584	6,79%
1421		Neonatologiczna	5 059	5 851	4 917	4 918	-2,79%
1450-1458		Ginekologiczno-położnicza	748 863	813 774	816 913	766 554	2,36%
1500-1658	Zabiegowe - razem		1 584 101	1 805 300	1 746 128	1 877 019	18,49%
1500-1508	w tym	Chirurgii ogólnej	307 812	354 269	367 429	392 504	27,51%
1540		Chirurgii onkologicznej	81 515	41 869	12 578	38 528	-52,74%
1580-1587		Urazowo-ortopedyczna	259 377	309 684	305 746	366 424	41,27%
1600-1604		Okulistyczna	409 278	547 742	529 376	568 649	38,94%
1610-1615		Otolaryngologiczna	301 794	337 399	350 819	321 990	6,69%
1640		Urologiczna	97 700	127 084	126 883	128 849	31,88%
1700-1706 1780 1742-1746	Zdrowia psychicznego i uzależnień - razem		242 702	274 784	310 611	343 981	41,73%
1700-1706 1780	w tym	Zdrowia psychicznego	224 998	255 506	286 033	310 665	38,07%
1742-1746		Uzależnień	17 704	19 278	24 578	33 316	88,18%
1800-1840	Stomatologiczne - razem		1 242 102	1 786 745	1 800 693	2 061 830	66,00%
1820	w tym	Ortodontyczne	108 939	144 734	159 972	139 995	28,51%
1830		Protetyki stomatologicznej	101 869	100 605	121 084	118 008	15,84%
1840		Chirurgii stomatologicznej	44 799	64 254	74 041	94 227	110,33%

7. PODSTAWOWA OPIEKA ZDROWOTNA

Podstawowa opieka zdrowotna stanowi zasadniczy element systemu ochrony zdrowia. W założeniu obejmuje ona świadczenia z zakresu edukacji, promocji i profilaktyki zdrowotnej, diagnostyki schorzeń (w ramach ściśle określonego przez NFZ zakresu badań), leczenia, zapobiegania bądź ograniczania niepełnosprawności, usprawniania oraz pielęgnacji. Do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej zaliczają się również nocna i świąteczna ambulatoryjna i wyjazdowa opieka lekarska i pielęgniarstwa oraz transport sanitarny.

Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są przez:

- lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie kompleksowej opieki medycznej, w tym w zależności od grupy wiekowej pacjentów, którym udziela on świadczeń przez: pediatrę – sprawującego opiekę nad dziećmi i młodzieżą do 18 roku życia, lekarza chorób wewnętrznych – nad osobami dorosłymi po 18 roku życia, lekarza rodzinnego i medycyny ogólnej – nad wszystkimi osobami bez względu na wiek,
- pielęgniarkę rodzinną/ środowiskową – sprawującą kompleksową opiekę pielęgniarstwa nad osobami chorymi i zdrowymi bez względu na wiek i płeć, osobami niepełnosprawnymi oraz chorymi w stanie terminalnym oraz ich rodzinami,
- położną rodzinną/środowiskową – w zakresie kompleksowej pielęgnacyjnej opieki położniczo – ginekologicznej nad kobietami oraz noworodkami i niemowlętami do ukończenia 2 miesiąca życia,
- pielęgniarkę środowiskową w środowisku nauczania i wychowania (pielęgniarkę szkolną), sprawującą opiekę nad uczniami od klasy „0” do ostatniej klasy szkoły ponadgimnazjalnej w ramach określonej przepisami opieki profilaktycznej.

Prawidłowo zorganizowana podstawowa opieka zdrowotna powinna zabezpieczać 80% potrzeb zdrowotnych mieszkańców, w tym dostęp do świadczeń w miejscu zamieszkania oraz wychowania i nauczania, w warunkach ambulatoryjnych, jak również domowych.

Założeniem sprawnie funkcjonującej podstawowej opieki zdrowotnej jest zacieśnienie relacji lekarz/pacjent i jego rodzina, co ma się przekładać na indywidualne podejście do każdego przypadku, prawidłowe organizowanie opieki medycznej nad konkretnym pacjentem, a przez to zachowanie bądź ulepszanie stanu zdrowia jednostki. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej decyduje o diagnostyce, sposobach leczenia, kierowaniu pacjentów do poradni specjalistycznych oraz o potrzebie objęcia chorego leczeniem szpitalnym i uzdrowiskowym.

Pielęgniarka środowiskowa rozpoznaje potrzeby zdrowotne swoich podopiecznych, wykonuje zabiegi pielęgnacyjne, lecznicze oraz rehabilitacyjne zgodnie z zaleceniami lekarza. Powinna ona także realizować zadania z zakresu edukacji zdrowotnej, profilaktyki chorób i promocji zdrowia.

Dla zapewnienia ciągłości leczenia, w razie potrzeby lekarz i pielęgniarka udzielają świadczeń w ramach wizyt domowych.

W przypadku nagłego zachorowania, nagłego pogorszenia stanu zdrowia lub konieczności zachowania leczenia i pielęgnacji (np. wykonania iniekcji z antybiotykiem), w nocy oraz w dni wolne od pracy pacjent powinien mieć dostęp do lekarza i pielęgniarki środowiskowej w ramach nocnej i świątecznej ambulatoryjnej, bądź wyjazdowej opieki lekarskiej i pielęgniarstwa. To świadczeniodawcy podstawowej opieki zdrowotnej, po dokonaniu oceny stanu zdrowia pacjentów, powinni decydować o konieczności wezwania zespołu ratownictwa medycznego, jeżeli stwierdzą realne zagrożenie zdrowia i życia ich pacjentów. Oddzielenie nocnej i świątecznej pomocy lekarskiej i pielęgniarstwa od systemu ratownictwa medycznego

wymaga podjęcia działań w celu lepszego poinformowania pacjentów, gdzie mogą uzyskać pomoc o charakterze doraźnym oraz określić zakres świadczeń udzielanych w tym sektorze.

Na podstawie zlecenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej pacjentowi, ze względu na wskazania medyczne (np. dysfunkcji narządu ruchu), przysługuje bezpłatny przejazd środkami transportu sanitarnego do najbliższego świadczeniodawcy udzielającego świadczeń w danym zakresie oraz z powrotem.

Na świadczeniodawców podstawowej opieki zdrowotnej został nałożony szeroki zakres obowiązków. Koncepcja organizowania podstawowej opieki zdrowotnej w takim zakresie jest uzasadniona, jednakże problemy związane z realizacją tych założeń wynikają głównie z niewłaściwego i niedostosowanego do zakresu narzuconych zadań finansowania tego elementu systemu ochrony zdrowia.

Płatnik usług medycznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej stosuje finansowanie na podstawie rocznych stawek kapitacyjnych, skorygowanych odpowiednim współczynnikiem w zależności od grupy wiekowej pacjentów.

Kapitacyjna stawka roczna w zakresie świadczeń udzielanych przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej uwzględnia łącznie koszty świadczeń lekarza w warunkach ambulatoryjnych, wizyty domowe oraz koszty badań diagnostycznych. Brak wyodrębnienia puli środków na diagnostykę, czy konsultacje lekarzy specjalistów powoduje sytuację ograniczonego dostępu do tych świadczeń dla pacjenta oraz przerzucanie kosztów na specjalistykę ambulatoryjną lub lecznictwo zamknięte.

Dla każdego z poszczególnych rodzajów świadczeń udzielanych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej ustalone zostały odrębne stawki kapitacyjne.

Egzekwowanie wszystkich zadań zapisanych w kompetencjach lekarzy pierwszego kontaktu oraz pielęgniarki środowiskowej wymaga również doposażania placówek podstawowej opieki zdrowotnej w odpowiedni sprzęt oraz wdrażanie standardów postępowania diagnostyczno, terapeutyczno, leczniczego.

Według norm dotyczących liczby pacjentów przypadających na jednego świadczeniodawcę podstawowej opieki zdrowotnej, określonych przez NFZ:

1. liczba pacjentów objętych opieką przez jednego lekarza opieki zdrowotnej nie powinna przekroczyć 2.750, w tym 1.320 dzieci i młodzieży do 18 roku życia.
2. liczba pacjentów na jedną pielęgniarkę środowiskową nie powinna być wyższa niż 2750,
3. liczba kobiet oraz noworodków i niemowląt do 2 miesiąca życia, przypadających na jedną położną środowiskową została określona na poziomie 6.600,
4. na jedną pielęgniarkę szkolną nie powinno przypadać więcej niż 1.100 uczniów, przy czym przy określaniu tego wskaźnika należy stosować „Standardy w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej” określone przez Zakład Medycyny Szkolnej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie (przedstawiono je w rozdziale dotyczącym Medycyny Szkolnej).

Poziom określonych przez płatnika wskaźników jest za wysoki dla prawidłowej realizacji zadań podstawowej opieki zdrowotnej i powinien zostać obniżony. W przypadku obszarów wiejskich lub o małej gęstości zaludnienia dostosowanie liczby podopiecznych do tych norm może powodować ograniczenie dostępu ludności do lekarza i pielęgniarki (znaczne zwiększenie odległości do jednostki świadczącej usługi podstawowej opieki zdrowotnej), utrudniać realizowanie świadczeń w warunkach domowych, a przede wszystkim sprawne funkcjonowanie ambulatoryjnej i wyjazdowej pomocy lekarskiej i pielęgniarskiej.

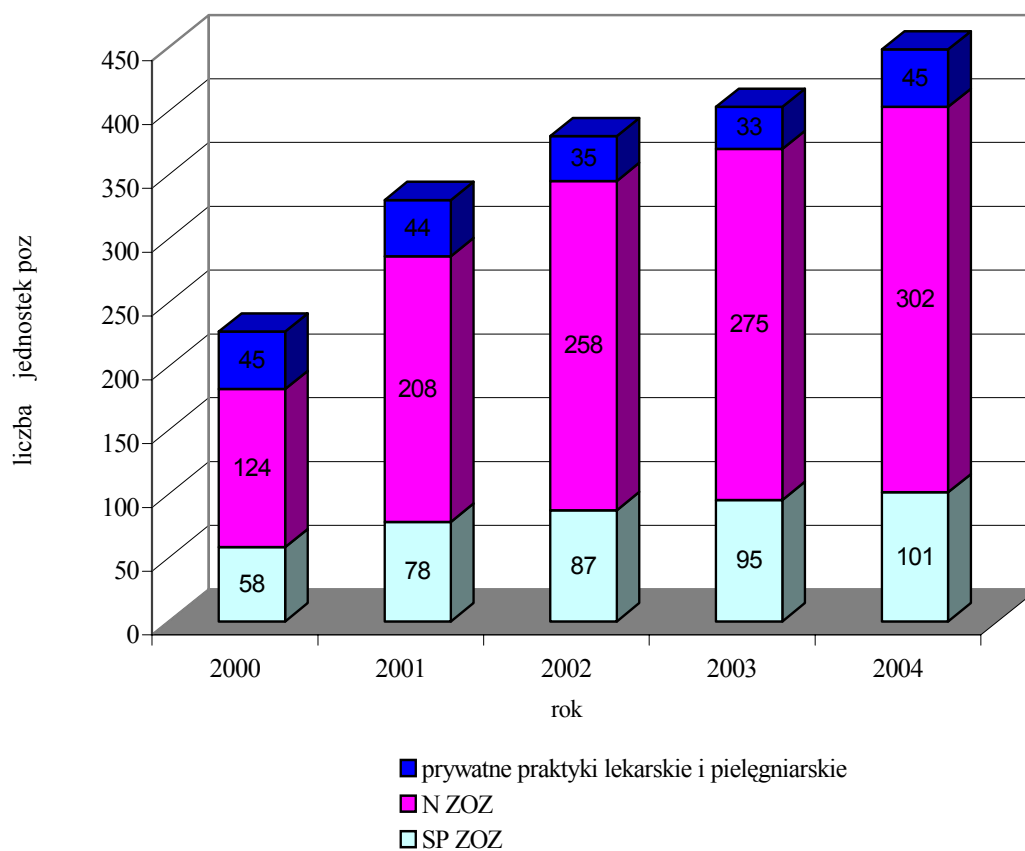
Według danych Łódzkiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, w 2004 roku podstawową opiekę zdrowotną w województwie w oparciu o podpisane kontrakty obejmujące świadczenia lekarskie, pielęgniarki środowiskowej, położnej środowiskowej oraz pielęgniarki szkolnej, zabezpieczały następujące placówki :

- 101 publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
- 302 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 24 prywatne praktyki lekarskie,
- 21 prywatnych praktyk pielęgniarskich.

Na przełomie lat 2000-2004 znacząco uległa zmianie forma organizacji podstawowej opieki zdrowotnej, w kierunku tworzenia zakładów niepublicznych. Tendencję tą przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres Nr 7

Funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej zakontraktowanej przez ŁOW NFZ (wcześniejszą ŁRKCh) w latach 2000-2004 według form własności (dane według ŁOW NFZ).

W 2004 roku w wymienionych jednostkach świadczeń w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielało:

- 2.356 lekarzy,
- 1.298 pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych,
- 387 położnych środowiskowych,
- 417 pielęgniarek w środowisku nauczania i wychowania.

Liczba pacjentów, którzy złożyli deklarację wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej wynosiła 2.497.242 osób (o 2.808 więcej niż w roku 2003), w tym:

- 146.978 stanowiły dzieci w wieku od 0-6 lat (2.822 mniej niż 2003 roku),
- 1.988.854 osoby w wieku od 7-65 lat (1.980 więcej),
- 354.990 osoby w wieku powyżej 65 roku życia (3800 więcej),
- 6.420 podopieczni domów pomocy społecznej, placówek socjalizacyjnych, interwencyjnych i resocjalizacyjnych (150 mniej).

Według danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi liczba porad w poradniach podstawowej opieki zdrowotnej w 2004 roku wyniosła 10.483.632, z czego 26,2% porad dotyczyło poradni dla dzieci. W stosunku do roku 2003 liczba porad ogółem zmalała o 1,3% (w poradniach ogólnych o 0,7%, w poradniach dla dzieci o 3%), natomiast na przełomie lat 2000-2004 wzrosła o 11,5%. Wzrost ten był wynikiem zwiększającej się liczby porad ambulatoryjnych. Ilość wizyt domowych na przełomie omawianych lat ulegała systematycznemu spadkowi. W 2000 roku na każde 100 porad przypadało 3,9 wizyt domowych, w roku 2004 tylko 2,5 porad na każde 100 odbywało się w domu.

Średnio w ciągu roku mieszkaniec województwa łódzkiego korzystał z porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej 4,0 razy (3,0 razy w poradni ogólnej, 5,0 razy w poradni dla dzieci). W roku 2000 średnia liczba porad na mieszkańca wynosiła 3,7, przy czym 3,0 w poradniach ogólnych i 5,6 w poradniach dla dzieci.

W 2004 roku największa liczba porad na 1 mieszkańca przypadała w powiecie brzezińskim (5,4) oraz zgierskim (5,1), natomiast najmniejsza w powiecie rawskim (2,9) oraz pabianickim (3,2). Dokładne dane na temat porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej prezentuje tabela Nr 25.

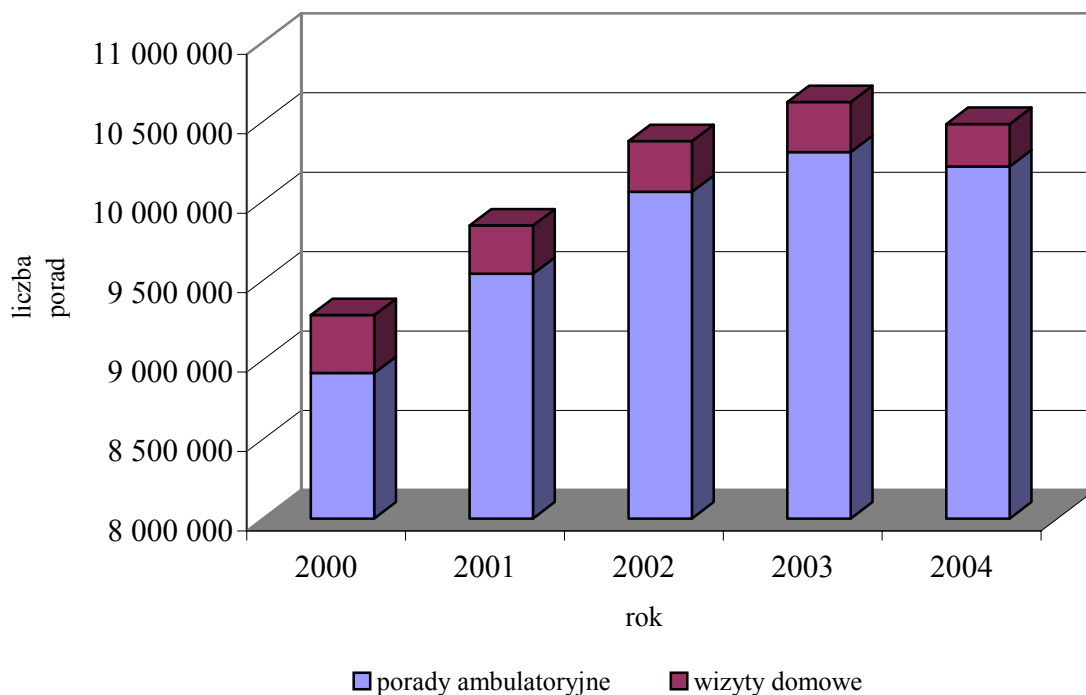
Tabela Nr 25

Liczba porad i wizyt domowych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na terenie województwa łódzkiego w podziale na miasto i wieś w latach 200-2004 (z danych WCZP w Łodzi).

	2000		2001		2002		2003		2004	
	porady	w tym wizyty domowe	porady	w tym wizyty domowe	porady	w tym wizyty domowe	porady	w tym wizyty domowe	porady	w tym wizyty domowe
ogółem	9 280 967	364 472	9 845 260	304 273	10 376 003	318 902	10 621 667	314 073	10 483 632	266 181
miasto	6 976 213	288 145	7 505 126	236 606	8 017 841	252 425	8 221 811	249 099	8 098 906	211 761
wieś	2 304 754	76 327	2 340 134	67 667	2 358 162	66 477	2 399 856	64 974	2 384 726	54 419
poradnie ogólne	6 530 753	275 112	6 981 563	223 728	7 533 995	239 603	7 792 964	234 562	7 740 636	204 010
miasto	4 838 643	215 682	5 279 372	171 805	5 793 660	187 628	5 995 844	184 209	5 918 986	161 167
wieś	1 692 110	59 430	1 702 191	51 923	1 740 335	51 975	1 797 120	50 353	1 821 650	42 843
poradnie dla dzieci	2 750 214	89 360	2 863 697	80 545	2 842 008	79 299	2 828 703	79 511	2 742 996	62 170
miasto	2 137 570	72 463	2 225 754	64 801	2 224 181	64 797	2 225 967	64 890	2 179 920	50 594
wieś	612 644	16 897	637 943	15 744	617 827	14 502	602 736	14 621	563 076	11 576

Wykres Nr 8

Liczba porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, w podziale na porady ambulatoryjne i wizyty domowe w województwie łódzkim w latach 2000-2004 (według WCZP w Łodzi).

8. SYSTEM RATOWNICTWA MEDYCZNEGO ORAZ POMOC DORAŻNA

Obecna sytuacja systemu ratownictwa medycznego należy do najbardziej złożonych i skomplikowanych. Wielokrotne nowelizacje ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym wpływające na odłożenie w czasie jej funkcjonowania powodują, iż tak naprawdę system nie działa.

Generalnym celem obecnych działań powinno być zatem zintegrowanie wszystkich podmiotów ratownictwa w jeden system mający wspólną lub kompatybilną sieć łączności, wspólne procedury ratownicze, sprzęt medyczny na zasadzie „jednych noszy od miejsca zdarzenia do oddziału ratunkowego” tak, aby zapewnić poszkodowanemu dotarcie do leczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym w czasie nie dłuższym niż 30 - 40 minut. System ratownictwa medycznego powinien być zintegrowany zadaniowo i sprzętowo z Systemem Ratowniczo - Gaśniczym Państwowej Straży Pożarnej.

Głównymi podmiotami systemu ratownictwa są:

- Centra Powiadamiania Ratunkowego,
- szpitalne oddziały ratunkowe,
- zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego,
- zespoły Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Z uwagi na to, że jednym z najważniejszych czynników wpływających na sprawność i skuteczność ratownictwa medycznego w sytuacji nagłego zagrożenia życia jest czas dojazdu do chorego, niezbędna jest koordynacja działań ratowniczych pomiędzy wszystkimi podmiotami.

Obecnie w województwie łódzkim główne elementy systemu ratownictwa medycznego (szpitalne oddziały ratunkowe, zespoły ratownictwa medycznego i centra powiadamiania) występują w trzech formach:

- ratownictwo medyczne podporządkowane Samorządowi Województwa poprzez Wojewódzką Stację Ratownictwa Medycznego oraz funkcjonujące przy niej Centrum Powiadamiania Ratunkowego,
- ratownictwo medyczne podporządkowane Samorządowi Województwa poprzez sześć samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i funkcjonujących w nich Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych,
- ratownictwo medyczne podporządkowane Samorządom Powiatowym poprzez 14 samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, cztery Centra Powiadamiania Ratunkowego oraz siedem Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych.

Zarządzaniem, organizacją i nadzorem nad systemem ratownictwa na terenie województwa zajmuje się wojewoda, a na terenie powiatu starosta.

Centrum Powiadamiania Ratunkowego jest to miejsce przyjmowania zgłoszeń o zdarzeniach nagłych oraz uruchamiania właściwych i koniecznych do działania jednostek ratowniczych. Miejscem tym może być zarówno wspólne dla dyspozytorów różnych służb ratunkowych pomieszczenie, jak również odrębne dyspozytornie, do których sygnał przywoławczy będzie dopływał jednocześnie (trankingowy system łączności).

Centra Powiadamiania Ratunkowego w województwie łódzkim znajdują się obecnie na terenie: Łodzi (obejmuje obszar miasta Łodzi), Bełchatowa (obejmuje obszar powiatu bełchatowskiego), Piotrkowa (obsługuje obszar miasta Piotrkowa Trybunalskiego i powiat

piotrkowski), Koluszek (dla powiatu brzezińskiego i łódzkiego wschodniego), Kutna (obejmuje obszar powiatu kutnowskiego).

Szpitalny Oddział Ratunkowy powinien gwarantować wykonanie wszelkich badań szybkiej diagnostyki, dlatego niezbędne jest wyposażenie go w nowoczesną aparaturę diagnostyczną i leczniczą. Pacjent po ustabilizowaniu funkcji życiowych, wykonaniu badań i postawieniu diagnozy powinien być przekazany do leczenia w specjalistycznym oddziale szpitala, bądź, jeśli doznał rozległych i wielorakich obrażeń, do oddziału leczenia urazów wielonarządowych. W województwie łódzkim działa 15 szpitalnych oddziałów ratunkowych, w tym pediatryczny Szpitalny Oddział Ratunkowy, znajdujący się w strukturze w IV Szpitala Klinicznego im. M. Konopnickiej w Łodzi.

Wyjazdowa pomoc doraźna funkcjonuje w oparciu o kilka różnych zespołów wyjazdowych. Na terenie województwa łódzkiego jest to obecnie: 57 zespołów wypadkowych „W”, 33 zespoły reanimacyjne „R”, a także 2 karetki neonatologiczne „N” dostosowane do transportu noworodków w ciężkich stanach zagrożenia zdrowia lub życia.

W ramach doraźnej pomocy wyjazdowej w 2003 roku zrealizowano 251.976 świadczeń. Było to o 817 interwencji mniej (0,3%) niż w roku 2002 oraz o 1168 mniej (0,5%) w stosunku do roku 2001. W porównaniu z rokiem 2002 ponad dwa razy zmalała liczba wezwań do urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych (S00-T98).

Świadczenia w zakresie karetki neonatologicznej są realizowane przez dwa podmioty: Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki oraz Wojewódzką Stację Ratownictwa Medycznego w Łodzi. W 2003 roku udzieliły one 552 świadczeń z tego zakresu.

W 2004 roku uległy zmianie zasady kontraktowania pomocy doraźnej, dlatego dane za ten rok są nieporównywalne z informacjami z lat poprzednich.

Liczba zrealizowanych w tym roku dobokaretek wynosiła ogółem 33.306, z czego 11.712 dotyczyło zespołów „R”, 20.862 zespołów „W”, a 732 karetek neonatologicznych.

Od 18 maja 2004 roku system ratownictwa medycznego wspierany jest przez stacjonujący na lotnisku Łódź – Lublinek Zespół Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (HEMS). Śmigłowiec z załogą i wyposażeniem spełniającym wymagane standardy dyżuruje na lotnisku codziennie od godziny 7 rano do zachodu słońca, jego udział często przesądza o powodzeniu w akcji ratunkowej.

Głównymi zadaniami niezbędnymi do prawidłowego rozwoju systemu ratownictwa medycznego są:

1. Doposażenie istniejących Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych
2. Rozbudowa istniejących Izb Przyjęć szpitali tak, aby stały się szpitalnymi oddziałami ratunkowymi w oparciu o następujące kryteria:
  - 1) Kryteria bezwzględne
    - a) Istnienie w strukturach szpitala następujących oddziałów:
      - anestezjologii i intensywnej terapii,
      - chirurgii ogólnej,
      - chirurgii urazowej,
      - chorób wewnętrznych,
      - pracowni diagnostyki radiologicznej,
      - laboratorium diagnostycznego.
    - b) Szpital powinien spełniać warunki lokalowo-techniczne do organizacji podstawowego modułu szpitalnego oddziału ratunkowego.

- c) Stała obsada etatowa w tym ordynator i pielęgniarka oddziałowa.
- 2) Kryteria względne
  - a) Istnienie w strukturach szpitala oddziałów:
    - pediatrii,
    - kardiologii,
    - neurologii / neurochirurgii,
    - ginekologiczno-położniczego,
    - stacja dializ,
    - działu pomocy doraźnej.
  - 3. Budowa nowych Centrów Powiadamiania Ratunkowego.
  - 4. Doposażenie istniejących Centrów Powiadamiania Ratunkowego.
  - 5. Organizacja dziecięcych oddziałów ratunkowych i doposażenie ich w sprzęt medyczny.
  - 6. Organizacja akademickich (dydaktycznych) szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz dofinansowanie zakupów sprzętu medycznego dla tych oddziałów.
  - 7. Wyposażenie podmiotów ratowniczych wykorzystujących zespoły wyjazdowe (WSRM i zakłady opieki zdrowotnej) w ambulansie sanitarne i sprzęt medyczny.
  - 8. Organizacja lotniczej (śmigłowcowej) służby ratowniczej poprzez budowę lądowisk dla śmigłowców sanitarnych.
  - 9. Modernizacja systemu łączności.
  - 10. Organizacja specjalistycznych szkoleń z dziedziny medycyny ratunkowej dla lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych.

Pomoc doraźna, poza funkcjonującą w systemie ratownictwa medycznego pomocą wyjazdową jest organizowana w warunkach ambulatoryjnych. Dotyczy ona przypadków nagłego zachorowania lub urazu, który nie powoduje bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia i umożliwia pacjentowi dotarcie do lekarza. W 2003 roku na terenie województwa łódzkiego w ramach doraźnej pomocy ambulatoryjnej udzielono 342.433 porad. Liczba wykonanych świadczeń wzrosła o 11.763 (3,6%) w stosunku do roku 2002 oraz o 32.559 (10,5%) w porównaniu z rokiem 2001. Największa liczba porad dotyczyła urazów, zatruc oraz innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych (S00-T98) - 40% udzielonych świadczeń, a także chorób układu oddechowego (J00-J99) -13,6% porad.

Doraźna pomoc ambulatoryjna i wyjazdowa powinna zostać oddzielona od służb ratownictwa medycznego i organizowana w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. W sytuacjach nagłego zachorowania to lekarze i pielęgniarki podstawowego pionu ochrony zdrowia powinni dokonywać oceny stanu zdrowia pacjenta i decydować o konieczności wezwania pogotowia. Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego udzielałyby pomocy wyłącznie w stanach nagłych, będących następstwem wypadków, urazów, porodu, utraty przytomności. Taki podział kompetencji ma swoje organizacyjne i finansowe uzasadnienie.

Szczegółowe informacje na temat realizacji zadań z zakresu ambulatoryjnej i wyjazdowej pomocy doraźnej w latach 2002 i 2003 zostały zawarte w Tabelach Nr 26-29.

Tabela Nr 26

Liczba udzielonych świadczeń Doraźnej Pomocy Ambulatoryjnej w województwie łódzkim w latach 2002-2003(wg ŁOW NFZ).

Świadczeniodawcy Pomocy Doraźnej Ambulatoryjnej		2002	2003	% wzrostu lub spadku
MIASTA:				
Łódź	Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki	8 827	10 265	16,3
	Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego	80 821	80 484	-0,4
	SP Specjalistyczny ZOZ Matki i Dziecka	28 654	28 880	0,8
Piotrków Trybunalski	Samodzielny Szpital Wojewódzki	23 026	22 232	-3,4
Skierzwice	Wojewódzki Szpital Zespolony	11 830	12 129	2,5
MIASTA OGÓŁEM		153158	153990	0,5
POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO:				
Powiat bełchatowski	Szpital Woj. im. Jana Pawła II w Bełchatowie	24 994	25 564	2,3
Powiat kutnowski	SP ZOZ w Kutnie	9 769	11 252	15,2
Powiat łaski	S.P. Zakład Opieki Zdrowotnej w Łasku	5 513	6 460	17,2
Powiat łęczycki	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łęczycy	8 975	9 477	5,6
Powiat łowicki	Zakład Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	7 824	7 445	-4,8
Powiat brzeziński	SP ZOZ w Brzezinach	5 119	6 247	22,0
Powiat opoczyński	Szpital Rejonowy w Opocznie	9 133	10 675	16,9
Powiat pabianicki	SP ZOZ w Pabianicach	11 887	12 195	2,6
Powiat pajęczański	SP ZOZ w Pajęcznie	3 322	4 336	30,5
Powiat poddębicki	SP ZOZ w Poddębicach	2 849	3 473	21,9
Powiat radomszczański	Szpital Powiatowy w Radomsku	18 596	17 462	-6,1
Powiat rawski	SP ZOZ w Rawie Mazowieckiej	5 545	5 699	2,8
Powiat sieradzki	SP ZOZ w Sieradzu	14 598	14 284	-2,2
Powiat tomaszowski	Szpital Rejonowy SP ZOZ w Tomaszowie Maz.	12 201	16 712	37,0
Powiat wieluński	SP ZOZ w Wieluniu	8 514	8 906	4,6
Powiat wierszowski	Sp ZOZ w Wierszowie	3 778	4 047	7,1
Powiat zduńskowolski	SP ZOZ w Zduńskiej Woli	7 749	7 384	-4,7
Powiat zgierski	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu	13 031	12 405	-4,8
	SP ZOZ w Głownie	4 115	4 420	7,4
POWIATY OGÓŁEM		177 512	188 443	6,2
WOJEWÓDZTWO OGÓŁEM		330 670	342 433	3,6

Tabela Nr 27

Liczba udzielonych świadczeń Doraźnej Pomocy Wyjazdowej w województwie łódzkim w latach 2002-2003 (wg ŁOW NFZ).

Świadczeniodawcy Pomocy Doraźnej Wyjazdowej		2002	2003	% wzrostu lub spadku
MIASTA:				
Łódź	Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego	148 815	139 831	-6,0
Piotrków Trybunalski	Samodzielny Szpital Wojewódzki	12 406	13 222	6,6
Skierniewice	Wojewódzki Szpital Zespolony	6 961	6 033	-13,3
	MIASTA OGÓŁEM	168 182	159 086	-5,4
POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO:				
Powiat bełchatowski	Szpital Woj. im. Jana Pawła II w Bełchatowie	8 958	9 207	2,8
Powiat łaski	S.P. Zakład Opieki Zdrowotnej w Łasku	3 881	3 871	-0,3
Powiat łęczycki	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łęczycy	4 062	5 354	31,8
Powiat łowicki	Zakład Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	4 406	4 470	1,5
Powiat brzeziński	SP ZOZ w Brzezinach	4 805	5 114	6,4
Powiat opoczyński	Szpital Rejonowy w Opocznie	4 368	5 173	18,4
Powiat pabianicki	SP ZOZ w Pabianicach	9 310	9 520	2,3
Powiat pajęczański	SP ZOZ w Pajęcznie	3 051	3 853	26,3
Powiat poddębicki	SP ZOZ w Poddębicach	2 890	3 079	6,5
Powiat radomszczański	Szpital Powiatowy w Radomsku	9 807	10 019	2,2
Powiat rawski	SP ZOZ w Rawie Mazowieckiej	3 455	3 508	1,5
Powiat sieradzki	SP ZOZ w Sieradzu	6 021	7 299	21,2
Powiat tomaszowski	Szpital Rejonowy SP ZOZ w Tomaszowie Maz.	8 585	11 564	34,7
Powiat wieluński	SP ZOZ w Wieluniu	4 421	4 273	-3,3
Powiat wierszowski	Sp ZOZ w Wierszowie	1 950	2 155	10,5
Powiat zduńskowolski	SP ZOZ w Zduńskiej Woli	4 641	4 431	-4,5
	POWIATY OGÓŁEM	84 611	92 890	9,8
	WOJEWÓDZTWO OGÓŁEM	252 793	251 976	-0,3

Tabela Nr 28

Liczba udzielonych świadczeń Doraźnej Pomocy Ambulatoryjnej według przyczyn w województwie łódzkim w latach 2002-2003 (wg ŁOW NFZ).

L.p.	Świadczeniodawcy Pomocy Doraźnej Ambulatoryjnej		Struktura porad Pomocy Doraźnej Ambulatoryjnej według przyczyn leczenia													
			A00 - H95		I00 - I99		J00 - J99		K00 - K93		L00 - R99		S00 - T98		INNE	
			2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
MIASTA:																
1.	Łódź	Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki	1 896	2 276	2	6	1 985	2 365	331	349	1 434	1 648	2 873	3 125	236	282
		Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego	8 245	10 399	2 230	4 237	3 695	4 134	15 757	14 228	7 035	8 870	42 138	39 361	1 546	3 073
		SP Specjalistyczny ZOZ Matki i Dziecka	3 971	3 617	1	2	5 051	5 040	575	315	3 146	2 952	15 279	15 794	631	825
2.	Piotrków Trybunalski	Samodzielny Szpital Wojewódzki	2 250	1 898	294	242	3 272	2 744	3 595	3 494	1 814	1 404	11 429	11 592	373	393
3.	Skierniewice	Wojewódzki Szpital Zespolony	801	868	606	563	2 120	2 002	686	550	1 879	2 035	2 913	3 816	2 858	3 508
MIASTA OGÓLEM			17 163	19 058	3 133	5 050	16 123	16 285	20 944	18 936	15 308	16 909	74 632	73 688	5 644	8 081
POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO:																
4.	Powiat bełchatowski	Szpital Woj. im. Jana Pawła II w Bełchatowie	3 623	3 487	1 344	1 365	3 295	3 942	1 853	1 872	3 706	4 193	9 943	10 691	776	634
5.	Powiat kutnowski	SP ZOZ w Kutnie	731	681	64	107	1 662	1 684	497	597	1 538	1 251	4 622	5 566	687	628
6.	Powiat łaski	S.P. Zakład Opieki Zdrowotnej w Łasku	435	550	464	348	849	1 025	478	523	1 000	995	1 958	2 295	328	431
7.	Powiat łęczycki	Zespół Opieki Zdrowotnej w Łęczycy	786	798	456	583	1 408	1 523	747	689	1 725	1 664	3 443	3 938	407	249
8.	Powiat łowicki	Zakład Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	519	385	358	425	1 727	1 481	811	557	1 428	1 514	2 752	2 903	194	122
9.	Powiat brzeziński	SP ZOZ w Brzezinach	421	503	318	401	1 097	1 097	570	452	1 123	1 143	1 443	1 730	433	370
10.	Powiat opoczyński	Szpital Rejonowy w Opocznie	863	281	1165	332	1 949	845	1 060	345	1 577	771	2 208	1 477	453	157

L.p.	Świadczeniodawcy Pomocy Doraźnej Ambulatoryjnej		Struktura porad Pomocy Doraźnej Ambulatoryjnej według przyczyn leczenia													
			A00 - H95		I00 - I99		J00 - J99		K00 - K93		L00 - R99		S00 - T98		INNE	
			2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA Łódzkiego CD.																
11.	Powiat pabianicki	SP ZOZ w Pabianicach	923	924	841	810	2 391	2 574	793	604	2 416	2 256	0	3 462	0	607
12.	Powiat pajęczański	SP ZOZ w Pajęcznie	325	440	289	388	636	1 125	288	268	779	1 139	790	1 139	190	232
13.	Powiat poddębicki	SP ZOZ w Poddębicach	236	524	250	776	665	992	224	647	446	803	906	1 124	288	491
14.	Powiat radomszczański	Szpital Powiatowy w Radomsku	1 635	1 659	1 067	1 168	3 316	3 711	1 016	863	3 097	3 079	4 197	6 622	553	493
15.	Powiat rawski	SP ZOZ w Rawie Mazowieckiej	441	413	418	362	1 053	1 139	429	571	812	728	1 164	1 344	450	396
16.	Powiat sieradzki	SP ZOZ w Sieradzu	1 375	785	647	455	2 363	1 676	760	563	2 241	1 728	6 927	5 404	284	254
17.	Powiat tomaszowski	Szpital Rejonowy SP ZOZ w Tomaszowie Maz.	636	1 196	302	537	1 317	2 123	478	806	838	1 744	2 392	4 955	136	489
18.	Powiat wieluński	SP ZOZ w Wieluniu	421	356	428	240	1 408	1 953	544	463	1 582	1 323	3 528	3 577	96	20
19.	Powiat wierszowski	Sp ZOZ w Wieruszowie	391	414	370	303	801	647	468	624	574	523	1 047	1 244	126	149
20.	Powiat zduńskowolski	SP ZOZ w Zduńskiej Woli	636	503	641	585	1 160	906	451	973	1 770	722	2 255	1 595	835	1 664
21.	Powiat zgierski	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Zgierzu	2 147	1 394	1 051	581	2 637	1 523	851	568	2 430	1 863	3 548	3 487	340	207
		SP ZOZ w Głownie	333	347	452	523	329	487	402	558	914	960	1 434	1 515	251	305
POWIATY OGÓŁEM			16 877	15 640	10 925	10 289	30 063	30 453	12 720	12 543	29 996	28 399	54 557	64 068	6 827	7 898
WOJEWÓDZTWO OGÓŁEM			34 040	34 698	14 058	15 339	46 186	46 738	33 664	31 479	45 304	45 308	129 189	137 756	12 471	15 979

Tabela Nr 29

Liczba udzielonych świadczeń Doraźnej Pomocy Wjazdowej według przyczyn w województwie łódzkim w latach 2002-2003 (wg ŁOW NFZ).

L.p.	Świadczeniodawcy Pomocy Doraźnej Wjazdowej	Struktura porad Pomocy Doraźnej Wjazdowej według przyczyn leczenia														
		A00 - H95		I00 - I99		J00 - J99		K00 - K93		L00 - R99		S00 - T98		INNE		
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	
MIASTA:																
1.	Łódź	Wojewódzka Stacja Ratownictwa Medycznego	25 881	25 177	33074	25 165	19726	21 403	15001	20 402	25 560	50 630	46 023	18 321	5 759	4 740
2.	Piotrków Trybunalski	Samodzielny Szpital Wojewódzki	2 176	2 285	2672	2 775	1082	1 429	1160	1 114	2 673	3 825	3 752	1 655	185	241
3.	Skierniewice	Wojewódzki Szpital Zespolony	1 254	1 068	1630	1 324	732	667	375	315	1 348	1 765	2 481	789	95	100
MIASTA OGÓLEM:			29 311	28 530	37376	29 264	21540	23 499	16536	21 831	29 581	56 220	52 256	20 765	6 039	5 081
POWIATY I GMINY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO:																
4.	bełchatowski	Szpital Woj. im. Jana Pawła II w Bełchatowie	1 514	1 688	1 496	1 596	834	288	689	273	2 218	1 086	3 361	890	274	226
5.	łaski	S.P. Zakład Opieki Zdrowotnej w Łasku	648	530	933	670	466	459	332	226	1 018	775	1 301	522	112	52
6.	łowicki	Zakład Opieki Zdrowotnej w Łowiczu	878	771	1139	1 198	1 630	446	732	369	1 013	1 373	1 310	759	93	79
7.	brzeziński	SP ZOZ w Brzezinach	876	971	908	973	601	690	431	406	906	324	1 433	600	135	114
8.	opoczyński	Szpital Rejonowy w Opocznie	688	692	1062	986	677	461	416	335	991	888	1 634	615	110	48
9.	pabianicki	SP ZOZ w Pabianicach	1 378	1 546	1503	2 293	1 628	1 737	913	897	1 916	1 687	3434	1 115	450	288
10.	pajęczański	SP ZOZ w Pajęcznie	439	578	620	687	367	461	317	560	789	1 210	939	565	53	89
11.	poddębicki	SP ZOZ w Poddębicach	501	449	616	662	404	402	256	251	684	601	977	370	142	118
12.	radomszczański	Szpital Powiatowy w Radomsku	1 581	1 629	1 940	1 848	1 071	1 423	879	834	2 627	2 753	3 280	2 064	174	189
13.	rawski	SP ZOZ w Rawie Mazowieckiej	545	528	796	672	512	510	288	245	774	792	1 153	412	86	75
14.	sieradzki	SP ZOZ w Sieradzu	907	567	1044	805	1 016	369	377	212	1 863	1 420	2 355	771	203	147
15.	tomaszowski	Szpital Rejonowy SP ZOZ w Tomaszowie Maz.	1 360	1 374	1112	1 659	1 469	581	685	939	1687	1 763	4 473	1 197	305	208
16.	wieluński	SP ZOZ w Wieluniu	625	591	886	943	553	515	292	208	1 257	1 160	1 442	684	68	82
17.	wieruszowski	Sp ZOZ w Wieruszowie	302	394	536	577	165	280	219	273	312	299	646	438	57	74
18.	zduńskowolski	SP ZOZ w Zduńskiej Woli	763	3 427	967	746	583	415	283	185	1 244	929	1 494	589	132	106
POWIATY OGÓLEM			13 005	15 735	15 558	16 315	11 976	9 037	7 109	6 213	19 299	17 060	29 232	11 591	2 394	1 895
WOJEWÓDZTWO OGÓLEM:			42 316	44 265	52 934	45 579	33 516	32 536	23 645	28 044	48 880	73 280	81 488	32 356	8 433	6 976

9 MEDYCYNĄ SZKOLNA

9.1. Realizacja zadań z zakresu medycyny szkolnej

Realizacja profilaktycznych świadczeń zdrowotnych w środowisku nauczania i wychowania jest zadaniem ustawowym i dotyczy m.in. wykonywania szczepień ochronnych, testów przesiewowych, profilaktycznych badań lekarskich (bilansów zdrowia), profilaktycznych badań stomatologicznych oraz profilaktyki próchnicy zębów i profilaktyki ortodontycznej. Testy przesiewowe wykonywane przez pielęgniarki szkolne oraz badania bilansowe realizowane przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej mają na celu wykrycie wad i zaburzeń zdrowotnych u uczniów, odchyleń od normy rozwojowej, a także identyfikację problemów społecznych i szkolnych tej populacji.

Badania profilaktyczne wykonuje się u dzieci w wieku lat 6 (lub 7 w przypadku braku bilansu zdrowia w 6 roku życia), a następnie w wieku lat 10, 13, 16, 18/19.

Zadania z zakresu medycyny szkolnej są realizowane w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkole lub w gabinetach podstawowej opieki zdrowotnej, jeżeli w szkole nie ma gabinetu profilaktycznego.

Z danych Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi wynika, iż w roku szkolnym 2003/2004, 62,7% szkół województwa łódzkiego posiadało gabinety profilaktyki i pomocy przedlekarskiej, przy czym najwięcej szkół posiadających gabinety mieściło się w Łodzi - 93,3% oraz w powiatach - zduńskowolskim - 83% i zgierskim - 82%, a najmniej w powiatach: łowickim - 20,4% szkół, poddębickim - 22,2% i wieruszowskim - 6,7% szkół. Badania bilansowe odbywały się w 13,7% placówek, natomiast szczepienia ochronne w 58,2%. Średnio w 8,3% szkół był gabinet stomatologiczny, natomiast profilaktykę fluorkową próchnicy zębów prowadzono w 15,8% placówek nauczania i wychowania (dane są niepełne, brakuje informacji z powiatów łęczyckiego, opoczyńskiego i tomaszowskiego).

Liczba pielęgniarek medycyny szkolnej w roku szkolnym 2003/2004 wynosiła 399 (według WCZP). 78,4% z nich posiadało wymagane kwalifikacje (ukończony kurs kwalifikacyjny lub szkolenie specjalizacyjne w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania). 51,4% pielęgniarek pracowało w pełnym wymiarze czasu pracy. Średnia liczba uczniów przypadających na 1 pielęgniarkę zatrudnioną na całym etacie wynosiła 1.043 uczniów. Najwięcej uczniów na jedną pielęgniarkę zatrudnioną na pełnym etacie przypadało w powiecie rawskim - 1.548 i kutnowskim - 1.412,3, natomiast najmniej w powiatach brzezińskim - 698,5 i pajęczańskim - 838,5. W powiecie łowickim żadna z pielęgniarek medycyny szkolnej nie była zatrudniona w pełnym wymiarze godzin. Średnia liczba uczniów na jedną pielęgniarkę w przeliczeniu na godziny etatowe wynosiła w tym powiecie 4.233 uczniów.

Wskaźnik ten w kilku powiatach odbiegał więc znacznie od zaleceń zawartych w opracowanych przez Zakład Medycyny Szkolnej Instytutu Matki i Dziecka „Standardach w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej”, które zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela Nr 30

Zalecana liczba uczniów na jedną pielęgniarkę szkolną/higienistkę w zależności od typu szkół (według IMiD w Warszawie).

Typ szkoły	Zalecana liczba uczniów na 1 pielęgniarkę/higienistkę szkolną	Uwagi
Szkoła podstawowa, gimnazjum, liceum, liceum profilowane (bez nauki w warsztatach)	800 (+10%)	Liczbę uczniów na jedną pielęgniarkę/higienistkę szkolną należy zmniejszyć o 20-30%, gdy pielęgniarka sprawuje opiekę w więcej niż 3 oddalonych od siebie szkołach
Zasadnicze szkoły zawodowe i technika prowadzące naukę w warsztatach	700	
Szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży:		Liczba uczniów na jedną pielęgniarkę lub higienistkę szkolną zależy od rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczniów oraz specyfiki danej szkoły i powinna być ustalana indywidualnie
1. Z lekkim upośledzeniem umysłowym, sprawnych ruchowo; niewidomych i niedowidzących; głuchych i niedosłyszących; przewlekle chorych;	150	
2. Z lekkim upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnymi ruchowo; umiarkowanym upośledzeniem i sprawnych ruchowo;	80	
3. Z umiarkowanym i znacznym upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnymi ruchowo;	30	

Wykonawstwo testów przesiewowych w województwie łódzkim utrzymuje się na dobrym poziomie i najwyższe jest w szkołach o mniejszej liczbie uczniów. W roku szkolnym 2003/2004 zaplanowano wykonanie co najmniej jednego testu przesiewowego średnio u 327 na 1.000 uczniów i plan zrealizowano w 97,4%. Najwyższy wskaźnik wykonania testów przesiewowych zaplanowano w powiecie brzezińskim - 407 na 1.000 uczniów i wykonano je w 100%. Najmniej testów przesiewowych zaplanowano w powiecie łowickim - 219 na 1.000 uczniów i zrealizowano je u 97,8% populacji szkolnej.

Poziom wykonania profilaktycznych badań lekarskich w województwie łódzkim nie jest zadowalający. W roku szkolnym 2003/2004 zaplanowano realizację 359 bilansów zdrowia na 1.000 uczniów w skali regionu, a założony plan wykonano w 81,3%. Przeciętnie profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto 88,3% sześciolatków, 89,3% dziesięciolatków oraz 86% młodzieży w najstarszej grupie wiekowej (tj. 18/19 lat). Badania profilaktyczne nie zostały przeprowadzone u 20% trzynastolatków i 30% szesnastolatków.

W powiecie sieradzkim zaplanowano realizację 444,3 badań lekarskich na 1.000 uczniów i wykonano je w 87,9%, natomiast najmniej bilansów zdrowia przewidziano do wykonania w powiecie łowickim 235,7 na 1.000, z czego przeprowadzono 87,2% badań.

Tabela Nr 31

Realizacja profilaktycznych badań lekarskich (bilansów zdrowia) wśród uczniów województwa łódzkiego w poszczególnych grupach wiekowych w latach 2000/2001-2003/2004 (według WCZP w Łodzi).

Wiek dziecka	% bilansów zdrowia wykonanych w roku szkolnym:		
	2000/2001	2002/2003	2003/2004
6-7 lat	96,6	96,8	88,3
10 lat	96,6	96,4	89,3
13 lat*	91,1	83,1	79,9
16 lat	-	-	71,5
18-19 lat	88,5	82,7	85,6

* do 2003 roku bilans w 14 roku życia, od 2003 roku bilans w 13 i 16 roku życia

9.2. Identyfikacja problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym

W wyniku przeprowadzonych w roku szkolnym 2003/2004 testów przesiewowych i badań bilansowych średnio u 682,7 na 1.000 uczniów województwa łódzkiego stwierdzono problemy zdrowotne. Dotyczyły one 670,5 na 1.000 uczniów szkół podstawowych, 695,5 na 1.000 dzieci i młodzieży szkolnej w gimnazjach i 589 na każdy 1.000 uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych.

Najwyższy wskaźnik problemów zdrowotnych w populacji szkolnej zanotowano na terenie powiatu sieradzkiego - 1000,8 na 1.000, w którym realizacja bilansów zdrowia była najpełniejsza. Najniższy wskaźnik problemów zdrowotnych zarejestrowano na terenie powiatu łowickiego - 257,2 na 1.000, jednakże wartość ta może być zaniżona ze względu na najniższe w tym powiecie wskaźniki zaplanowanych i wykonanych profilaktycznych badań lekarskich.

Głównym problemem zdrowotnym populacji szkolnej w województwie łódzkim są zaburzenia statyki ciała, które w 2003/2004 roku zostały wykryte u 24,4% uczniów. Najwyższe odsetki uczniów z zaburzeniami statyki odnotowano w szkołach podstawowych - 26,3%, w gimnazjach - 26,3% oraz w liceach - 23% uczniów. Pomimo dużego natężenia wad postawy w populacji uczniów, zajęcia z gimnastyki korekcyjnej odbywały się zaledwie w 34,2% szkół i objęto nimi dzieci młodsze. Jedynie w 6,8% szkół ćwiczenia korekcyjne skierowane były również do uczniów klas starszych.

Drugi pod względem częstości występowania problem zdrowotny w populacji szkolnej województwa łódzkiego stanowią zaburzenia wzroku. W 2003/2004 roku dotyczyły one średnio 16% ogółu uczniów. Odsetek uczniów z problemami narządu wzroku wzrasta z kolejnym etapem nauki w szkołach i najwyższy jest w liceach - 23,3% (w szkołach podstawowych odsetek ten wynosił 13,6%, a w gimnazjach 16,5%).

Zaburzenia w rozwoju somatycznym wykryto 9,5% dzieci i młodzieży w szkołach, w tym u 11% uczniów gimnazjum i 9,9% uczniów szkoły podstawowej.

Kolejnym problemem zdrowotnym w populacji uczniów są alergie, które w 2003/2004 roku występowały u 5,7% uczniów szkół podstawowych, 5,1% młodzieży gimnazjalnej oraz u 5,8% licealistów.

Stan uzębienia dzieci i młodzieży w województwie łódzkim jest dalece niezadowolający. Likwidacja gabinetów szkolnych w większości szkół wpłynęła na praktyczne zaprzestanie

wykonywania corocznych kontrolnych badań zębów oraz wynikających z nich działań interwencyjnych. Na złą sytuację wpływa także niedostatek profilaktyki fluorkowej.

Próchnica zębów stanowi poważny problem zdrowotny. Częstość jej występowania wzrasta z wiekiem. Ubytki próchnicze występują u 75% dwunastolatków i prawie 100% osiemnastolatków.

Statystyczny siedmiolatek ma 0,6 zęba stałego z próchnicą, dwunastolatek - ponad 3 ubytki, natomiast osiemnastolatek prawie 9 zębów z próchnicą (wartość ta jest jeszcze wyższa u młodzieży zamieszkującej w małych miejscowościach).

Z badań prowadzonych pod patronatem WHO w latach 1978-2003 oraz w ramach Ogólnokrajowego Monitoringu Zdrowia Jamy Ustnej wynika, że do roku 1998 notowano tendencję spadkową w występowaniu próchnicy. W latach następnych spadek ten został zahamowany, a w przypadku dzieci łódzkich zjawisko występowania próchnicy zaczęło wzrastać. Wskaźniki leczenia zębów obniżyły się znacząco w ostatnich latach od 0,57 w roku 1978 do 0,32 w 2005, co świadczy o pogarszaniu się dostępności opieki stomatologicznej.

8.3. Identyfikacja problemów społecznych i szkolnych dzieci i młodzieży

W wyniku przeprowadzonych testów przesiewowych w roku szkolnym 2003/2004 pielęgniarki medycyny szkolnej rozpoznały problemy społeczne średnio u 335,3 na 1.000 uczniów, przy czym uzyskane wyniki mogły być zaniżone z uwagi na fakt, iż problemami tego typu zajmują się pedagodzy szkolni i informacja na ich temat nie zawsze dociera do pielęgniarki.

Problemy społeczne dotyczą najczęściej młodzieży ponadgimnazjalnej, rozpoznano je u 396,8 na 1.000 uczniów w tej grupie wiekowej. Do głównych problemów tego typu w roku 2003/2004 należały: ubóstwo w rodzinie – dotyczyło około 10,1% uczniów (najwięcej w szkołach podstawowych - 10,5% i zawodowych - 10,1%), nikotynizm 6,9% uczniów (głównie w szkołach zawodowych - 19% i liceach - 14,4%). Ponadto 6,2% uczniów pochodzi z rodzin niepełnych (najwięcej w szkołach podstawowych i gimnazjalnych) a w przypadku 3,7% uczniów w rodzinie występuje problem alkoholowy.

Najwięcej problemów społecznych odnotowano w powiecie wierszowskim - 450,1 na 1.000 oraz w mieście Łodzi - 427,8%, natomiast najmniej w powiecie wieluńskim - 219,9%.

Problemy szkolne rozpoznano u 110,4 na 1.000 uczniów, przy czym najliczniej występują one u dzieci w gimnazjach 132,5 na 1.000 uczniów. Podstawowymi problemami szkolnymi są dysleksja - wykryto ją w przypadku 5,2% uczniów oraz nadpobudliwość- 2,5%. Szczególnie duży wskaźnik dzieci i młodzieży z problemami szkolnymi odnotowano w powiecie piotrkowskim - 162,7 oraz w mieście Łodzi - 157,2 na 1.000, natomiast najmniej w powiecie wierszowskim - 31,4%.

Dane na temat realizacji świadczeń z zakresu medycyny szkolnej oraz problemów zdrowotnych, społecznych i szkolnych dzieci i młodzieży szkolnej znajdują się w Tabelach Nr 32 i 33.

Tabela Nr 32

Realizacja zadań medycyny szkolnej w powiatach województwa łódzkiego w roku szkolnym 2003/2004 (według WCZP w Łodzi)*.

Powiat	liczba szkół, które odpowiedziały na ankiety	% szkół posiadających gabinet profilaktyki i pomocy przedlekarskiej	średnia liczba uczniów przypadająca na jedną pielęgniarkę medycyny szkolnej	testy przesiewowe		bilanse zdrowia		opieka stomatologiczna w szkołach	
				zaplanowane (wsk. na 1000 uczniów)	wykonanie (%)	zaplanowane (wsk. na 1000 uczniów)	wykonanie (%)	% szkół z gabinetami stomatologicznymi	% szkół w których wykonuje się fluorkowanie zębów
bełchatowski	51	60,8	1056,5	365,5	99,0	391,2	93,8	15,7	17,6
brzeziński	20	45,5	698,5	407,2	100,0	391,8	100,0	25,0	50,0
kutnowski	67	55,2	1412,3	331,7	96,5	349,6	86,5	13,4	13,4
łaski	47	53,2	934,5	307,4	96,2	331,8	89,8	17,0	36,2
łęczycki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
łowicki	49	20,4	4233**	219,0	97,1	235,7	87,2	0	18,4
łódzki wschodni	37	70,3	976,6	368,9	98,9	333,9	88,5	10,8	18,9
opoczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pabianicki	40	65,0	1123,4	372,7	95,1	401,6	68,4	22,5	12,5
pajęczański	50	54,0	838,5	335,9	95,8	321,8	92,6	12,0	8,0
piotrkowski	68	63,2	1031,7	347,0	98,1	379,9	89,5	17,6	7,4
poddębicki	27	22,2	728,5	346,0	99,0	388,3	82,6	0	29,6
radomszczański	84	58,3	831,7	320,9	99,7	370,3	78,5	16,7	38,1
rawski	37	40,5	1548,0	324,5	98,5	410,7	94,0	0	13,5
sieradzki	27	55,6	1263	371,2	99,8	444,3	87,9	7,4	0
skierniewicki	53	34,0	1314,2	305,5	99,7	332,3	81,6	0	20,8
tomaszowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wieluński	49	32,7	902	333,6	100,0	291,6	93,7	4,1	22,4
wieruszowski	30	6,7	821,8	285,2	96,7	323,1	92,5	0	33,3
zduńskowolski	41	82,9	1320,0	303,3	89,2	303,5	89,2	17,1	9,8
zgierski	65	81,5	1033,9	309,0	97,7	313,8	74,9	3,1	6,2
m. Łódź	283	93,3	1062,0	322,6	95,7	373,5	70,6	1,8	6,4

*Dane pochodzą z ankiet "Realizacja zadań medycyny szkolnej" rozsyłanych do szkół przez WCZP w Łodzi i dotyczą 65,3% szkół mających pod opieką 78,8% ogółu uczniów w województwie (brak danych z powiatów: łęczyckiego, opoczyńskiego i tomaszowskiego).

** Średnia liczba uczniów na 1 pielęgniarkę w przeliczeniu na godziny etatowe.

Tabela Nr 33.

Częstość występowania problemów zdrowotnych, społecznych i szkolnych w populacji szkolnej w powiatach województwa łódzkiego w roku szkolnym 2003/2004 (według WCZP w Łodzi).

Powiat	Problemy zdrowotne					Problemy społeczne				Problemy szkolne (dysleksja, drugoroczność, nadpobudliwość) wsk. na 1000 uczniów
	wsk. na 1000 uczniów	% uczniów z następującymi problemami:				wsk. na 1000 uczniów	% uczniów z następującymi problemami:			
		zaburzenia statystyki ciała	wady i choroby wzroku	zaburzenia rozwoju somatycznego	alergie		ubóstwo	nikotynizm	rodzina niepełna	
bełchatowski	682,1	23,4	21,6	8,8	2,8	282,9	8,2	7,7	4,4	42,8
brzeziński	775,4	31,1	14,3	16,4	7,1	292,3	10,3	4,2	4,5	127,9
kutnowski	468,9	14,6	12,4	5,2	3,4	279,2	11,3	3,0	4,1	59,6
łaski	658,4	24,2	14,2	11,1	4,5	375,4	13,0	7,0	5,8	97,7
łęczycki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
łowicki	257,2	9,6	6,6	4,0	0,9	262,3	8,1	4,8	3,2	53,7
łódzki wschodni	604,9	18,2	14,0	10,5	6,3	324,8	10,2	6,4	5,1	106,8
opoczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pabianicki	717,0	22,3	16,8	10,9	5,8	322,6	9,5	4,8	7,2	161
pajęczański	492,8	12,4	12,8	10,8	3,5	245,7	10,5	2,8	2,6	35,5
piotrkowski	663,6	17,8	17,1	12,9	4,5	348,2	10,1	8,3	6,4	162,7
podębicki	593,5	22,7	12,1	9,3	4,5	255,8	10,9	2,6	3,0	68,8
radomszczański	623,6	23,3	14,7	6,8	3,7	251,7	8,2	5,2	3,8	80,5
rawski	512,2	17,8	10,2	9,2	2,6	236,0	7,5	4,3	3,5	120,0
sieradzki	1000,8	37,5	20,5	14,8	7,3	258,2	11,4	4,4	-	89,6
skierniewicki	703,9	26,6	19,5	10,3	2,2	285,7	8,7	6,8	5,7	101,6
tomaszowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
wieluński	534,6	22,8	10,9	9,4	3,5	219,9	8,9	-	3,6	43,2
wieruszowski	420,5	13,9	10,8	7,3	1,3	450,1	15,5	11,7	-	31,4
zduńskowolski	340,0	27,6	14,8	8,9	3,3	340,0	9,9	8,3	4,5	90,9
zgierski	709,1	31,6	15,5	7,9	5,4	346,7	11,1	5,6	7,5	107,4
m. Łódź	842,3	30,2	18,6	10,3	8,3	427,8	10,5	9,9	9,6	157,2

10. EPIDEMIOLOGIA CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZATRUĆ

Z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi wynika, iż ogólna tendencja w zachorowalności na choroby zakaźne i zatrucia w województwie łódzkim jest podobna jak dla całego kraju i można ją określić jako korzystną. Zapadalność na wiele chorób zakaźnych w regionie uległa poprawie, a występujące okresowe wzrosty zachorowalności mogły być związane z cyklami epidemiologicznymi chorób, jednak epidemie przebiegały mniej gwałtownie.

W przypadku kilku jednostek chorobowych, m.in. gruźlicy, WZW B, WZW C, współczynniki zapadalności dla województwa łódzkiego osiągnęły bardzo wysokie lub najwyższe wartości w skali kraju, stawiając te choroby na pierwszym miejscu problemów epidemiologicznych wśród chorób zakaźnych. Szczególnie niekorzystnie przedstawia się także sytuacja zatruc związkami chemicznymi, głównie alkoholem i lekami.

10.1 Zatrucia pokarmowe

Liczba zatruc pokarmowych na terenie województwa łódzkiego w latach 2001-2004 wyraźnie zmalała. W 2004 roku zarejestrowano 1.043 zatrucia pokarmowe. Współczynnik zapadalności dla województwa łódzkiego wyniósł 40,23/100.000 ludności i był niższy niż dla Polski, dla której osiągnął wartość 52,05/100.000 ludności. Co roku najczęstszą przyczynę etiologiczną zatruc stanowią pałeczki *Salmonella enteritidis* (ponad 88% wszystkich przypadków).

W 2004 roku zarejestrowano także 2 przypadki zatruc jadem kiełbasianym (cztery mniej niż rok wcześniej), natomiast nie odnotowano zachorowań wywołanych gronkowcami (w roku 2003 było 11 takich przypadków).

9.2 Choroby wieku dziecięcego

Na terenie województwa łódzkiego od lat nie zarejestrowano zachorowań na błonicę czy poliomyelitis. W ciągu dwóch ostatnich lat nie odnotowano także przypadków odry.

Współczynnik zapadalności na różyczkę w 2004 roku wyniósł 5,75/100.000 i był ponad 2 razy niższy niż średni współczynnik dla Polski, kształtujący się na poziomie 12,72/100.000 ludności.

W 2004 roku w stosunku do roku wcześniejszego dwukrotnie wzrosła zachorowalność na ospę wietrzną. Współczynnik zapadalności, który wyniósł 344,25/100.000 ludności był jednak niższy niż średni współczynnik dla Polski - 387,53/100.000.

Gwałtowny wzrost zachorowań odnotowano także w przypadku świnki. W 2004 roku współczynnik zapadalności osiągnął wartość 416,19/100.000 i był 3 razy wyższy niż w roku 2003 i prawie 28 razy wyższy w stosunku do roku 2001. Zapadalność na świnkę w województwie łódzkim w 2004 roku była wyższa niż średnia zapadalność dla Polski, dla której współczynnik zapadalności wyniósł 354,05/100.000.

Niekorzystnie przedstawia się także sytuacja zachorowań na krztusiec. W roku 2004 zapadalność na tą chorobę wynosiła 14,12/100.000 i była 2 razy wyższa niż dla Polski. Wszystkie przypadki dotyczyły dzieci szczepionych, w przedziałach wiekowych 5-9, 10-14 lat.

Należy zaznaczyć, iż okresowe wzrosty zachorowalności, tzw. epidemie wyrównawcze są cechą charakterystyczną dla wszystkich chorób zakaźnych wieku dziecięcego. W związku z sukcesywnym uzupełnianiem Programu Szczepień Ochronnych można spodziewać się

w przyszłych latach wydłużania okresów epidemiologicznych chorób dziecięcych i obniżania szczytów zachorowań na te choroby w okresie epidemii wyrównawczych.

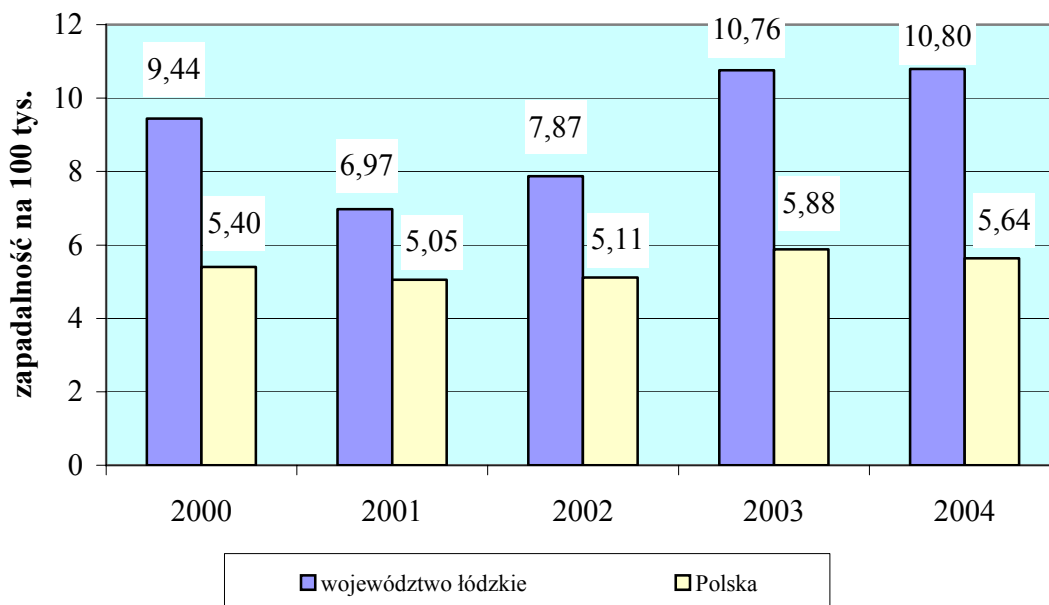
10.3 Wirusowe Zapalenie Wątroby

W roku 2004 nie odnotowano żadnego przypadku WZW A. Współczynnik zapadalności na WZW B osiągnął wartość 8,91/100.000 ludności i był wyższy niż w roku 2003, chociaż na przestrzeni lat 2001-2003 notowano jego spadek. Pomimo korzystnego trendu w zachorowalności na WZW B, w roku 2004 współczynnik zapadalności na tą chorobę osiągnął wartość dwa razy wyższą niż średni współczynnik dla Polski.

Najbardziej niekorzystnie przedstawia się sytuacja epidemiologiczna zachorowań na WZW C. Współczynnik zapadalności na tą chorobę wzrósł z 6,97/100.000 ludności w roku 2001 do 10,80 /100.000 w roku 2004. Województwo łódzkie charakteryzuje się najwyższą, po województwie świętokrzyskim zapadalnością na WZW C w skali kraju.

Wykres Nr 9

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C w województwie łódzkim i w Polsce w latach 2000-2004 (łącznie z przypadkami mieszanymi HCV i HBV) (według WSSE w Łodzi).

10.4 Zakażenia wirusem HIV i zachorowania na AIDS

W roku 2004 zarejestrowano 61 przypadków zakażenia wirusem HIV (o 12 mniej niż w roku 2003). 22 przypadki dotyczyły kobiet. Najliczniejszą grupę zakażonych stanowiły osoby w grupie wiekowej 20-29 lat, a następnie 30-39 lat.

Głównym czynnikiem ryzyka zakażenia wirusem HIV było używanie narkotyków (przyczyna 41% zakażeń zarejestrowanych w roku 2004), a następnie ryzykowne zachowania seksualne, jako przyczyna 13% zakażeń. Przeniesienie wirusa z matki na dziecko miało miejsce w 6 przypadkach w roku 2003 oraz w 2 przypadkach w roku 2004.

Współczynnik zapadalności na AIDS w województwie łódzkim w 2004 roku wyniósł 0,46/100.000 ludności, przy średnim współczynniku 0,43/100.000 ludności dla Polski.

Od początku rejestracji (od 1986 roku), do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi zgłoszono 571 osób zakażonych wirusem HIV. Na AIDS zachorowało 81 osób, z których 46 zmarło.

10.5 Inne choroby zakaźne

W roku 2004 nie odnotowano przypadków tężca. Zmalała także zachorowalność na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Współczynnik zapadalności na tą chorobę w województwie łódzkim wyniósł 3,20/100.000 ludności i był niższy niż średni współczynnik dla Polski.

Wzrosła natomiast zachorowalność na zapalenie mózgu (jednakże współczynnik zapadalności - 0,89/100.000, był niższy niż współczynnik dla Polski - 1,14/100.000).

Od roku 2001 rejestruje się spadek zachorowań na świerzb, jednakże wynika to głównie z pogorszenia zgłaszalności nowych przypadków tej choroby. W roku 2004 odnotowano 839 przypadków. Współczynnik zapadalności wyniósł 32,36/100.000 ludności i nadal był wyższy niż współczynnik dla Polski - 31,7/100.000.

W 2004 roku zmalała także zapadalność na grypę. Współczynnik zapadalności wyniósł 540,74/100.000, tj. ponad 7 razy mniej niż rok wcześniej i był niższy niż średnia dla Polski. W okresie od 01.10.2003 do 30.04.2004 zgłoszono 13.492 przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych, co stanowiło 11 razy mniej zachorowań niż na przełomie 2002 i 2003 roku. W latach 2003/2004 objęto obowiązkową rejestracją posocznice, które stanowią istotny czynnik epidemiologiczny w zakażeniach szpitalnych. W roku 2004 zgłoszono 67 przypadków tego typu zakażeń (27 w roku 2003), jednak rzeczywista ilość zachorowań jest prawdopodobnie znacznie wyższa.

Tabela Nr 34

Posocznice w województwie łódzkim w 2003 i 2004 roku

– liczba przypadków i zapadalność na 100.000 mieszkańców (według WSSE w Łodzi).

Posocznice	2003		2004	
	l. przypadków	zapadalność	l. przypadków	zapadalność.
Posocznica meningokokowa	0	0,00	4	0,15
Posocznica paciorkowcowa	3	0,11	3	0,12
Inne posocznice	20	0,77	52	2,01
Posocznica bakteryjna noworodka*	4	18,06	8	36,74
Ogółem	27	0,77	67	2,58

*obliczono na 100.000 urodzeń żywych

10.6 Choroby weneryczne

W 2004 roku odnotowano 30 przypadków kiły, tj. o 13 mniej niż w roku 2003. Współczynnik zapadalności na tą chorobę wyniósł 1,16/100.000 ludności i był niższy od współczynnika dla Polski - 2,25/100.000 ludności.

Liczba zachorowań na rzeżączkę zmalała z 58 przypadków w roku 2001 do 28 w roku 2004. Współczynnik zapadalności osiągnął wartość 1,08/100.000 ludności i był niższy od średniego współczynnika dla Polski – 1,35/100.000 ludności. Tylko jeden z zarejestrowanych przypadków choroby dotyczył kobiety.

10.7 Zatrucia chemiczne

W roku 2004 na terenie województwa łódzkiego odnotowano 1.567 przypadków zatruc związkami chemicznymi. Pomimo utrzymującej się od 2002 roku malejącej tendencji w liczbie zatruc na terenie województwa łódzkiego, współczynnik zapadalności wynoszący 60,4/100.000 ludności był ponad 2 razy wyższy niż średnia dla kraju. Spadek liczby intoksykacji spowodowany był głównie ich malejącą liczbą z powodu alkoholu, jednakże współczynnik zatruc alkoholem na 100.000 ludności był nadal ponad 3 razy wyższy niż średnia dla kraju. Zatrucia lekami stanowiły 60% przypadków intoksykacji, ich liczba wzrosła z 894 w roku 2003 do 927 w roku następnym.

Województwo łódzkie uplasowało się na 14 miejscu w kraju z powodu zatruc lekami oraz na 15 miejscu pod względem wielkości współczynnika zatruc alkoholem.

Tabela Nr 35

Struktura zapadalności na choroby zakaźne i zatrucia w województwie łódzkim w latach 2001-2004 (dane według WSSE w Łodzi).

Jednostka chorobowa		Symbol według ICD-10	województwo łódzkie										Współczynnik zapadalności dla Polski w 2004 roku
			2000		2001		2002		2003		2004		
			Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	
Zatrucia pokarmowe	Razem		1813	68,47	1528	57,92	1843	70,07	1237	47,55	1043	40,23	52,05
	Salmonelozowe	A02.0	1694	63,98	1350	51,17	1552	58,83	1102	42,36	914	35,25	41,44
	Jadem kiełbasianym	A05.1	4	0,15	3	0,11	5	0,19	6	0,23	2	0,08	0,14
	Gronkowcowe	A05.0	2	0,07	4	0,15	15	0,57	11	0,42	0	0	1,48
	Inne określone	A05.3- A05.8	0	0	4	0,15	5	0,19	4	0,15	3	0,12	0,13
	Inne nieokreślone	A05.9	113	4,27	167	6,33	266	10,11	114	4,38	124	4,78	8,86
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe		A04	536	20,24	559	21,19	582	22,13	529	20,33	556	21,45	10,21
Czerwonka		A03, A06.0	0	0	0	0	2	0,08	1	0,04	0	0	0,21
Salmonelozy narządowe		A02.1- A02.9	2	0,07	7	0,27	2	0,08	3	0,11	7	0,27	0,37
Dury rzekome A,B,C		A01.1- A01.3	0	0	0	0	0	0	1	0,04	1	0,04	0,01
Krzusiec		A37	862	32,55	699	26,49	325	12,36	435	16,72	366	14,12	7,74
Odra		B05	1	0,04	3	0,11	2	0,08	0	0	0	0	0,03
Różyczka		B06, P35.0	3120	117,83	3690	139,87	2296	87,29	161	6,19	149	5,75	12,72
Ospa wietrzna		B01	8961	338,44	5829	220,94	3840	145,99	5156	198,20	8925	344,25	387,53
Świnka		B26	909	34,33	396	15,01	1238	47,07	3312	127,31	10790	416,19	354,05
Płonica		A38	401	15,14	174	6,6	130	4,94	88	3,38	181	6,98	15,62
Borelioza		A69.2	71	2,68	78	2,96	38	1,44	64	2,46	112	4,32	10,00
Porażenie wiotkie dzieci do lat 15*		-	2	0,43*	3	0,68	3	0,68	3	0,72	4	1,0	0,74
Teżec		A33,A35	0	0	2	0,07	1	0,04	2	0,08	0	0	0,07
Szczepienia p/wściekliznie osób pokąsanych		-	497	18,77	395	14,97	397	15,09	496	19,07	542	20,90	19,78
Grypa		J10, J11	248593	9388,79	53370	2022,93	15204	578,01	104467	4015,72	14019	540,74	882,44
Świerzb		B86	2347	88,64	1904	72,17	1650	62,73	1122	43,13	839	32,36	31,7
Wszystkie postacie gruźlicy w tym gruźlica płuc		A15-A19	1004	37,9	869	32,9	851	32,6	906	34,8	791	30,5	24,9
			973	36,7	841	31,9	766	29,3	797	30,6	727	28,0	22,8

Jednostka chorobowa		Symbol według ICD-10	województwo łódzkie										Współczynnik zapadalności dla Polski w 2004 roku
			2000		2001		2002		2003		2004		
			Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	Meningokokowe	A39.0	8	0,3	12	0,45	6	0,23	4	0,15	5	0,19	0,29
	H.influenzae	G00.0	6	0,23	5	0,19	4	0,15	1	0,04	4	0,15	0,19
	Inne bakteryjne	G00.1-G00.9	52	1,96	49	1,86	35	1,33	38	1,46	33	1,27	1,62
	Wirusowe	A87, B00.3, B02.1	47	1,77	44	1,67	30	1,14	32	1,23	25	0,96	2,38
	Inne i nieokreślone	G03	16	0,6	24	0,91	24	0,91	21	0,81	16	0,62	0,62
Zapalenie mózgu	Wirusowe	A84, A83, A85, A86 B00.4, B02.0, B25.8	8	0,3	4	0,15	4	0,15	11	0,42	10	0,39	1,37
	Bakteryjne	A39.8, G04.2	1	0,04	1	0,04	2	0,08	4	0,15	10	0,39	0,37
	Inne i nieokreślone	G04.8-G04.9	1	0,04	2	0,07	7	0,27	2	0,08	3	0,12	0,30
Wirusowe zapalenie wątroby	Typu A	B15	7	0,26	82	3,11	43	1,63	6	0,23	0	0	0,25
	Typu B	B16, B18.0- B18.1	265	10,0	217	8,23	210	7,98	163	6,26	225	8,68	3,86
	Typu C	B17.1, B18.2 B16, B18.0- B18.1, B17.1, B18.2	239	9,02	177	6,71	200	7,6	270	10,38	274	10,57	5,40
	Typu B i C	B17.0, B17.2- B17.8, B18.8- B18.9, B19	11	0,41	7	0,27	7	0,27	10	0,38	6	0,23	0,25
	Inne i nieokreślone	B17.0, B17.2- B17.8, B18.8- B18.9, B19	33	1,25	22	0,83	23	0,87	21	0,81	14	0,54	0,30
Choroba wywołana przez ludzki wirus upośledzenia odporności HIV		B20-B22	4	0,15	5	0,19	8	0,3	6	0,23	12	0,46	0,42
Zatrucia związkami chemicznymi	Alkoholem	T51	566	21,38	580	21,98	594	22,74	451	17,34	385	14,85	4,61
	Lekami	T36-T50	873	32,97	880	33,36	1098	41,74	894	34,36	927	35,80	16,79
	Pestycydami	T60	5	0,19	6	0,23	2	0,08	2	0,08	7	0,27	0,26
	inne	T64, T52-T59, T63, T-65	222	8,38	300	11,37	245	9,31	305	11,72	248	9,50	6,00
	razem		1666	62,92	1766	66,94	1939	74,23	1652	63,50	1567	60,40	27,26
Choroby** weneryczne	Kiła	A50-A53	50	1,89	47	1,78	31	1,19	43	1,65	30	1,16	2,25
	Rzeżączka	A54	61	2,30	58	2,20	47	1,80	49	1,88	28	1,08	1,35

* zapadalność na 100 tys. dzieci do lat 15, ** dane według PZH

11. STRUKTURA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

W 2004 roku w województwie łódzkim wydano 28.930 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności osobom powyżej 16 roku życia, tyle samo kobietom i mężczyznom (dane według Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności). Liczba osób z przyznanym stopniem niepełnosprawności wzrosła (w roku 2003 wydano 27.600 orzeczeń). W 41,1% przypadków orzeczono lekki stopień niepełnosprawności, w 44,5% - umiarkowany, a 14,4% - znaczny stopień niepełnosprawności. W stosunku do roku 2003 wzrosła liczba osób z przyznanym stopniem umiarkowanym i ciężkim. W 2004 roku niepełnosprawność orzekano głównie z powodu: chorób narządu ruchu - 7.473 przypadków (25,8%), chorób układu krążenia - 7.428 (25,7%), chorób neurologicznych 4.189 (14,5%) oraz psychicznych – 3.678 (12,7%). Struktura niepełnosprawności według przyczyn zmieniła się, w roku 2003 dominowały choroby układu krążenia.

Sytuację w zakresie liczby orzeczeń w województwie i w poszczególnych powiatach z określeniem stopnia niepełnosprawności i według orzeczonych przyczyn zamieszczono w Tabeli Nr 36.

W 2004 roku Zespoły do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydały 6.055 orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom do 16 roku życia (o 1.498 orzeczeń mniej niż w roku 2003), w tym 3.597 chłopcom. Do głównych przyczyn ustalonej niepełnosprawności należały: choroby układu oddechowego i krążenia – 30% orzeczeń, upośledzenie umysłowe - 12%, schorzenia neurologiczne – 10%, upośledzenie narządu ruchu – 10%, choroby psychiczne – 5%, choroby narządu wzroku – 4% oraz zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 4%.

Dane na temat liczby orzeczeń wydanych w grupie wiekowej 0-16 dla województwa i w układzie powiatowym przedstawia Tabela Nr 37.

Dodatkowe dane na temat niepełnosprawności pochodzą z orzecznictwa w sprawach rentowych. W 2004 roku lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydali mieszkańcom województwa łódzkiego 4.369 orzeczeń pierwszorazowych w sprawach rentowych. Liczba wydanych orzeczeń zmniejszyła się w stosunku do lat poprzednich (w 2003 roku wynosiła ona 4.707), nie jest to jednak związane z poprawiającym się stanem zdrowia ludności. Całkowitą lub częściową niezdolność do pracy, bądź konieczność przekwalifikowania zawodowego ustalono w przypadku 2.786 mężczyzn oraz 1.583 kobiet. Najwięcej orzeczeń (62,7 %) wydano w grupie wiekowej 45-59 lat.

Do głównych przyczyn orzekania w sprawach rentowych w 2004 roku należały: choroby układu krążenia – 1.085 orzeczeń (tj. 24,8% wszystkich przypadków), nowotwory- 972 orzeczeń (22,2%) oraz zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 739 orzeczeń (16,9%). Jednocześnie struktura wydawanych orzeczeń według przyczyn jest różna w zależności od wieku. W grupie osób do 39 roku życia główną przyczyną niezdolności do pracy lub konieczności przekwalifikowania stanowią zaburzenia psychiczne (33 % wydanych orzeczeń), a następnie nowotwory (13,2%). Od 40 roku życia główną przyczyną orzekania w sprawach rentowych są choroby układu krążenia (29,9%) i nowotwory (24,5%). Szczegółowe informacje dotyczące niezdolności do pracy stwierdzonej przez lekarzy orzeczników ZUS, według płci wieku i grup chorobowych znajduje się w Tabeli Nr 38.

Według danych uzyskanych z **Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań** przeprowadzonego w 2002, liczba osób niepełnosprawnych z orzeczeniem prawnym w Polsce wynosiła ogółem 5.456.700 (w tym 46,07 % mężczyzn), w województwie łódzkim - 365.100 osób (w tym mężczyzn 46,86 %).

Tabela Nr 36

Struktura niepełnosprawności osób powyżej 16 roku życia wg płci, przyczyny i stopnia niepełnosprawności w 2004r (według Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

Powiatowy Zespół Orzekający	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Orzeczone przyczyny									Stopień niepełnosprawności		
				psychiatryczne	laryngologiczne	okulistyczne	układ ruchu	układ krążenia	układ pokarmowy	układ moczowy	neurologiczne	inne	Znaczny	Umiarkowany	Lekki
WOJEWÓDZTWO	28 930	14 465	14 161	3 675	1 429	1 171	7 473	7 428	812	499	4 189	2 254	4 154	12 888	11 888
Belchatów	997	535	462	155	55	53	271	171	29	12	158	93	149	479	369
Brzeziny	219	111	108	28	8	14	56	46	4	3	47	13	44	109	66
Kutno	989	486	503	158	44	37	160	296	28	29	155	82	111	422	456
Łęczyca	589	317	272	56	16	21	117	161	19	9	112	78	148	290	151
Łowicz	656	365	291	63	42	13	221	144	15	3	94	61	105	252	299
Łódź - Wschód ^{1/}	1 346	682	664	213	71	59	359	278	45	32	195	94	202	699	445
M. Łódź	10 577	5 040	5 537	1 044	574	461	2 621	3 171	286	136	1 434	850	1 538	5 149	3 890
Opoczno	703	370	333	96	27	23	134	179	26	13	122	83	111	372	220
Pabianice	1 107	558	549	179	74	30	309	301	43	25	93	53	69	341	697
Pajęczno	307	148	159	20	18	10	108	62	11	8	37	33	40	134	133
m. Piotrków Tryb.	1 377	701	676	213	43	47	370	319	30	26	233	96	110	617	650
powiat piotrkowski	562	313	249	99	30	19	78	108	11	12	162	43	92	227	243
Radomsko	1 637	838	799	282	43	69	398	363	49	35	265	133	264	725	648
Rawa Mazowiecka	380	193	187	60	15	8	92	105	4	6	54	36	56	171	153
Poddębice	583	279	^{3/}	62	23	33	183	186	11	10	46	29	129	328	126
Sieradz ^{2/}	1 381	728	653	217	65	49	449	301	42	25	86	147	198	405	778
Skierniewice - Miasto	886	392	494	88	36	30	237	259	42	32	136	26	136	289	461
Skierniewice - powiat	323	167	156	30	10	21	90	76	8	7	55	26	46	74	203
Tomaszów Mazowiecki	2 114	1 164	950	224	157	105	364	570	68	46	452	128	333	1 210	571
Wieluń	773	383	390	117	33	38	292	138	19	16	67	53	147	318	308
Zduńska Wola ^{3/}	1 424	695	729	271	45	31	564	194	22	14	186	97	126	277	1 021

^{1/}łącznie z powiatem zgierskim, ^{2/}łącznie z powiatem wierszowskim, ^{3/}łącznie z powiatem łaskim

Tabela Nr 37

Struktura orzeczonej niepełnosprawności dzieci do 16 roku życia według płci i przyczyn w województwie łódzkim w 2004 roku (według Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

Powiatowy Zespół Orzekający	Razem	płeć		orzeczona niepełnosprawność według przyczyn										
		dziewczynki	chłopcy	01-U upośledzenie umysłowe	02-P choroby psychiczne	03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	04-O choroby narządu wzroku	05-R upośledzenie narządu ruchu	06-E epilepsja	07-S choroby układu oddechowego i krążenia	08-T choroby układu pokarmowego	09-M choroby układu moczowo- płciowego	10-N choroby neurologiczne	11-I inne
WOJEWÓDZTWO	6055	2458	3597	818	326	262	282	678	270	1942	195	212	877	789
Bełchatów	257	110	147	22	9	7	25	26	17	73	9	8	39	48
Brzeziny	181	69	112	30	5	3	4	11	0	96	4	11	8	14
Kutno	381	157	224	45	17	18	23	39	18	117	18	15	66	40
Łęczyca	175	64	111	13	6	16	8	23	9	71	4	5	19	16
Łowicz	235	100	135	39	9	14	11	50	4	55	7	8	26	25
Łódź - Wschód ^{1/}	366	159	207	76	26	15	12	37	16	101	15	11	59	40
M. Łódź	1148	428	720	181	80	63	44	70	51	440	28	28	84	210
Opoczno	461	211	250	23	14	9	14	57	26	177	10	23	83	65
Pabianice	214	79	135	27	11	13	3	22	4	78	8	8	32	23
Pajęczno	117	47	70	18	2	5	4	13	4	40	5	5	15	12
m. Piotrków Tryb.	244	104	140	46	42	2	11	19	8	71	11	9	45	30
powiat piotrkowski	212	109	103	32	10	8	7	30	19	14	10	6	84	21
Radomsko	307	132	175	44	21	17	20	36	13	87	3	16	54	30
Rawa Mazowiecka	95	49	46	15	2	12	3	16	4	9	3	0	14	23
Poddębice	135	56	79	13	8	3	9	8	5	57	4	11	15	15
Sieradz ^{2//}	216	76	140	46	22	10	6	42	11	19	8	10	47	28
m. Skierniewice	98	37	61	13	8	5	4	17	6	26	2	3	10	18
powiat Skierniewicki-	110	44	66	21	4	4	2	7	6	29	3	3	19	22
Tomaszów Mazowiecki	592	236	356	67	14	12	25	106	22	206	20	24	84	48
Wieluń	293	115	178	27	7	10	39	19	11	105	11	7	44	31
Zduńska Wola ^{3/}	218	76	142	20	9	16	8	30	16	71	12	1	30	30

^{1/}łącznie z powiatem zgierskim, ^{2/}łącznie z powiatem wierszowskim, ^{3/}łącznie z powiatem łaskim

Tabela Nr 38

Orzeczenia pierwszorazowe w sprawach rentowych* według płci, wieku i grup chorobowych** w 2004 roku (według ZUS).

Grupy chorobowe	Ogółem	Wiek osób badanych										
		19 lat i mniej	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 lat i więcej
Ogółem	4369	27	146	178	252	283	455	920	1120	700	243	45
Mężczyźni	2786	17	92	108	141	140	248	478	728	580	228	26
Kobiety	1583	10	54	70	111	143	207	442	392	120	15	19
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00-B99)	38	0	2	2	3	6	5	3	11	6	0	0
Mężczyźni	25	0	2	0	2	2	4	2	9	4	0	0
Kobiety	13	0	0	2	1	4	1	1	2	2	0	0
Nowotwory (C00 - D48)	972	5	14	21	30	47	93	250	295	165	48	4
Mężczyźni	483	3	7	16	13	10	26	85	136	136	47	4
Kobiety	489	2	7	5	17	37	67	165	159	29	1	0
w tym:												
Nowotwory złośliwe (C00 - D09)	953	5	14	19	29	46	91	245	289	164	47	4
Mężczyźni	476	3	7	15	12	10	25	84	134	136	46	4
Kobiety	477	2	7	4	17	36	66	161	155	28	1	0
Nowotwory niezłośliwe (D10 - D36)	19	0	0	2	1	1	2	5	6	1	1	0
Mężczyźni	7	0	0	1	1	0	1	1	2	0	1	0
Kobiety	12	0	0	1	0	1	1	4	4	1	0	0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych (D50 - D89)	5	0	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0
Mężczyźni	3	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0
Kobiety	2	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	105	0	0	0	5	8	11	22	31	21	4	3
Mężczyźni	76	0	0	0	3	5	7	13	24	17	4	3
Kobiety	29	0	0	0	2	3	4	9	7	4	0	0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	739	11	61	57	90	75	90	158	130	46	13	8
Mężczyźni	372	7	36	29	43	33	42	70	72	27	10	3
Kobiety	367	4	25	28	47	42	48	88	58	19	3	5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	351	4	21	17	27	34	50	73	74	33	16	2
Mężczyźni	219	2	13	10	14	24	27	38	43	30	16	2
Kobiety	132	2	8	7	13	10	23	35	31	3	0	0
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	88	0	1	9	10	12	7	23	18	6	2	0
Mężczyźni	50	0	1	3	7	3	5	9	14	6	2	0
Kobiety	38	0	0	6	3	9	2	14	4	0	0	0
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	39	0	4	4	2	1	4	3	9	9	2	1
Mężczyźni	30	0	2	3	2	0	3	2	8	8	1	1
Kobiety	9	0	2	1	0	1	1	1	1	1	1	0

Grupy chorobowe	Ogółem	Wiek osób badanych										
		19 lat i mniej	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 lat i więcej
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	1085	2	4	7	12	18	71	213	352	286	101	19
Mężczyźni	863	1	2	5	7	11	49	141	281	256	100	10
Kobiety	222	1	2	2	5	7	22	72	71	30	1	9
w tym:												
Choroba nadciśnieniowa	89	0	0	0	0	1	2	14	23	30	14	5
Mężczyźni	57	0	0	0	0	0	1	5	15	21	14	1
Kobiety	32	0	0	0	0	1	1	9	8	9	0	4
Choroba niedokrwienna serca	428	2	0	0	3	5	32	82	151	106	43	4
Mężczyźni	369	1	0	0	3	3	28	58	130	100	43	3
Kobiety	59	1	0	0	0	2	4	24	21	6	0	1
Choroby naczyń mózgowych	269	0	1	4	3	7	22	62	85	63	19	3
Mężczyźni	191	0	0	3	2	4	9	34	59	60	19	1
Kobiety	78	0	1	1	1	3	13	28	26	3	0	2
Inne choroby serca	299	0	3	3	6	5	15	55	93	87	25	7
Mężczyźni	246	0	2	2	2	4	11	44	77	75	24	5
Kobiety	53	0	1	1	4	1	4	11	16	12	1	2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	129	1	4	3	3	7	5	17	38	29	20	2
Mężczyźni	72	1	3	3	1	4	2	10	19	15	14	0
Kobiety	57	0	1	0	2	3	3	7	19	14	6	2
Choroby układu trawienia (K00 - K93)	96	1	2	4	8	6	12	24	23	11	3	2
Mężczyźni	74	1	2	2	6	4	11	16	21	8	3	0
Kobiety	22	0	0	2	2	2	1	8	2	3	0	2
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	16	0	0	0	2	2	3	4	5	0	0	0
Mężczyźni	11	0	0	0	2	2	1	2	4	0	0	0
Kobiety	5	0	0	0	0	0	2	2	1	0	0	0
Choroby układu kostno - stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	232	0	5	4	15	14	32	52	61	30	16	3
Mężczyźni	134	0	2	2	8	5	13	28	37	23	14	2
Kobiety	98	0	3	2	7	9	19	24	24	7	2	1
Choroby układu moczowo - płciowego (N00 - N99)	48	0	2	6	2	5	8	7	9	8	1	0
Mężczyźni	28	0	2	3	0	2	6	3	5	6	1	0
Kobiety	20	0	0	3	2	3	2	4	4	2	0	0
Pozostałe choroby	426	3	26	44	42	47	63	71	64	49	16	1
Mężczyźni	346	2	20	32	32	35	52	59	55	43	15	1
Kobiety	80	1	6	12	10	12	11	12	9	6	1	0

*) są to orzeczenia wydane przez lekarzy orzeczników ZUS ustalające:

- całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji
- całkowitą niezdolność do pracy
- częściową niezdolność do pracy
- celowość przekwalifikowania zawodowego

**) grupy chorobowe zgodne z Rewizją Dziesiątą Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych

12. ZAPOBIEGANIE CHOROBY

12.1. Szczepienia ochronne

W 2004 roku w stosunku do roku 2003 pogorszeniu uległo wykonawstwo szczepień przeciwko odrze w 7 roku życia (zaszczepiono 67,8% dzieci) i przeciwko różyczce w 13 roku życia (zaszczepiono 78,0% dziewcząt), co spowodowane było przerwami w dostawach tych szczepionek. Problem ten dotyczył jednak całego kraju. Dokładną analizę wykonawstwa szczepień dzieci i młodzieży w latach 2002-2003 przedstawia poniższa tabela.

W odpowiedzi na niekorzystną sytuację epidemiologiczną w zakresie niektórych chorób wieku dziecięcego (świnka, krztusiec), realizacja Programu Szczepień Ochronnych w 2004 roku uległa zmianie. Rozpoczęto wprowadzone do Programu już w 2003 roku, ale nie realizowane, szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce u dzieci w 13-15 miesiącu życia szczepionką potrójną. Szczepienia rozpoczęto w trakcie roku, w związku z czym szczepionkę poliwalentną otrzymało 76,8% dzieci w 2 roku życia, natomiast część dzieci zostało zaszczerpionych tylko szczepionką monowalentną przeciwko odrze.

W 2004 roku zmieniono również cykl szczepień przeciwko poliomyelitis. Był to także pierwszy rok pełnej realizacji szczepień przypominających przeciwko krztuścowi u dzieci w 6 roku życia - zaszczerpiano 78,1% dzieci podlegających temu szczepieniu.

Tabela Nr 39

Stan zaszczerpiania dzieci i młodzieży w województwie łódzkim w latach 2002-2004 (dane według WSSE w Łodzi).

Szczepienie		wiek	wyszczepialność		
			2002	2003	2004
Szczepienia do 2 roku życia i opóźnione do 3 roku życia	Gruźlica	I dawka	96,5	96,8	96,5
		II dawka	2,6	2,6	2,6
	WZWB	1 rok życia	87,6	90,2	90,5
		2 rok życia	99,8	99,8	99,9
		3 rok życia	99,8	99,8	99,9
	Błonica, tężec, krztusiec	1 rok życia	56,6	58,1	59,9
		2 rok życia	98,6	98,6	98,4
		3 rok życia	99,6	99,5	99,6
	Polio	1 rok życia	42,7	43,1	60,3
		2 rok życia	98	98,2	98,4
3 rok życia		99,4	99,4	99,5	
Odra	2 rok życia	80,1	80,7	83,3	
	3 rok życia	97,5	97,1	96,3	
Odra, świnka, różyczka	2 rok życia	-	-	76,8	
Szczepienia dzieci starszych i młodzieży	Błonica, tężec	6 rok życia	83,7	82,6	82,5
		14 rok życia	98,2	97,9	98,1
		19 rok życia	97,1	95,8	95,6
	Polio	6 rok życia	97,4	82,6	82,5
		11 rok życia	98,5	-	-
	Krztusiec	6 rok życia	-	-	78,1
	Odra	7 rok życia	83,4	82,1	67,8
	Różyczka	13 rok życia	72	88,3	78
	WZW B	14 rok życia	94,4	96,9	97
	Gruźlica	7 rok życia	85,7	82,8	83
12 rok życia:					
OT		88,1	88,1	84,4	
(-)		54	54	52,5	
	BCG	99,4	99,4	99,6	

11.2. Działania profilaktyczne w latach 2003-2004

Prowadzony od 2002 roku systematyczny przegląd programów profilaktycznych realizowanych na terenie województwa łódzkiego pozwolił na uzyskanie informacji, z których wynika, iż w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych najwięcej osób skorzystało z badań mających na celu wczesne wykrycie nowotworów piersi, szyjki macicy, gruczołu krokowego, jelita grubego i płuc, natomiast w zakresie chorób nienowotworowych najczęściej realizowanymi programami były programy wczesnego wykrywania chorób układu krążenia, cukrzycy, gruźlicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, osteoporozy, wad postawy, chorób alergicznych oraz jaskry.

Można stwierdzić, iż w latach 2003-2004 programami profilaktycznymi objęto 186.041 osób, w tym programami wczesnego wykrywania nowotworów 138.731 osób, zaś programami dotyczącymi chorób innych niż nowotworowe 47.310 osób.

Podejrzanie występowania zmian nowotworowych stwierdzono w 6.380 przypadkach (potwierdzenie w 218 przypadkach). Ponadto chorobę rozpoznano u 10.551 osób biorących udział w programach mających na celu wykrycie chorób nienowotworowych.

Więcej szczegółowych informacji w poniższych Tabelach Nr (dane nie obejmują Wojewódzkiego Programu Profilaktyki Gruźlicy Płuc i Nowotworów Układu Oddechowego).

Tabela Nr 40

Profilaktyka chorób innych niż nowotworowe w latach 2003-2004

Program wczesnego wykrywania	Liczba osób objętych badaniem			Ilość rozpoznanych przypadków choroby (wady)*		
	2003	2004	razem	2003	2004	razem
chorób układu krążenia	4062	6247	10309	1845	1826	3671
cukrzycy	10949	2022	12971	353	114	467
gruźlicy	4033	2998	7031	26	61	87
przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP)	-	1365	1365	-	183	183
jaskry	281	333	614	35	59	94
chorób alergicznych	4184	-	4184	3555	-	3555
wad postawy	658	749	1407	319	350	669
uszkodzeń słuchu	1907	525	2432	1491	57	1548
osteoporozy	448	770	1218	32	74	106
chorób układu moczowego	160	180	340	12	16	28
dysplazji stawu biodrowego	1096	1856	2952	17	75	92
badania prenatalne	1067	1260	2327	17	16	33
zaburzeń rozwoju somatycznego	-	160	160	-	18	18
razem	28845	18465	47310	7702	2849	10551

*niejednokrotnie brak informacji dotyczących zarówno wstępnych jak i ostatecznych rozpoznań

Tabela Nr 40 a
 Profilaktyka chorób nowotworowych w latach 2003-2004

program wczesnego wykrywania nowotworów	liczba osób objętych badaniem			liczba przypadków zakwalifikowanych jako proces nowotworowy*			ilość przypadków z potwierdzeniem złośliwego charakteru zmian*		
	2003	2004	razem	2003	2004	razem	2003	2004	razem
piersi	30521	31280	61801	1987	1803	3790	48	32	80
szyjki macicy	12936	43345	56281	444	991	1435	24	45	69
gruczołu krokowego	3167	2179	5346	674	83	757	33	4	37
jelita grubego	1174	2553	3727	143	107	250	5	9	14
płuc	8418	3158	11576	125	23	148	11	7	18
razem	56216	82515	138731	3373	3007	6380	121	97	218

*niejednokrotnie brak informacji dotyczących zarówno wstępnych jak i ostatecznych rozpoznań

Dane dotyczące programów profilaktycznych realizowanych na terenie województwa łódzkiego w latach 2003-2004 pochodzą z raportów przysłanych w 2005 roku przez organy samorządu terytorialnego, organy założycielskie zakładów opieki zdrowotnej bądź bezpośrednio przez dyrektorów jednostek.

12.3. Wojewódzki Program Profilaktyki Gruźlicy i Nowotworów Układu Oddechowego – podsumowanie realizacji w 2004 roku

„Wojewódzki Program Profilaktyki Gruźlicy Płuc i Nowotworów Układu Oddechowego” opracowany został przez Samorząd Województwa Łódzkiego w związku z niekorzystną sytuacją epidemiologiczną w województwie łódzkim pod względem zapadalności i umieralności z powodu gruźlicy płuc, nowotworów narządów oddechowych i klatki piersiowej oraz innych chorób płuc.

Celem Programu z punktu widzenia epidemiologicznego jest eliminacja gruźlicy jako choroby o znaczeniu społecznym poprzez ograniczenie szerzenia się zakażenia w populacji mieszkańców województwa drogą szybkiego wykrywania i skutecznego leczenia chorych na gruźlicę oraz ograniczenie, poprzez wczesne wykrycie i leczenie, skutków zdrowotnych spowodowanych chorobą nowotworową i innymi chorobami płuc.

Działania wynikające z Programu rozpoczęto w czwartym kwartale 2004 roku obejmując nimi w pierwszej kolejności te powiaty z terenu województwa łódzkiego, na terenie których w 2003 roku liczba nowo wykrytych przypadków gruźlicy płuc kształtowała się na wysokim poziomie.

Podstawą Programu jest wykrywanie gruźlicy i chorób nowotworowych układu oddechowego u osób uczestniczących, w organizowanych na terenie gminy czy powiatu, działaniach profilaktycznych opartych o dwukrotną konsultację lekarza pulmonologa i zdjęcie radiologiczne klatki piersiowej. Konsultacje specjalistyczne i zdjęcia RTG klatki piersiowej zostały sfinansowane z budżetu województwa.

Zadania wynikające z Wojewódzkiego Programu Profilaktyki Gruźlicy Płuc i Nowotworów Układu Oddechowego realizowane były przez około dwa miesiące (od połowy października do połowy grudnia 2004 roku), ale efekt epidemiologiczny przeprowadzonych w 6 powiatach (radomszczańskim, opoczyńskim, piotrkowskim, kutnowskim, rawskim oraz mieście Piotrkowie Trybunalskim) działań profilaktycznych okazał się znaczący.

W omawianym okresie specjaliści chorób płuc udzielili łącznie 8.549 konsultacji specjalistycznych, w tym 7.328 tzw. pierwszych wizyt, podczas których lekarz, po zebraniu wywiadu i wypełnieniu ankiety, decydował o skierowaniu pacjenta na badanie rtg klatki piersiowej oraz 1.221 tzw. drugich wizyt, na które trafiali pacjenci z powodu zmian zarejestrowanych w badaniu radiologicznym. Podczas drugiej wizyty lekarz uwzględniając wynik zdjęcia kierował pacjenta dalszej dodiagnostyki mającej na celu potwierdzenie wstępnego rozpoznania oraz na leczenie. W ramach Programu wykonano również 5.427 zdjęć radiologicznych klatki piersiowej.

Z analizy 7.328 ankiet (ankieta stanowiła załącznik A do Wojewódzkiego Programu Profilaktyki Gruźlicy Płuc i Nowotworów Układu Oddechowego) wynika, iż udział w Programie wzięło około 1,4% mieszkańców powiatów nim objętych, przy czym największe zainteresowanie wykazały osoby mieszkające w Piotrkowie Trybunalskim (ok. 2,5%) i powiecie rawskim (ok. 1,6%), zaś najmniejsze w powiecie opoczyńskim (ok. 0,9%). Niewielkie zainteresowanie mieszkańców ostatniego z wymienionych powiatów mogło wynikać z faktu, iż był to pierwszy powiat, w którym Program realizowano.

Wszystkie z 7.328 osób, które skorzystały z I wizyty specjalistycznej otrzymały skierowanie na badanie radiologiczne klatki piersiowej co oznacza, że spełniły niezbędne do tego warunki określone Programem. Okazało się jednak, że do poradni radiologicznej zgłosiło się tylko około 74% (5.427 osób) ogółu osób, które takie skierowanie otrzymały – najwięcej, gdyż aż blisko 90% (702 osoby) w powiecie rawskim, zaś najmniej bo tylko 45,5% (525 osób) w powiecie radomszczańskim.

Wskazaniem do wykonania badania radiologicznego klatki piersiowej było, o czym wcześniej wspomniano, spełnienie jednego z warunków wyszczególnionych w Programie.

Zebrane na tej podstawie podstawowe informacje przedstawiono poniżej, zgodnie z częstością ich występowania.

- Kaszel trwający ponad 3 tygodnie – zgłosiły 4.954 osoby (67,6% wszystkich uczestników I wizyty), najwięcej z powiatu rawskiego (79,4% uczestników z tego powiatu) i powiatu kutnowskiego (74,5%).
- Krwioplucie, duszność, osłabienie stany podgorączkowe, nocne poty, odkrztuszanie płwociny, ból w klatce piersiowej – tego typu dolegliwości zgłoszone zostały lekarzom w 4.200 przypadkach (57,3% wszystkich biorących udział w Programie), najwięcej w Piotrkowie Trybunalskim (73,8%) i powiecie piotrkowskim (61,3%).
- Nawracające zakażenia układu oddechowego – dolegliwość zgłoszona 3.503 razy podczas wywiadu ankietowego (zgłosiło ją 67,6% uczestników I wizyty), najwięcej (53%) uczestników Programu z Piotrkowa Trybunalskiego oraz z powiatu radomszczańskiego (ok.50%).
- Wiek powyżej 65 lat – w tej grupie wiekowej znalazło się 2.297 osób czyli niewiele ponad 31,3%. Największy odsetek osób w tym wieku zarejestrowano w powiecie opoczyńskim (48,2% biorących udział w Programie).
- Aktualnie palący od 10 lat, co najmniej paczkę papierosów dziennie i wiek powyżej 40 lat – w tej grupie znalazło się 1.951 osób (26,6% uczestników Programu), przy czym największy odsetek w powiecie kutnowskim (ok.33%) i radomszczańskim (ok.27%).
- Pensjonariusze domów pomocy społecznej – realizatorzy Programu dotarli do 1.193 pensjonariuszy domów pomocy społecznej, co stanowiło ok. 15,5 % wszystkich uczestników.
- Alkoholizm – zgłosiło 160 osób (ok. 2,2% uczestników Programu).
- Bezdomni – udział w Programie wzięło 35 osób (niecałe 0,5%).
- Narkomania – brak zgłoszeń.

Na podstawie wyników badania radiologicznego, w przypadkach wskazujących na występowanie zmian chorobowych w płucach, pacjenci informowani byli o konieczności odbycia II wizyty specjalistycznej. Na tę II wizytę zgłosiło się ponad 22% (1.221 osób) pacjentów poddanych badaniom radiologicznym. U wszystkich z nich lekarz we wstępnej diagnozie wskazał na podejrzenie gruźlicy płuc, nowotworu układu oddechowego lub na inną chorobę płuc.

Najwięcej tzw. II wizyt pulmonologów udzielili mieszkańcom Piotrkowa Trybunalskiego (319 wizyt) i rawskiego (260 wizyt). Biorąc pod uwagę zależność pomiędzy liczbą II wizyt a liczbą wykonanych zdjęć RTG należy wskazać, iż wysoki odsetek odnotowano w powiecie radomszczańskim (prawie 36%) – 188 wizyt.

W efekcie 1.221 tzw. II wizyt u 183 (15%) pacjentów lekarze podejrzewali gruźlicę płuc, w 115 przypadkach (9,4%) nowotwór płuc, zaś w 923 przypadkach (75,6%) inną chorobę płuc (zapalenie płuc, oskrzeli, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc (POCHP)). POCHP jest w chwili obecnej jednym z istotnych problemów zdrowotnych.

Analiza ankiet pozwoliła na uzyskanie informacji na temat uczestników działań profilaktycznych oraz na potwierdzenie w praktyce wstępnych założeń i przypuszczeń organizatorów Programu.

Oceniając populację, która wzięła udział w Programie pod względem częstości występowania określonych czynników ryzyka dla chorób płuc można stwierdzić, iż ponad 34,2% przyznało się do aktualnego palenia papierosów.

Osoby zgłaszające się na wizytę pytano również o narażenie zawodowe na czynniki szkodliwe. W efekcie do pracy w szkodliwych warunkach przyznały się 603 osoby, z których najwięcej, bo aż 239 (3,3%) poinformowało o narażeniu na spaliny, ponad 100 osób wskazało na azbest, sadze i smoły, zaś 16 na pracę w przemyśle gumowym.

W wyniku działań związanych z Programem postawiono ogółem 115 wstępnych rozpoznań w kierunku zmian nowotworowych, co stanowiło ponad 9,4% wszystkich zarejestrowanych podczas II wizyty zmian chorobowych, z czego najwięcej w Piotrkowie Trybunalskim – 31 osób (9,7% osób ze zmianami chorobowymi) oraz powiecie kutnowskim – 28 osób (12,8%). W powiecie piotrkowskim podejrzenie zmian nowotworowych płuc stwierdzono w przypadku 26 osób, jednak odsetek tych osób w stosunku do wszystkich chorych w tym powiecie (182 osoby) był najwyższy i wyniósł blisko 14,3%.

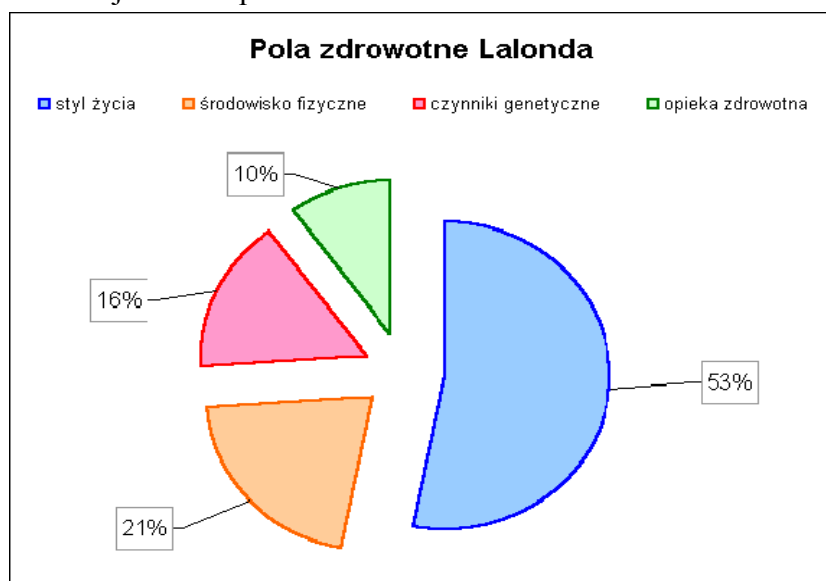
Na podstawie informacji uzyskanych w ramach realizowanego Programu wynika, iż najmniej niekorzystna sytuacja zdrowotna miała miejsce w powiecie radomszczańskim, gdzie na 188 zmian chorobowych nowotwór płuc podejrzewano u 4 osób (ok. 2%).

Na podstawie działań profilaktycznych wynikających z Programu postawiono ogółem 183 wstępne rozpoznania występowania zmian gruźliczych w płucach, co stanowiło około 15% wszystkich zarejestrowanych podczas II wizyty zmian chorobowych, najwięcej w powiecie radomszczańskim – 43 podejrzenia gruźlicy (ok. 23% osób ze zmianami chorobowymi na tym terenie) oraz powiecie opoczyńskim – 29 przypadków (blisko 54 %). W powiecie kutnowskim i rawskim podejrzenie zmian gruźliczych płuc stwierdzono odpowiednio w przypadku 36 i 35 osób, przy czym odsetek w stosunku do wszystkich chorych w tych powiatach był niższy i wynosił odpowiednio 16,5% i 13,5%.

Na podstawie informacji uzyskanych w ramach realizowanego Programu wynika, iż najmniej niekorzystna sytuacja zdrowotna miała miejsce w powiecie piotrkowskim, gdzie na 182 zmiany chorobowe gruźlicę płuc podejrzewano u 19 osób (10,4%).

13. RYZYKOWNE ZACHOWANIA ZDROWOTNE

Zdrowie człowieka zależy od czterech grup czynników określonych w 1973 roku przez Lalonda jako tzw. pola zdrowotne.

Największy, bo 53% wpływ na zdrowie człowieka ma styl życia, na który składają się między innymi takie elementy: aktywność fizyczna, sposób odżywiania się, umiejętności radzenia sobie ze stresem, stosowanie używek (nikotyna, alkohol, środki psychoaktywne) czy zachowania seksualne.

13.1. Palenie papierosów

Z danych pochodzących z Wieloośrodkowego Badania Stanu Zdrowia Ludności Polski (WOBASZ) przeprowadzonego w 2003 roku w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego wynika, iż odsetek osób regularnie palących papierosy w województwie łódzkim można szacować na 41% dla mężczyzn i 19% dla kobiet, przy czym w mniejszych gminach (do 8.000 mieszkańców) palenie jest mniej rozpowszechnione zarówno w populacji mężczyzn (32% palących) jak i kobiet (12% palących). Z badania wynika, iż 82% kobiet i mężczyzn palących regularnie zadeklarowało chęć rzucenia palenia, przy czym większy odsetek zdecydowanych przestać palić stanowili mieszkańcy dużych gmin (powyżej 40.000 mieszkańców).

Rozpowszechnienie palenia papierosów wśród młodzieży szkolnej ocenia się na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego w 2003 roku wśród uczniów trzecich klas gimnazjów i drugich klas ponadgimnazjalnych (ESPAD – Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach). Wynika z niego, iż większość badanych uczniów eksperymentuje z paleniem tytoniu, jednak regularne i częste palenie jest mniej rozpowszechnione w omawianej populacji.

Wśród młodzieży z trzecich klas gimnazjów przynajmniej raz w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem paliło 29% uczniów (24,5% dziewcząt oraz 33,9% chłopców) - jest to wskaźnik częstego okazjonalnego palenia. Codzienne palenie w ilościach przekraczających 10 papierosów dziennie deklarowało 2,7% dziewcząt i 6% chłopców.

W grupie uczniów drugich klas ponadgimnazjalnych w czasie ostatnich 30 dni paliło 45% młodzieży (42,2% dziewcząt oraz 47,1% chłopców). Odsetki palących codziennie ponad 10 papierosów wynosiły dla dziewcząt 5,5%, natomiast dla chłopców 13,2%.

13.2. Używanie substancji psychoaktywnych

Z badania przeprowadzonego w 2004 roku przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie na zlecenie Regionalnego Centrum Pomocy Społecznej w Łodzi wynika, iż w regionie łódzkim szacunkowa liczba narkomanów (rozumianych jako regularnych użytkowników narkotyków, którzy doświadczają w związku z używaniem poważnych problemów) wynosi około 4.200.

Według danych Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w 2003 roku w lecznictwie ambulatoryjnym (tzn. w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych oraz poradniach profilaktyki, leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.) z powodu zaburzeń psychicznych związanych z używaniem środków psychoaktywnych (F11-F19 wg klasyfikacji ICD 10) leczyło się 1.701 osób (65,4 na 100 tys. ludności). Było to o 56 osób więcej niż w roku 2002 i prawie dwa razy więcej niż w roku 2000. W omawianej grupie, 69% przypadków stanowiły osoby zarejestrowane w tego typu poradniach po raz pierwszy.

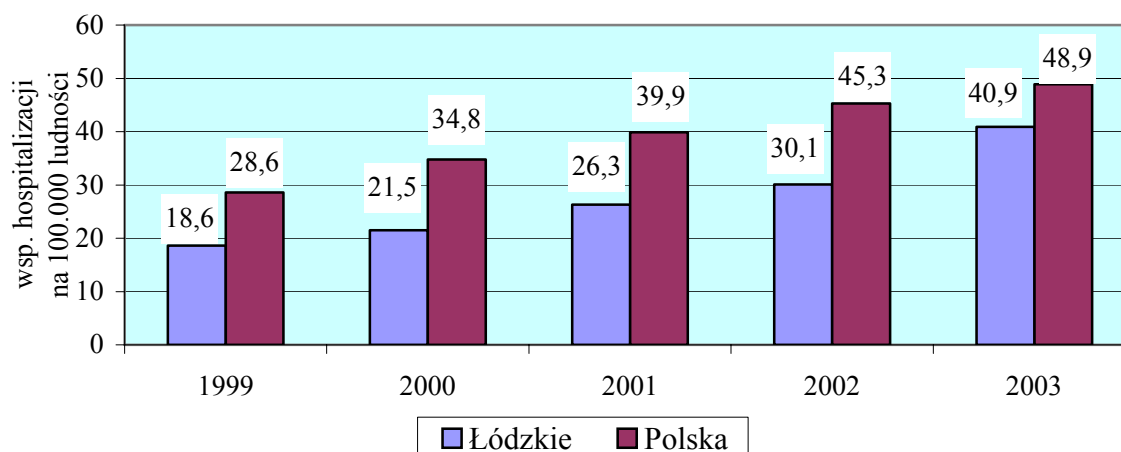
Współczynnik leczenia zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych ogółem dla województwa był niższy niż dla Polski, jednakże współczynnik leczonych w tego typu poradniach po raz pierwszy dla województwa (45,1 na 100.000 ludności) był wyższy niż współczynnik dla Polski (34,8). Świadczy to o rosnącej skali problemu w regionie. Najliczniejszą grupę osób korzystających z pomocy poradni stanowiły osoby w wieku 20-29 lat, a następnie młodzież do 19 roku życia.

Liczba osób hospitalizowanych z rozpoznaniem uzależnienia od substancji psychoaktywnych w roku 2003 wyniosła 1.065, czyli około 27% więcej niż w roku 2002 i prawie dwukrotnie więcej w stosunku do roku 2000.

Współczynnik hospitalizacji z tego powodu (40,9 na 100.000. ludności) był niższy niż współczynnik dla Polski (48,9), jednakże tempo wzrostu wskaźnika hospitalizacji dla województwa łódzkiego jest wyższe niż dla Polski.

Wykres Nr 10

Współczynnik hospitalizacji w oddziałach psychiatrycznych z powodu zaburzeń psychicznych spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych w województwie łódzkim i w Polsce w latach 1999-2003. (według Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie).

Problem używania substancji psychoaktywnych dotyczy coraz młodszych ludzi. Inicjacja narkotykowa przypada najczęściej na wiek 15-17 lat, ale granica pierwszych eksperymentów z narkotykami obniża się do wieku 13-14 lat.

Na podstawie badania ESPAD oszacowano, iż 36% 17-18-latków przynajmniej raz w życiu próbowało marihuany i haszyszu, 19% leków nasennych, a 15% amfetaminy. W grupie 15-16-latków z marihuaną eksperymentowało 19% osób, substancji wziewnych używało 10%, a amfetaminy 6% młodzieży.

Co najmniej raz w miesiącu 8% uczniów klas trzecich gimnazjów i 13% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Na drugim miejscu pod względem częstości używania w grupie młodszej są leki uspokajające i nasenne (4%), a w grupie starszej - leki (5%) oraz amfetamina (5%). Kolejną pozycję wśród najczęściej używanych przez młodzież środków zajmują substancje wziewne w grupie młodszych uczniów (2%) oraz ecstazy w grupie starszej (1,3%).

Chłopcy częściej deklarują próby używania praktycznie wszystkich substancji poza lekami uspokajającymi i nasennymi. Eksperymentowanie z lekami, podobnie jak próby łączenia alkoholu z tabletkami, znacząco bardziej rozpowszechnione jest wśród dziewcząt.

W porównaniu z innymi województwami niższy odsetek młodzieży w regionie łódzkim przyznaje się do używania marihuany, haszyszu i amfetaminy. Jednocześnie są to środki najczęściej oferowane młodzieży i uznawane przez nią za łatwo dostępne.

Ogólny poziom zagrożeń związanych z substancjami nielegalnymi na terenie Województwa Łódzkiego jest porównywalny do poziomu występującego w całym kraju.

12.3. Konsumpcja alkoholu.

Z badań szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż około 2% ludności Polski (800 tysięcy) jest uzależnione od alkoholu, 5-7% ludności (2-2,5 mln) pije szkodliwie (tzn w sposób, który powoduje trwałe konsekwencje zdrowotne u osoby pijącej). Około 1,5 mln dzieci i 1,5 mln dorosłych osób żyje w bezpośrednim otoczeniu alkoholika, a około 2 mln dorosłych i dzieci jest ofiarami przemocy domowej w rodzinie z problemem alkoholowym.

Ocenia się, iż w roku 2003 średnie spożycie napojów alkoholowych wzrosło w stosunku do 2002 roku o około 15%. Najwyższy wzrost odnotowano w przypadku napojów spirytusowych, których konsumpcja zwiększyła się o około 25%. Według danych GUS wzrost spożycia tych napojów sięga ponad 40%. Szacuje się, iż w 2003 r. średni poziom konsumpcji czystego alkoholu na jednego mieszkańca wynosił ok. 8-10 litrów.

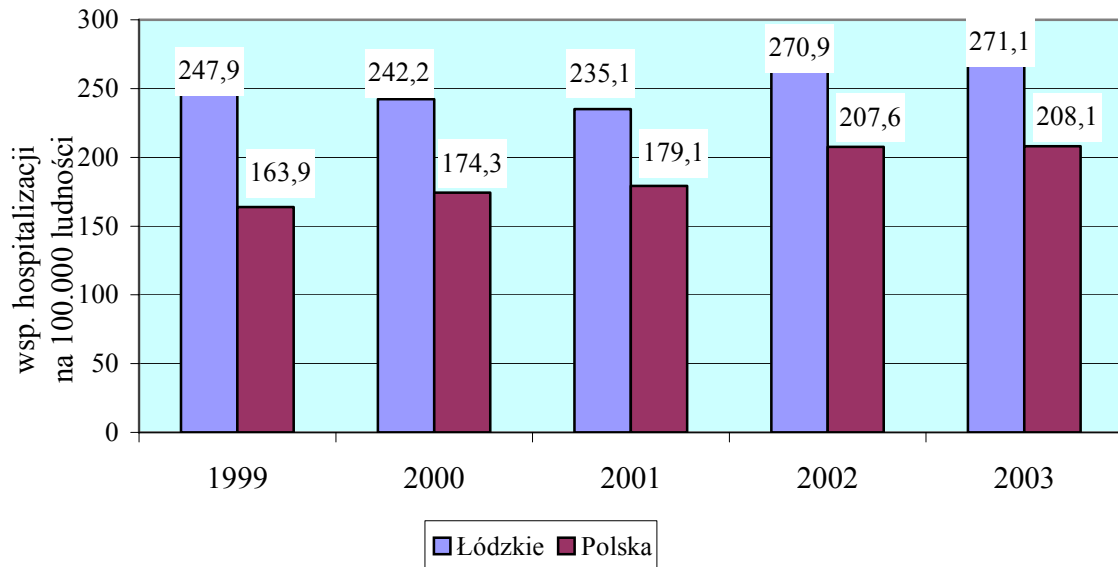
W województwie łódzkim w 2003 roku z powodu zaburzeń psychicznych związanych z używaniem alkoholu w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych i uzależnienia od środków psychoaktywnych było zarejestrowanych 11.356 osób (o 87 więcej niż w roku 2002), z czego 34% przypadków stanowiły osoby leczone po raz pierwszy.

Współczynnik leczonych w poradniach z tego powodu (436,5 na 100.000 ludności) był wyższy niż średni współczynnik dla Polski (419,4). Wskaźnik leczonych po raz pierwszy w województwie łódzkim (150,0) osiągnął wartość niższą niż taki wskaźnik dla Polski (167,4). Najliczniejszą grupę korzystających z opieki ambulatoryjnej w związku z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu stanowiły osoby w wieku 30-64 lata (830,8 na 100.000. ludności).

W 2003 roku na terenie województwa łódzkiego w psychiatrycznych oddziałach pełnodobowych z powodu zaburzeń alkoholowych hospitalizowano 7.052 osób. Współczynnik hospitalizacji na 100.000 ludności w regionie wyniósł 271,1 i był wyższy niż dla Polski (208,1) i trzynasty pod względem wielkości w kraju.

Wykres Nr 11

Współczynnik hospitalizacji w oddziałach psychiatrycznych z powodu zaburzeń związanych z używaniem alkoholu w województwie łódzkim i w Polsce w latach 1999-2003 (według Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie).

Używanie alkoholu jest rozpowszechnione w coraz młodszych grupach wiekowych. W badaniu ESPAD eksperymentowanie z piciem deklarowało 95,2% gimnazjalistów klas trzecich i 98,2% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Picie w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem przyjęto za wskaźnik względnie częstego używania alkoholu. Jakikolwiek napoje alkoholowe w tym czasie piło 71% uczniów z grupy młodszej (75,6% chłopców i 66,5% dziewcząt) i 81,2% uczniów z grupy starszej (85,6 chłopców i 77% dziewcząt).

Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym jest piwo, później wódka. Co najmniej raz w ciągu ostatnich trzydziestu dni od badania pił wódkę więcej niż co trzeci badany gimnazjalista i więcej niż co drugi uczeń klasy starszej. Większość uczniów na każdym z poziomów nauczania ma za sobą doświadczenie upicia się. W czasie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie w stan nietrzeźwości wprowadziło się 27% uczniów trzecich klas gimnazjów i 37% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. Przekraczanie progu nietrzeźwości zdarzało się częściej w grupie chłopców niż dziewcząt.

Województwo łódzkie na tle innych regionów kraju charakteryzują najwyższe odsetki badanych przyznających się do względnie częstego picia poszczególnych napojów alkoholowych, jednocześnie odsetek młodzieży regularnie przekraczającej próg nietrzeźwości jest niższy niż w innych województwach. Ekspozycja młodzieży na napoje alkoholowe występuje częściej w regionie łódzkim niż w innych województwach i badaniu ogólnopolskim.

Szersze informacje na temat osób korzystających z poradni leczenia uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych na terenie województwa łódzkiego w 2003 roku zawiera Tabela Nr 41.

Tabela Nr 41

Osoby z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem substancji psychoaktywnych (F11-F19 wg klasyfikacji ICD 10) i alkoholu (F10 wg klasyfikacji ICD 10) leczone w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych i uzależnienia od substancji psychoaktywnych w województwie łódzkim i w Polsce w 2003 roku (według Instytutu Psychiatrii i Neurologii).

Wyszczególnienie:	Ogółem	wskaźnik na 100.000 ludności								
		razem	w tym w wieku				mężczyźni	kobiety	miasto	wieś
			0-19 lat	20-29 lat	30-64 lat	65 i więcej				
Leczeni z powodu używania substancji psychoaktywnych (F11-F19)										
Łódzkie: ogółem	1.701	65,4	74,8	174,1	39,3	17,6	80,9	51,2	96,5	7,9
po raz pierwszy	1.173	45,1	61,9	114,2	21,0		50,1	40,5	67,0	4,7
Polska: ogółem	30.365	79,5	98,5	214,8	39,2	11,5	97,5	62,6	117,3	18,8
po raz pierwszy	13.276	34,8	57,0	85,4	10,7		42,7	27,3	52	7,0
Leczeni z powodu używania alkoholu (F10)										
Łódzkie: ogółem	11.356	436,5	11,8	282,3	830,5	366,4	752,0	148,8	574,1	182,5
po raz pierwszy	3.901	150,0	7,2	138,2	207,9		245,3	54,8	188,2	79,3
Polska: ogółem	160.188	419,4	22,4	363,4	761,9	86,4	699,8	156,2	519,2	258,2
po raz pierwszy	63.925	167,4	12,6	187,5	230,7		274,2	67,0	204,0	108,6

14. ŚRODOWISKOWE UWARUNKOWANIA ZDROWIA

Warunki życia człowieka, określane mianem środowiskowych determinant zdrowia obejmują zarówno czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne, jak również społeczne i makroekonomiczne. Czynniki te decydują o zdrowiu w 21%. Wśród nich wyróżniamy takie, które oddziałują w sposób bezpośredni na podatność i zapadalność na określone choroby. Są to m.in. jakość wody i żywności, zanieczyszczenie powietrza.

Oprócz czynników bezpośrednich wyróżnia się pośrednie determinanty zdrowia, takie jak np. status ekonomiczny, wykształcenie, bezrobocie, poziom wsparcia społecznego. Wywierają one istotny wpływ na styl życia człowieka i jego zachowania zdrowotne, a przez to na status zdrowotny.

14.1. Środowisko społeczno-ekonomiczne

14.1.1. Struktura populacji według poziomu wykształcenia

Dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców województwa i poszczególnych powiatów pochodzą z przeprowadzonego w 2002 roku spisu powszechnego ludności. Badaniem ankietowym w tym zakresie objęto 2.253.420 osób powyżej 13 roku życia, faktycznie zamieszkałych na terenie województwa, w tym 1.489.056 mieszkańców miast i 764.364 mieszkańców wsi.

W efekcie spisu ustalono, iż najwięcej osób posiada wykształcenie: średnie zasadnicze – 428.422 mieszkańców (około 19%), zawodowe zasadnicze – 473.350 mieszkańców (około

21%) i podstawowe ukończone – 726.945 osób (około 32,3%). Wyższe wykształcenie zadeklarowało 208.100 mieszkańców województwa (około 9,2%), zaś średnie ogólnokształcące 215.373 mieszkańców (około 9,6 %).

W roku 2002 na terenie województwa było 119.154 kobiet i 88.946 mężczyzn z wyższym wykształceniem. Większa liczba kobiet niż mężczyzn posiadała wykształcenie policealne i średnie ogólnokształcące, zaś wśród mężczyzn dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym: średnim i zawodowym.

13.1.2. Rynek pracy i dochody ludności

W dniu 31 grudnia 2004 roku bez pracy pozostawało 218.281 mieszkańców województwa łódzkiego, to jest o 12.350 mniej niż w roku 2001, o 16.607 mniej niż w 2002 roku i o 14.243 mniej niż w 2003 roku.

W ogólnej liczbie bezrobotnych, kobiety stanowiły 49,4% (107.816), mężczyźni 50,6% (110.465), mieszkańcy miast 67% (146.196), zaś mieszkańcy wsi 33% (72.085). Wśród mieszkańców województwa łódzkiego pozostających bez pracy było 9.050 (4,2%) osób niepełnosprawnych. Szczegółowe dane na ten temat przedstawia Tabela Nr 39.

W 2004 roku prawo do pobierania zasiłku miały 31.684 osoby (14,5% bezrobotnych) to jest o 17.202 osób mniej niż w 2001 roku i o 7.361 osób mniej niż w 2003 roku. Najniższy odsetek osób z prawem do zasiłku odnotowano w powiecie łęczyckim (6,5% bezrobotnych) i poddębickim (7,5%), zaś najwyższy w powiecie zduńskowolskim (22,4% bezrobotnych) i tomaszowskim (21,4%). Informacje na temat bezrobotnych z prawem do zasiłku prezentuje Tabela Nr 42.

Stopa bezrobocia dla województwa łódzkiego na koniec 2004 roku wynosiła 19,6 i była wyższa od średniej dla Polski (19,1). Od 2001 roku stopa bezrobocia systematycznie wzrasta i każdego roku jest wyższa niż w kraju. W 2004 roku najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach kutnowskim (26,6) oraz tomaszowskim i zgierskim – w obu przypadkach stopa wyniosła 25,8. Najniższa stopa bezrobocia była w powiatach: skierniewickim (13,0) oraz wieluńskim (14,0) i wieruszowskim (14,0). Dane dotyczące stopy bezrobocia w powiatach województwa łódzkiego przedstawia Tabela Nr 43.

Przeciętny miesięczny dochód na osobę w gospodarstwach domowych wynosił w 2003 roku 683,35 złotych (2002 rok – 660,51zł) i był wyższy od średniej krajowej – 680,50 złotych.

Przeciętne miesięczne wydatki kształtowały się na poziomie 654,95 zł (2002 rok – 647,22 zł) i również były wyższe niż średnia dla Polski, która wyniosła 643,84 zł.

Miesięczne wydatki na zdrowie w roku 2003, w przeliczeniu na jedną osobę, wynosiły w województwie łódzkim 32,90 zł i były o 2,66 zł wyższe niż średnio w kraju. W 2002 roku różnica ta wynosiła 1,95 zł. Należy zaznaczyć, iż tylko w dwóch województwach (śląskim i mazowieckim) wydatki te były wyższe niż w województwie łódzkim.

Najwięcej w miesiącu, w przeliczeniu na jedną osobę, wydawano na żywność i napoje bezalkoholowe (179,89 zł) i użytkowanie mieszkania i nośniki energii (129,88 zł) zaś najmniej wydawano na edukację – 10,17 zł miesięcznie.

Tabela Nr 42

Charakterystyka bezrobocia w województwie łódzkim - stan na 31 grudnia 2004 roku
(dane według WUP w Łodzi).

Wyszczególnienie	OGÓLEM	w tym					
		kobiety	mężczyźni	mieszkańcy miast	mieszkańcy wsi	Niepelnosprawni	z prawem do zasiłku
WOJEWÓDZTWO	218 281	107 816	110 465	146 196	72 085	9 050	31 684
m. Łódź	61 700	30 390	31 310	61 700	0	4 528	9 632
Łódź-wschód	5 626	2 601	3 025	2 233	3 393	148	966
Brzeziny	2 580	1 147	1 433	1 330	1 250	45	381
Pabianice	10 046	4 767	5 279	7 770	2 276	483	1 835
Zgierz	15 572	7 679	7 893	12 161	3 411	414	3 001
Łęczyca	5 166	2 504	2 662	1 709	3 457	103	338
Piotrków Tryb.	11 725	6 060	5 665	6 325	5 400	520	1 212
Bełchatów	9 982	5 795	4 187	6 310	3 672	177	816
Opoczno	8 715	4 313	4 402	2 864	5 851	133	1 372
Pajęczno	4 190	1 977	2 213	1 005	3 185	47	527
Radomsko	12 419	6 541	5 878	6 131	6 288	247	1 787
Tomaszów Mazowiecki	13 334	6 288	7 046	7 779	5 555	357	2 850
Sieradz	10 415	4 882	5 533	5 296	5 119	251	960
Wieluń	4 759	2 357	2 402	1 676	3 083	79	488
Zduńska Wola	6 237	2 951	3 286	4 443	1 794	413	1 398
Poddębice	3 387	1 403	1 984	969	2 418	77	255
Łask	4 114	1 891	2 223	1 601	2 513	97	388
Wieruszów	2 597	1 399	1 198	680	1 917	49	271
Skierniewice	4 559	2 412	2 147	2 744	1 815	297	486
Łowicz	5 300	2 401	2 899	2 379	2 921	97	455
Rawa Mazowiecka	3 151	1 431	1 720	1 616	1 535	101	332
Kutno	12 707	6 630	6 077	7 475	5 232	387	1 934

Tabela Nr 43

Bezrobotni z prawem do zasiłku w latach 2001 – 2004 (dane według WUP w Łodzi).

Wyszczególnienie	2001			2002			2003			2004		
	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś	Ogółem	Miasto	Wieś
WOJEWÓDZTWO	48 886	34 789	14 097	40 502	29 073	11 429	39 045	28 242	10 803	31 684	22 520	9 164
m. Łódź	15 621	15 621	0	13 397	13 397	0	12 995	12 995	0	9 632	9 632	0
Łódź-Wschód	1 861	754	1 107	1 100	444	656	1 086	411	675	966	378	588
Brzeziny	-	-	-	513	267	246	406	205	201	381	208	173
Pabianice	2 607	2 043	564	2 296	1 820	476	2 507	1 990	517	1 835	1 445	390
Zgierz	4 059	3 276	785	3 336	2 642	694	3 146	2 522	624	3 001	2 397	604
Łęczyca	883	403	480	776	332	444	672	277	395	338	146	192
m. Piotrków Tryb.	1 879	1 879	0	614	614	0	1 696	1 696	0	582	582	0
Piotrków Tryb.	1 790	128	1 662	635	50	585	1 553	160	1 393	630	46	584
Bełchatów	2 272	1 454	818	2 101	1 347	754	1 002	604	398	816	484	332
Opoczno	1 810	654	1 156	1 861	676	1 185	1 533	532	1 001	1 372	474	898
Pajęczno	1 277	388	889	1 308	341	967	606	152	454	527	122	405
Radomsko	2 403	1 288	1 115	2 260	1 155	1 105	2 049	1 051	998	1 787	913	874
Tomaszów Maz.	3 204	1 867	1 337	2 908	1 657	1 251	2 991	1 783	1 208	2 850	1 638	1 212
Sieradz	1 331	745	586	1 088	632	456	1 088	630	458	960	531	429
Wieluń	803	305	498	518	188	330	583	223	360	488	183	305
Zduńska Wola	855	597	258	696	519	177	671	465	206	1 398	1 013	385
Poddębice	366	120	246	306	125	181	287	89	198	255	92	163
Łask	947	407	540	474	190	284	433	177	256	388	157	231
Wieruszów	452	116	336	265	80	185	249	72	177	271	71	200
m. Skierniewice	510	510	0	425	425	0	369	369	0	297	297	0
Skierniewice	320	0	320	232	0	232	224	0	224	189	0	189
Łowicz	706	355	351	593	280	313	538	270	268	455	218	237
Rawa Mazowiecka	484	279	205	360	191	169	341	191	150	332	234	98
Kutno	2 446	1 600	846	2 440	1 701	739	2 020	1 378	642	1 934	1 259	675

Tabela Nr 44

Klasyfikacja powiatów województwa łódzkiego według stopy bezrobocia w latach 2000-2004 (dane według WUP w Łodzi).

Wyszczególnienie	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004
POLSKA	15,1	17,5	18,0	20,0	19,1
WOJEWÓDZTWO	16,3	18,1	18,4	20,7	19,6
bełchatowski	16,3	17,3	17,1	18,9	17,3
brzeziński	b.d.	b.d.	19,1	22,8	20,8
kutnowski	21,4	23,3	24,4	27,5	26,6
łaski	15,0	16,7	17,2	21,0	19,8
łęczycki	17,1	17,7	17,6	21,7	20,5
łowicki	12,6	13,9	14,4	16,1	14,8
łódzki wschodni	15,9	18,5	19,1	22,4	22,0
opoczyński	17,7	19,2	19,1	24,3	23,3
pabianicki	17,4	19,5	21	22,2	20,6
pajęczański	17,2	17,9	16,2	21,8	19,7
piotrkowski	13,3	15,7	15,3	19,4	17,5
poddębicki	12,9	13,7	14,1	18,0	17,0
radomszczański	19,5	20,7	21,4	25,0	24,1
rawski	14,2	14,8	14,8	15,8	14,4
sieradzki	13,7	14,9	15,2	19,1	18,8
skierniewicki	7,4	9,0	9,5	13,7	13,0
tomaszowski	23,1	24,1	24,1	26,5	25,8
wieluński	13,1	14,0	12,8	16,0	14,0
wieruszowski	13,1	14,6	13,8	15,9	14,0
zduńskowolski	15,1	16,8	18,1	21,1	21,2
zgierski	22,5	24,7	24,7	26,8	25,8
m. Łódź	15,8	17,8	18,8	19,1	18,2
m. Piotrków Tryb.	14,5	19,1	18,0	19,1	16,5
m. Skierniewice	11,3	14,2	15,7	15,1	14,3

14.2. Środowisko fizyczne

W środowisku fizycznym życia człowieka występuje ogromna liczba czynników wywołujących niepożądane skutki zdrowotne. Głównymi źródłami substancji szkodliwych w środowisku są: zanieczyszczone powietrze atmosferyczne, zanieczyszczona gleba, zła jakościowo woda, odpady, promieniowanie jonizujące i niejonizujące, hałas. Związek wystąpienia zaburzenia zdrowotnego z narażeniem środowiskowym jest trudny do udowodnienia ze względu na charakter chorób uwarunkowanych środowiskowo, tj. ich niespecyficzne objawy (często nie do odróżnienia od chorób mających „pozaśrodowiskowe” przyczyny), występowanie symptomów zaburzenia po długotrwałym okresie od narażenia, zależność skutku zdrowotnego od dawki ekspozycji. Pomimo tego w przypadku wielu schorzeń udowodniono ich związek z narażeniem na czynniki środowiskowe. Do chorób i zaburzeń takich należą: choroby układu oddechowego, uszkodzenia układu odpornościowego i alergii, schorzenia układu nerwowego, nowotwory, zaburzenia rozrodczości, uszkodzenia płodu i wady genetyczne. Szczególnie wrażliwą na działania

środowiskowe grupą społeczną są dzieci, które ze względu na szybszy metabolizm, zwiększoną wymianę gazową, czy wchłanianie jelitowe są bardziej podatne na zanieczyszczenia występujące w powietrzu, wodzie i pokarmie (ołów). W dokumencie WHO „Zdrowie dzieci i środowisko” wskazano trzy priorytety w zakresie problemów środowiskowych dzieci, do których należą: choroby układu oddechowego i astma, narażenie na dym tytoniowy i urazy. W dokumencie podkreślono także rolę działań zmierzających do zapobiegania zatruciu ołowiem u dzieci i chorobom zależnym od jakości wody.

Ze względu na brak możliwości pełnego wyeliminowania zagrożeń zdrowotnych wynikających z narażenia na czynniki środowiskowe, w praktyce najważniejszym zadaniem zdrowia publicznego w tym zakresie powinna być skuteczna ochrona grup społecznych szczególnie wrażliwych (dzieci, kobiet ciężarnych, osób w podeszłym wieku i chorych). Podstawą do tych działań jest po pierwsze monitoring środowiska i ocena poziomu występujących w nim czynników szkodliwych. Ze względu na szeroki charakter omawianego zagadnienia w opracowaniu przedstawiono tylko wybrane elementy stanu środowiska województwa łódzkiego mające wpływ na zdrowie.

14.2.1. Ocena infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej

Stan sanitarny otoczenia, który zależy m.in. od takich czynników jak: rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, możliwości oczyszczania ścieków, dostępu do dobrej jakościowo wody, ma znaczny wpływ na zdrowie człowieka. Wodociągi są podstawowymi urządzeniami zaopatrywania ludności w wodę. Rozbudowa sieci wodociągowej oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń dostarczających wodę o zmiennej jakości, zwiększają dostępność ludności do wody odpowiadającej wymogom sanitarnym, zwłaszcza na terenach wiejskich. W 2004 roku na terenie województwa łódzkiego długość sieci wodociągowej wzrosła o 453,7 km w stosunku do roku 2003. Rozbudowie sieci wodociągowej towarzyszył nieznaczny rozwój sieci kanalizacyjnej (o 156,8 km).

Szacunkowo na terenie województwa łódzkiego z wodociągów korzystało w 2004 roku 88,5 % ludności (94,1% w miastach i 78,3% na wsi), natomiast z kanalizacji 56,5% ludności (82,3% w mieście i 9,1% na wsi).

Ścieki wytwarzane przez przemysł i gospodarkę komunalną są głównymi źródłami antropogenicznego zanieczyszczenia wód i gleby. W województwie łódzkim w 2004 roku z oczyszczalni ścieków korzystało 62,7% ludności (o 0,4% więcej niż w roku 2003).

Ogółem odprowadzono 123,4 hm³ ścieków, z czego oczyszczono 90,5%.

Dane na temat wybranych elementów stanu środowiska przedstawiono w Tabeli Nr 45.

Tabela Nr 45

Wybrane dane na temat stanu środowiska w powiatach województwa łódzkiego w 2004 roku (dane według WUS w Łodzi).

Wyszczególnienie	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia		Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (w % do ludności ogółem)	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza w t/rok		Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (w % wytworzonych)	
	ogółem w hm ³	w tym oczyszczone w hm ³		pyłowych	gazowych	pyłowych	gazowych
WOJEWÓDZTWO	123,4	111,7	62,7	7423	230188	99,8	50,5
bełchatowski	20,7	20,7	64,1	3169	195304	99,9	54,5
brzeziński	0,4	0,4	40,5	13	56	93,4	-
kutnowski	3,5	3,1	54,6	230	993	87,6	7,6
łaski	0,9	0,8	39,1	-	-	-	-
łęczycki	1,3	0,8	32,0	7	26	74,1	-
łowicki	3,4	3,3	36,2	53	204	71,8	-
łódzki wschodni	0,7	0,7	36,4	33	272	90,1	-
opoczyński	2,5	2,5	38,9	321	553	95,9	-
pabianicki	11,6	3,7	44,0	395	1295	85,3	-
pajęczański	0,7	0,7	29,8	216	3077	100,0	0,0
piotrkowski	0,8	0,8	20,7	112	329	99,5	-
poddębicki	0,5	0,2	9,3	-	-	-	-
radomszczański	3,1	3,0	43,2	202	1195	85,5	2,4
rawski	0,8	0,8	41,7	13	97	84,3	-
sieradzki	2,3	2,3	41,5	67	542	95,0	-
skierniewicki	0,1	0,1	-	-	-	-	-
tomaszowski	3,6	3,6	64,5	297	1248	97,5	-
wieluński	1,4	1,4	39,9	141	446	89,8	-
wieruszowski	0,5	0,5	31,7	356	1065	99,2	-
zduńskowolski	2,5	2,5	60,7	117	654	88,4	4,4
zgierski	5,0	4,8	69,7	294	1761	96,9	0,7
m. Łódź	50,8	50,4	96,9	968	12786	99,5	0,1
m. Piotrków Tryb.	3,8	3,8	93,7	328	1217	89,5	11,5
m. Skierniewice	2,4	2,4	91,6	91	698	89,3	2,2

13.2.2 Ocena stanu sanitarnego wody pitnej

Z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi za 2004 rok wynika, iż wodę dobrej jakości podawało 80% wodociągów miejskich (korzystało z niej 93% użytkowników) oraz 86% wodociągów wiejskich (zaopatrujących 88% użytkowników).

Na złą jakość wody wpływały głównie: ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu, rzadziej azotanów. Osiem przebadanych urzędzeń dostarczało wodę o złej jakości bakteriologicznej. Wysoki odsetek ludności zaopatrywanej w wodę o nieodpowiednich parametrach występował w powiatach łowickim i sieradzkim, jednakże decyzje dotyczące poprawy jakości wody na tych terenach zostały wydane, a ostatnie badania wody nie wykazały przekroczeń wskaźników. Jakość wody do spożycia w wodociągu łódzkim nie budziła zastrzeżeń.

Studnie publiczne służą obecnie przede wszystkim jako awaryjne źródło zaopatrzenia ludzi w wodę (tylko około 2.000 osób czerpie z nich wodę na bieżące potrzeby). Wodę dobrej jakości podawało jedynie około 7% tych urzędzeń w miastach i 14% na wsiach.

W 2004 roku woda w ujęciach powierzchniowych odpowiadała wymaganiom sanitarnym, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrywania ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, zgodnie z odpowiednim rozporządzeniem. Dokładne dane na temat jakości wody w wodociągach przedstawia Tabela Nr 46.

Tabela Nr 46

Liczba urządzeń zaopatrujących ludność w wodę do spożycia i odsetek ludności zaopatrywanej w wodę, według jakości wody, w powiatach województwa łódzkiego w 2004 roku (WSSE w Łodzi).

Powiat	Liczba urządzeń zaopatrujących ludność w wodę do spożycia o jakości		% ludności zaopatrywanej w wodę o parametrach	
	dobrej	złej	odpowiednich	nieodpowiednich
bełchatowski	34	9	87	13
kutnowski	25	2	97	3
łaski	35	6	99	1
łęczycki	19	0	100	0
łowicki	35	8	55	45
łódzki i łódzki wschodni	73	9	97	3
opoczyński	32	2	96	4
pabianicki	10	6	87	13
pajęczański	43	1	98	2
piotrkowski	52	2	93	7
poddębicki	38	9	92	8
radomszczański	39	13	93	7
rawski	27	0	100	0
sieradzki	42	7	54	46
skierniewicki	28	6	96	4
tomaszowski	51	12	97	3
wieluński	38	2	95	5
wieruszowski	25	5	95	5
zduńskowolski	20	0	100	0
zgierski	28	15	91	9
brzeziński	21	7	83	17

14.2.3 Ocena jakości powietrza w województwie łódzkim

Z rocznej oceny jakości powietrza, nadzorowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi wynika, iż w roku 2004 w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła ilość obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnej zanieczyszczeń powietrza, co miało związek z zaostreniem kryteriów oceny. Jednocześnie na terenie Aglomeracji Łódzkiej, która w 2003 roku została zobligowana do przeprowadzenia Programu Ochrony Powietrza, zmalała wielkość obszarów, na których przekroczone zostały wartości dopuszczalne dla pyłu PM10. Ze względu na kryteria ochrony zdrowia w 2004 roku konieczność realizacji naprawczego Programu Ochrony Powietrza stwierdzono w Aglomeracji Łódzkiej (centrum Łodzi i Zgierza), w Piotrkowie Trybunalskim (obszar zabudowy miejskiej) oraz w powiecie radomszczańskim (centrum Radomska). W strefach tych w sposób niezbity udokumentowano przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń pyłu PM10 powiększonych o margines tolerancji. Miasto Skierniewice i powiat kutnowski, pomimo zanotowanej ponadnormatywnej liczby przekroczeń dobowej wartości dopuszczalnych uzyskały klasę B ze względu na zbyt małą kompletność serii pomiarowych.

Biorąc pod uwagę ogólny poziom zanieczyszczeń powietrza w województwie łódzkim, należy stwierdzić, iż sytuacja ulega poprawie. Maleje zwłaszcza emisja gazowych zanieczyszczeń i wzrasta ich redukcja w urządzeniach do oczyszczania powietrza.

Z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łodzi za 2004 rok wynika, iż w porównaniu z rokiem 2003 średnia wartość w województwie dla dwutlenku siarki zmalała o 32,4%, dla dwutlenku azotu o 9,2%, dla pyłu zawieszonego o 0,9%, 18,6% w przypadku formaldehydu.

Dokładne dane na temat klas czystości poszczególnych stref i powiatów województwa łódzkiego przedstawia Tabela Nr 47.

Tabela Nr 47

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń powietrza i klasa ogólna każdej strefy, uzyskane w rocznej ocenie jakości powietrza w zakresie ochrony zdrowia w województwie łódzkim w 2004 roku (dane według WIOS w Łodzi).

Nazwa strefy/ powiatu.	Klasa wynikowa poszczególnych zanieczyszczeń dla całej strefy*							Klasa ogólna strefy	Obszary przekroczeń	Działania wynikające z klasyfikacji**	Uwagi
	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃				
Aglomeracja Łódzka	A	B	C	A	A	A	A	C	główne trasy komunikacyjne w centrum Łodzi	1, 2, 3, 4	NO ₂ , PM10
bełchatowski	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Brzezin	4	PM10
brzeziński	A	A	B	A	A	A	A	B			
kutnowski	A	A	B	A	A	A	A	B	centrum Kutna	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
łaski	A	A	A	A	A	A	A	A			
łęczycki	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Opoczna	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
łowicki	A	A	A	A	A	A	A	A			
łódzki wschodni	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Opoczna	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
opoczyński	A	A	B	A	A	A	A	B			
pabianicki	A	A	A	A	A	A	A	A	główne trasy komunikacyjne w centrum Radomska	1,2,3,4,	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
pajęczański	A	A	A	A	A	A	A	A			
poddębicki	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Tomaszowa Maz. centrum i zachodnia część Wielunia	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
piotrkowski	A	A	A	A	A	A	A	A			
radomszczański	A	B	C	A	A	A	A	C	centrum Tomaszowa Maz. centrum i zachodnia część Wielunia	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
rawski	A	A	A	A	A	A	A	A			
sieradzki	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Zduńskiej Woli	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
skierniewicki	A	A	A	A	A	A	A	A			
tomaszowski	A	A	B	A	A	A	A	B	centrum Ozorkowa	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
wieluński	A	A	B	A	A	A	A	B			
wieruszowski	A	A	A	A	A	A	A	A	centrum Ozorkowa	3, 4	NO ₂ , PM10, C ₆ H ₆
zduńskowolski	A	A	B	A	A	A	A	B			
zgierski	A	A	B	A	A	A	A	B	centrum Piotrkowa Tryb.	1,2,3,4,	NO ₂ , PM10
m. Piotrków Tryb.	A	B	C	A	A	A	A	C			
m. Skierniewice	A	A	B	A	A	A	A	B	centrum Skierniewic	4	C ₆ H ₆

* Dla SO₂, NO₂, PM10, Pb, C₆H₆, CO określono marginesy tolerancji wartości dopuszczalnych. W stosunku do tych zanieczyszczeń ustalono następującą klasyfikację stref: **klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczeń poniżej dawki dopuszczalnej, **klasa B** - powyżej dawki dopuszczalnej, **klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczeń jest wyższy niż dawka dopuszczalna powiększona o margines tolerancji.

Powyższym klasom przypisano szczegółowe wymagania co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

** 1. opracowanie Programu Ochrony Powietrza (n.P.O.P),

2. określenie obszaru przekroczeń kryterialnych stężeń,

3. przeprowadzenie dodatkowych badań w celu potwierdzenia potrzeby działań na rzecz poprawy czystości powietrza

4. wzmocnienie systemu oceny.

15. PODSUMOWANIE

- Znaczącym problemem demograficznym jest starzenie się populacji mieszkańców województwa łódzkiego, co przejawia się wzrostem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym i zmniejszaniem się odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Zjawisko to ma istotny wpływ na zapadalność, chorobowość i umieralność, zwłaszcza z powodu chorób przewlekłych, chorób układu krążenia, nowotworów, schorzeń układu oddechowego, pokarmowego i narządu ruchu.
- W 2004 roku w województwie łódzkim odnotowano najniższy w kraju przyrost naturalny (-3,08/1.000), 22.473 urodzeń żywych i 30.463 zgonów mieszkańców. Województwo charakteryzowało się najwyższym w Polsce współczynnikiem umieralności ogólnej (11,7/1.000 ludności) z wyraźnie zaznaczoną nadumieralnością mężczyzn w niemal wszystkich grupach wiekowych. Niekorzystną pozycję województwa na tle Polski w 2004 roku potwierdza również wartość współczynnika urodzeń żywych, który wyniósł 8,65/1.000 (13 miejsce w kraju) oraz odsetek noworodków z niską masą urodzeniową 7,22% (ostatnie miejsce).
- Głównymi przyczynami zgonów w 2004 roku były: choroby układu krążenia (46,8% wszystkich zgonów), nowotwory złośliwe (22,3%), zewnętrzne przyczyny zgonów (6,43%), a także choroby układu oddechowego (5,5%) i układu trawiennego (4,4%). Współczynniki umieralności na te choroby lokują województwo łódzkie na ostatnich miejscach w kraju.
- W 2004 roku przeciętne dalsze trwanie życia w województwie łódzkim wynosiło: dla noworodka płci męskiej 69,1 lat, a dla noworodka płci żeńskiej 78,5 lat. Obie wymienione wartości były niższe niż średnia dla Polski i najniższe w kraju.
- W ciągu ostatnich kilku lat obserwowano systematyczny wzrost średniej wieku osób zmarłych, jednakże rok 2004 zburzył tę tendencję. Średnia wieku osób zmarłych w 2004 roku ogółem w województwie wyniosła 68,86 lat, dla mężczyzn 65,49 lat, zaś dla kobiet 72,63 lat.
- Ogólna sytuacja epidemiologiczna województwa łódzkiego w zakresie chorób zakaźnych i zatruc nie odbiega w znaczący sposób od sytuacji w kraju, jednakże w przypadku takich chorób jak gruźlica, WZW B i WZW C współczynniki są bardzo wysokie i jedne z najwyższych w kraju. Pod względem zapadalności na krztusiec, świnkę, świerzb i AIDS województwo charakteryzuje się wyższymi współczynnikami, w niektórych przypadkach znacznie, niż średnia dla Polski.
- W poradniach specjalistycznych udzielono w 2004 roku 7.118.538 porad z zakresu specjalistycznej opieki ambulatoryjnej i liczba ta od kilku lat systematycznie wzrasta. Najwięcej porad udzielono w poradniach stomatologicznych, ginekologiczno-położniczych, okulistycznych, chirurgicznych ogólnych i ortopedyczno-urazowych. W podstawowej opiece zdrowotnej udzielono 10.483.632 porad, z czego 26,2% dotyczyło porad w poradniach dla dzieci.

- W województwie łódzkim w 2003 roku z powodu zaburzeń psychicznych związanych z używaniem alkoholu w poradniach zdrowia psychicznego, odwykowych i uzależnienia od środków psychoaktywnych było zarejestrowanych 11.356 osób (o 87 więcej niż w roku 2002), z czego 34% przypadków stanowiły osoby leczone po raz pierwszy. Współczynnik leczonych w poradniach z tego powodu (436,5 na 100.000 ludności) był wyższy niż średni współczynnik dla Polski (419,4). W 2003 roku na terenie województwa łódzkiego w psychiatrycznych oddziałach pełnodobowych z powodu zaburzeń alkoholowych hospitalizowano 7.052 osób. Współczynnik hospitalizacji na 100.000 ludności w regionie wyniósł 271,1 i był wyższy niż dla Polski (208,1) i trzynasty pod względem wielkości w kraju.
- W ramach doraźnej pomocy wyjazdowej w 2003 roku zrealizowano 251.976 świadczeń; liczba ta nieznacznie zmalała w stosunku do lat poprzednich zwłaszcza w zakresie wezwań do urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych. W ramach doraźnej pomocy ambulatoryjnej udzielono 342.433 porad. (liczba wykonanych świadczeń systematycznie wzrastała).
- W roku 2004 na wszystkich oddziałach leczono (z uwzględnieniem ruchu między oddziałowego) 582.426 osób czyli o 17,16 % więcej niż w 1999 roku. Pacjenci stacjonarnych placówek opieki zdrowotnej hospitalizowani byli głównie z powodu: chorób układu krążenia, nowotworów, chorób układu trawiennego, przyczyn okołoporodowych oraz z powodu urazów zatruc i innych czynników zewnętrznych.
- W 2004 roku lekarze orzecznicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydali mieszkańcom województwa łódzkiego 4.369 orzeczeń pierwszorazowych w sprawach rentowych. Całkowitą lub częściową niezdolność do pracy, bądź konieczność przekwalifikowania zawodowego ustalono w przypadku 2.786 mężczyzn oraz 1.583 kobiet. Najwięcej orzeczeń (62,7 %) wydano w grupie wiekowej 45-59 lat. Do głównych przyczyn orzekania w sprawach rentowych w 2004 roku należały: choroby układu krążenia – 1.085 orzeczeń (tj. 24,8% wszystkich przypadków), nowotwory- 972 orzeczeń (22,2%) oraz zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 739 orzeczeń (16,9%).
- Systematycznie prowadzony przegląd programów profilaktycznych realizowanych na terenie województwa łódzkiego dostarczył informacji, z których wynika, iż w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych najwięcej osób skorzystało z badań mających na celu wczesne wykrycie nowotworów piersi, szyjki macicy, gruczołu krokowego, jelita grubego i płuc, natomiast w zakresie chorób nienowotworowych najczęściej realizowanymi programami były programy wczesnego wykrywania chorób układu krążenia, cukrzycy, gruźlicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, osteoporozy, wad postawy, chorób alergicznych oraz jaskry. Realizowane programy zdrowotne były odpowiedzią na problemy i potrzeby zdrowotne mieszkańców województwa.